

MULTILANGUAGE GLOSSARY ON FOREST
FIRES AND FLOODS

FJALORTH SHUMËGJUHËSH PËR ZJARRET NË
PYJE DHE PËRMBYTJET

GLOSSARIO MULTILINGUE SUGLI INCENDI
BOSCHIVI E LE INONDAZIONI

VIŠEJEZIČNI POJMOPNK O ŠUMSKIM
POŽARIMA I POPLAVAMA

PROJECT TO BE READY - IPA CBC ITALY-ALBANIA-MONTENEGRO 2019-2022

A multilanguage glossary on fire forests and floods developed under the TO BE READY Project.

The project is financed under Interreg IPA CBC Italy-Albania-Montenegro.

This project is implemented in the Italian, Albanian, and Montenegrin Adriatic regions by Molise Region (Department of Civil Protection) in Italy.

Project Leader

Puglia Region (Civil Protection Unit) in Italy

Project Partners

- Puglia Region (Civil Protection Unit)
- Ministry of Defence of the Republic of Albania (National Civil Protection Agency)
- Ministry of Interior of the Republic of Montenegro (Rescue and Protection Directorate)

Associated Partner

- The General Directorate of Fire Protection and Rescue in the Ministry of Interior of Albania.

Main Outputs

- Operational model of prevision and emergency management for flood events and forest fires.
- Transnational network of operators in cross-border regions.
- ICT Platform for sharing tools and knowledge in partners' countries.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Area of origin Zonë e origjinës Area di origine Područje izbijanja	General geographical location within a fire scene where the point of ignition is believed to be located.	Vendndodhja e përgjithshme gjeografike brenda një skene zjarri ku besohet se ndodhet pika e ndezjes.	Posizione geografica generale all'interno di una scena di incendio in cui si ritiene si trovi il punto di accensione.	Opšta geografska lokacija u okviru požarišta gdje se vjeruje da se nalazi tačka zapaljenja.
Build up Përshkallëzim dhe shtim i zjarrit Aumento di intensità Akumulisanje	a) A sustained increase in fire intensity; or, b) An accumulation of fuel available to burn.	a) Rritje e qëndrueshme në intensitetin e zjarrit; ose, b) Grumbullim i lëndës së djegshme të disponueshme për djegie.	a) Un aumento prolungato dell'intensità del fuoco; oppure, b) Un accumulo di combustibile disponibile per la combustione.	a) Neprekidno jačanje intenziteta požara; ili, b) nagomilavanje gorućeg materijala dostupnog za sagorijevanje.
Burn Djegje Bruciare Opektotina	a) To be on fire. b) An area of fuel consumed or partly consumed by a fire. c) An injury to flesh caused by a cauterizing agent, heat from a fire, or a heated object. d) A managed fire (i.e. an operational burn or prescribed burn).	b) Zonë lënde të djegshme e konsumuar ose pjesërisht e konsumuar nga zjarri. c) Dëmtim trupor i shkaktuar nga një agjent kauterizues, nxehtësia e zjarrit ose një objekt i nxehtë. d) Zjarri i menaxhuar (d.m.th. djegje operacionale ose djegje e rekomanuar).	a) Prendere fuoco. b) Un'area di carburante consumata o parzialmente consumata da un incendio. c) Una ferita alla carne causata da un agente cauterizzante, dal calore di un incendio o da un oggetto riscaldato. d) Un incendio controllato (vale a dire un'ustione operativa o un'ustione prescritta).	a) Biti u plamenu. b) Površina gorućeg materijala spaljena ili delimično spaljena u požaru. c) Telesna povreda izazvana sredstvom za kauterizaciju, vrelinom vatre ili zagrejanim predmetom. d) upravljeni požar (tj. operativno spaljivanje ili kontrolisano spaljivanje).
Burning conditions Kushtet e djegies Condizioni di combustione Uslovi gorenja	The state of the combined components of the fire environment that influence fire behaviour within available fuels. Burning conditions are usually specified according to the factors of aspect, weather, slope/topography, and fuel type and load.	Gjendja e komponentëve të kombinuar të mjedisit të zjarrit që ndikojnë sjelljen e zjarrit duke marrë në konsideratë dhe sasinë e lëndës së djegshme në dispozicion. Kushtet e djegies zakonisht specifikohen sipas faktorëve të orientimit, motit, pjerrësisë/topografisë, llojit të lëndës së djegshme dhe sasisë së saj.	Lo stato dei componenti combinati dell'ambiente di incendio che influenzano il comportamento dell'incendio all'interno dei combustibili disponibili. Le condizioni di combustione sono generalmente specificate in base a fattori di aspetto, condizioni meteorologiche, pendenza/topografia e tipo e carico di carburante.	Stanje kombinovanih komponenti požarnog područja koje utiču na ponašanje požara unutar dostupnih gorućih materijala. Uslovi sagorevanja se obično određuju prema faktorima kao što su aspekt, vremenske prilike, nagib/topografija i vrste i količina gorućih materijala.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Cause of fire Shkaku i zjarrit Cause di incendio Uzrok požara	The sequence of events and actions that brings an ignition source into contact with materials first ignited which leads to sustained combustion. For statistical purposes, causes of fire are usually grouped within a standard classification.	Sekuenca e ngjarjeve dhe veprimeve që sjell një burim ndezjeje në kontakt me materialet e ndezura fillimisht, gjë që çon në djegie të qëndrueshme. Për qëllime statistikore, shkaqet e zjarrit zakonisht grupohen brenda një klasifikimi standard.	La sequenza di eventi e azioni che porta una fonte di ignizione in contatto con materiali combustibili causando un processo di combustione in grado di autosotenersi. A fini statistici, le cause di incendio sono generalmente raggruppate all'interno di una classificazione standard.	Redoslijed događaja i radnji koji dovodi izvor paljenja u kontakt sa materijalima koji su prvi zapaljeni što dovodi do neprekidnog gorenja. Za statističke svrhe, uzroci požara se obično grupišu u okviru standardne klasifikacije.
Combustibility Djegshmëri Combustibilità Zapaljivost	Relative ease of fire spread within a fire environment.	Lehtësia relative e përhapjes së zjarrit brenda një mjedisë zjarri.	Relativa facilità di propagazione del fuoco all'interno di un ambiente antincendio.	Relativna lakoća širenja vatre unutar požarnog okruženja.
Cool fire Zjarr i ulët Fuoco basso Hladna vatra	A low intensity fire or part of a fire.	Zjarr me intensitet të ulët ose pjesë e një zjarri.	Un fuoco a bassa intensità o parte di un fuoco.	Požar ili dio požara slabog intenziteta.
Critical point Pikë kritike Punto critico Kritična tačka	This is a point in time or space when/where there will be a significant influence on fire spread, rate of spread and/or fire intensity.	Kjo është një pikë në kohë ose hapësirë kur/ku do të ketë një ndikim të rëndësishëm në përhapjen e zjarrit, shkallën e përhapjes dhe/ose intensitetin e zjarrit.	Questo è un punto nel tempo o nello spazio in cui ci sarà un'influenza significativa sulla propagazione dell'incendio, sulla velocità di propagazione e/o sull'intensità dell'incendio.	Tačka u vremenu ili prostoru kada/gdje će biti značajnog uticaja na širenje požara, brzinu širenja i/ili intenzitet požara.
Deep-seated fire Zjarr i thellë Incendio profondo /sotterraneo Duboko usađeni požar	An established ground fire burning 0.5 metres or more below the surface. This type of ground fire is particularly challenging to extinguish.	Zjarr i vendosur në tokë që digjet 0,5 metra ose më shumë nën sipërfaqe. Ky lloj zjarri në tokë është veçanërisht i vështirë për t'u fikur.	Un incendio al suolo stabilito che brucia a 0,5 metri o più sotto la superficie. Questo tipo di incendio a terra è particolarmente difficile da estinguere.	Utvrđeni prizemni požar koji gori 0,5 metara ili više ispod površine. Ova vrsta prizemnog požara posebno je teška za gašenje.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Crown Fire/Crowning Zjarri i kurorave/ Kurorëzimi Incendio di chioma POŽAR KROŠNJI	When a fire burns freely in the upper foliage of trees and shrubs. There are three different types of crown fires: Active Crown Fire - A fire that advances as a wall of flame engulfing all surface and aerial fuel Independent Crown Fire - A fire that advances through aerial fuels only. Intermittent Crown Fire - A surface= fire involving torching behaviour but without sustained crowning activity. Rate of spread is controlled by the surface fire.	Kur një zjarr digjet lirshëm në gjethet e sipërme të pemëve dhe shkurreve. Ka tre tipa të ndryshëm zjarresh në kurorë: Zjarr në Kurora Aktiv - Zjarr që përparon si një mur flake që përfshin gjithë lëndën e djegshme në sipërfaqe dhe në lartësi. Zjarr në Kurora i Pavarur - Zjarr që përparon vetëm nëpërmjet lëndës së djegshme në lartësi. Zjarr në Kurora i Parregullt - Zjarr në sipërfaqe që shfaq sjellje flakëritëse por nuk ka aktivitet të rregullt në kurorat.	Quando un fuoco brucia liberamente nella parte superiore del fogliame di alberi e arbusti. Ci sono tre diversi tipologie di fuochi di chioma. Incendio di Chioma Attivo: un incendio che avanza come un muro di fiamme che avvolge tutt'attutti gli strati di combustibili sia di superficie che aerei.- Incendio di chioma indipendente: un incendio che avanza solo attraverso i combustibili aerei -Incendio di chioma intermittente/passivo - Un incendio di superficie = incendio che comporta un comportamento a torcia ma senza un'attività di chioma sostenuta. Il tasso di diffusione è controllato dall'incendio o di superficie.	Kada vatrica slobodno gori u gornjem lišcu drveća i žbunja. Postoje tri različite vrste požara krošnji: Aktivan požar krošnji – požar koji napreduje kao plameni zid koji zahvata sav goruci materijal na površini i u vazduhu Samostalan požar krošnji – Požar koji napreduje samo kroz goruci materijal u vazduhu. Isprekidani požar krošnji = Površinski požar koji uključuje ponašanje baklje, ali bez neprekidne aktivnosti kakrošnjama. Brzina širenja se kontroliše putem površinskog požara.
Extinction Shuarja e zjarrit Estinzione Gašenje	The ceasing of the combustion process, either naturally or as a result of suppression activities.	Ndërprerja e procesit të djegies, në mënyrë natyrale ose si rezultat i aktiviteteve të shuarjes.	L'interruzione del processo di combustione, sia naturale che a seguito di attività di soppressione.	Prestanak procesa gorenja, bilo prirodno ili kao rezultat aktivnosti suzbijanja.
Fire Zjarr Fuoco Vatra	Fire is the product of the chemical reaction of combustion. The three factors of fuel, oxygen and heat must all be present in the correct proportions for combustion to occur. When the combustion process is initiated, heat and light are emitted and a fire occurs.	Zjarr është produkt i reaksionit kimik të djegies. Tre faktorët, lënda e djegshme, oksigjeni dhe nxehësia duhet të jenë të gjithë të pranishëm në përmasat e duhura që të ndodhë djegia. Kur fillon procesi i djegies, emtohen nxehësi dhe dritë dhe ndizet një zjarr.	Il fuoco è il risultato della reazione chimica della combustione. I tre fattori di combustibile, ossigeno e calore, devono essere tutti presenti nelle proporzioni corrette affinché avvenga la combustione. Quando viene avviato il processo di combustione, vengono emesse calore e luce e si verifica un incendio.	Vatra je proizvod hemijske reakcije sagorevanja. Tri faktora - goruci materijal, kiseonik i toplota - moraju biti prisutni u tačnim proporcijama da bi došlo do sagorevanja. Kada se pokrene proces sagorevanja, emituju se toplota i svetlost i nastaje vatra.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Fire analysis Analiza e zjarrit Analisi dell'incendio Analiza požara	The process of reviewing the behaviour and effects of a specific fire or group of fires and/or the actions that have been taken or which might be needed to suppress it/them.	Procesi i rishikimit të sjelljes dhe efekteve të një zjarri të caktuar ose të një grupei zjarresh dhe/ose veprimet që janë ndërmarrë ose që mund të nevojiten për t'i vënë nën kontroll.	Il processo di revisione del comportamento e degli effetti di un particolare incendio o di un gruppo di incendi e / o delle azioni intraprese per estinguergli/i.	Proces pregleda ponašanja i efekata određenog požara ili grupe požara i/ili radnji koje su preduzete ili koje bi mogle biti potrebne da se požar(i) suzbije(-u).
Fire behaviour Sjellja e zjarrit Comportamento del fuoco Ponašanje požara	The reaction of a fire to the influences of fuel, weather, and topography. Different types of fire behaviour include: <ul style="list-style-type: none"> •Smouldering fire - A fire burning without flame and with minimal rate of spread. •Creeping fire - A fire with a low rate of spread and generally with a low flame length. •Running fire - A fire with a high rate of spread. •Torching - A fire that burns from the ground through the surface and aerial fuels and into the crown of a single tree or small parcel of trees. •Spotting - fire behaviour where sparks and hot burning embers are transported by the wind or convection column to land beyond the fire perimeter resulting in spot fires. •Crowning – When a fire burns freely in the upper foliage of trees and shrubs. 	Reagimi i zjarrit ndaj ndikimeve të çdo lloj lënde, materiali që mund të mbështesë djegjen, motit dhe topografisë. Llojet e ndryshme të sjelljes së zjarrit përfshijnë: • Zjarr pa flakë - Zjarr që digjet pa flakë dhe me shkallë minimale përhapjeje. • Zjarr i ngadaltë - Zjarr me shpejtësi të ulët përhapjeje dhe përgjithësisht me flakë të ulëta • Zjarri i vrullshëm - Zjarri me shkallë të lartë përhapjeje • Zjarr pishtar - Zjarri që digjet nga toka nëpërmjet sipërfaqes dhe lëndëve të djegshme në lartësi dhe në kurorën e një peme të vetme ose parcele të vogël pemësh • Krijim vatash - sjellje e zjarrit ku shkëndijat dhe prushi i nxehthë transportohen nëpërmjet erës ose kolonës së konveksionit në tokë përtëj perimetrit të zjarrit, që sjell krijim të vatrave të zjarrit. • Zjarr në kurora - Kur një zjarr digjet lirshëm në gjethet e sipërme të pemëve dhe shkurreve.	La reazione di un fuoco alle influenze del combustibile, del tempo e della topografia. I diversi tipi di comportamento al fuoco includono: Fuoco che cova – Un fuoco che brucia senza fiamma e con una velocità di propagazione minima. Fuoco strisciante – Un incendio con una bassa velocità di propagazione e generalmente con una bassa lunghezza della fiamma. Fuoco in corsa – Un incendio con un'elevata velocità di propagazione. Fiaccola – Un fuoco che brucia dal suolo attraverso la superficie dei combustibili aerei e nella chioma di un singolo albero o di un piccolo appezzamento di alberi. Focolai secondari- fenomeno di diffusione dell'incendio caratterizzato da scintille e particelle incandescenti che, per effetto del vento e della colonna convettiva, vengono trasportate oltre il perimetro dell'incendio dando origine a focolai secondari. Incendio di chioma - Quando un fuoco brucia liberamente nella parte superiore del fogliame di alberi e arbusti.	Reakcija požara na uticaje gorućeg materijala, vremena i topografije. Različiti tipovi ponašanja požara uključuju: • Tinjajući požar – Požar koji gori bez plamena i sa minimalnom brzinom širenja. • Puzajući požar – Požar sa malom brzinom širenja i generalno sa malom dužinom plamena. • Galopirajući požar – Požar sa velikom brzinom širenja. • Požar-baklja – Požar koji gori sa zemlje preko gorućih materijala na površini i u vazduhu, do krošnje jednog drveta ili male parcele sa drvećem. • Tačkasti požar – ponašanje u požaru gde se varnice i vrući žar prenose vетром ili konvekcijskim stubom i sleču izvan perimetra požara, što dovodi do tačkastih požara. • Požar krošnji – Kada vatrica slobodno gori u gornjem lišcu drveća i žunja.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Fire damage Dëmtimi nga zjarri Danno causato dal fuoco Šteta od požara	The loss that is caused by the fire. This loss will normally include financial costs, but will also include other direct and indirect costs to the environment and society.	Humbja e shkaktuar nga zjarri. Kjo humbje normalisht do të përfshijë kosto financiare, por do të përfshijë edhe kosto të tjera direkte dhe indirekte për mjedisin dhe shoqërinë.	La perdita causata dal fuoco. La perdita comprende normalmente i costi finanziari, ma include anche altri costi diretti e indiretti per l'ambiente e la società.	Gubitak koji je prouzrokovani požarom. Ovaj gubitak obično uključuje finansijske troškove, ali i druge direktnе i indirektnе troškove za životnu sredinu i društvo.
Fire danger index Indeksi i rrezikut nga zjarri Indice di pericolo incendi Indeks opasnosti od požara	A quantitative indicator of fire danger, expressed either in a relative sense or as an absolute measure. Fire danger indexes are often used to guide fire management activities.	Tregues sasior i rrezikut nga zjarri, i shprehur, ose relativisht, ose si matje absolute. Indekset e rrezikut nga zjarri shpesh përdoren për të udhëhequr aktivitetet e menaxhimit të zjarrit.	Un indicatore quantitativo del pericolo di incendio, espresso in senso relativo o come misura assoluta. Gli indici di pericolo degli incendi sono spesso usati per guidare le attività di gestione dell'incendio.	Kvantitativni pokazatelj opasnosti od požara, izražen ili u relativnom smislu ili kao absolutna mjeru. Indeksi opasnosti od požara se često koriste za usmjeravanje aktivnosti upravljanja požarom.
Fire effects Efekte zjarri Effetti del fuoco Efekti požara	The physical, biological, and ecological impacts of fire on the environment.	Ndikimet fizike, biologjike dhe ekologjike të zjarrit në mjedis.	Gli impatti fisici, biologici ed ecologici del fuoco sull'ambiente.	Fizički, biološki i ekološki uticaji požara na životnu sredinu.
Fire environment Mjedis zjarri Ambiente del fuoco Okruženje požara	The surrounding conditions, influences, and modifying forces of topography, fuel, and weather that determine fire behaviour, fire effects and impact.	Kushtet përreth, ndikimet dhe forcat modifikuese të topografisë, lëndës së djegshme dhe motit që përcaktojnë sjelljen e zjarrit, efektet e zjarrit dhe ndikimin.	Le condizioni circostanti, le influenze e le forze modificanti della topografia, del carburante e delle condizioni meteorologiche che determinano il comportamento del fuoco, gli effetti del fuoco e l'impatto.	Okolni uslovi, uticaji i modifikacione sile topografije, gorućih materijala i vremenskih uslova koje određuju ponašanje požara, efekte i uticaj požara.
Fire footprint Gjurmë zjarri Impronta del fuoco Otisak požara	The resulting impression created by a fire burning within an area of fuel.	Shenjat e mbetura nga një zjarr që digjet brenda një zone me lëndë të djegshme.	L'impressione risultante creata da un incendio che brucia all'interno di un'area di combustibile.	Rezultirajući utisak koji stvara požar koji gori u području sa gorućim materijalom.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Fire hazard Rrezik zjarri Rischio incendio Opasnost od požara	Any situation, process, material or condition that can cause a wildfire or that can provide a ready fuel supply to augment the spread or intensity of a wildfire, all of which pose a threat to life, property or the environment.	Çdo situatë, proces, material ose gjendje që mund të shkaktojë një zjarr masiv ose që mund të sigurojë një sasi lënde të djegshme të aftë të ushqejë shpërndarjen apo intensitetin e një zjarri masiv, të cilat të gjitha përbëjnë kërcënëm pér jetën, pronën ose mjedisin.	Qualsiasi situazione, processo, materiale o condizione che possa causare un incendio o che possa rendere disponibile il combustibile per aumentare la diffusione o l'intensità di un incendio, e che costituiscono una minaccia per la vita, la proprietà o l'ambiente.	Svaka situacija, proces, materijal ili uslovi koji mogu izazvati šumski požar ili koji mogu lako snabdijeti goruci materijal i tako podstaci širenje ili intenzitet šumskog požara, pri čemu sve od gorenavedenog predstavlja pretnju po život, imovinu ili životnu sredinu.
Fire regime Regjim zjarri Regime del fuoco Režim požara	The pattern of fire occurrence, fire frequency, fire seasons, fire size, fire intensity, and fire type that is characteristic of a particular geographical area and/or vegetation type.	Modeli i shfaqjes së zjarrit, frekuencës së zjarrit, sezoneve të zjarrit, madhësishë së zjarrit, intensitetit të zjarrit dhe llojit të zjarrit që është karakteristik pér një zonë të caktuar gjeografike dhe/ose lloj vegjetacioni.	I modelli di propagazione del fuoco, la frequenza, la stagionalità, la dimensione, l'intensità e il tipo di incendio che caratterizzano una particolare zona geografica e / o tipo di vegetazione.	Obrazac nastanka požara, učestalost požara, sezone požara, obuhvat požara, intenzitet požara i tip požara koji je karakterističan za određeno geografsko područje i/ili tip vegetacije.
Fire risk Risk zjarri Rischio di incendio Rizik od požara	The probability of a wildfire occurring and its potential impact on a particular location at a particular time. Wildfire risk is calculated using the following equation: Fire risk = probability of occurrence x potential impact.	Probabiliteti i ndodhjes së një zjarri dhe ndikimi i tij i mundshëm në një vend të caktuar në një kohë të caktuar. Risku i zjarrit masiv llogaritet duke përdorur ekuacionin e mëposhtëm: Risku i zjarrit = probabiliteti i shfaqjes x ndikimi i mundshëm.	La probabilità che si verifichi un incendio e il suo potenziale impatto su una particolare zona in un determinato momento. Il rischio di incendio è calcolato utilizzando la seguente equazione: Rischio di incendio = probabilità di accadimento x impatto potenziale.	Vjerovatnoća izbjivanja šumskog požara i njegov potencijalni uticaj na određenu lokaciju u određeno vrijeme. Rizik od šumskog požara se izračunava pomoću sljedeće jednačine: Rizik od požara = vjerovatnoća pojave x potencijalni uticaj.
Fire triangle Trekëndësh zjarri Triangolo di fuoco Vatreni trougao	Diagram which presents the three factors that are necessary for combustion and flame production: FUEL-HEAT-OXYGEN.	Diagrami i cili paraqet tre faktorët që janë të nevojshëm pér djegien dhe prodhimin e flakës: LËNDË E DJEGSHME - NXEHTËSI - OKSIGJEN.	Diagramma che presenta i tre fattori necessari per la combustione e la produzione della fiamma: COMBUSTIBILE-CALORE- OSSIGENO.	Dijagram koji prikazuje tri faktora koja su neophodna za sagorevanje i proizvodnju plamena: GORIVO-TOPLOTA-KISEONIK.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Fire types Llojet e zjarrit Tipologie di incendio Vrste požara	<p>There are three different schemes for classifying fire type: 1. Classification of a fire or section of fire according to the fuel level within which it occurs. For example, aerial, crown, understory, surface and ground fires.</p> <p>2. Classification of a section of fire according to its position along the fire perimeter. For example, head, tail and flank fires.</p> <p>3. Classification of a fire or section of fire according to the visual characteristics it displays. For example, smouldering, creeping, backing, running, torching, spotting, crowning, fire whirl, convection driven fire etc.</p>	<p>Ekzistojnë tri skema të ndryshme për klasifikimin e llojit të zjarrit: 1. Klasifikimi i zjarrit ose seksionit të zjarrit sipas nivelit të lëndës së djegshme ku ai digjet. Për shembull, zjarret në lartësi, në kurorë, në bimësinë e ulët nën pemë, në sipërfaqe dhe nën sipërfaqe. 2. Klasifikimi i një seksioni zjarri sipas pozicionit të tij përgjatë perimetrit të zjarrit. Për shembull, zjarri në kokë, bisht dhe krah. 3. Klasifikimi i zjarrit ose seksionit të zjarrit sipas karakteristikave vizuale që shfaq. Për shembull, djegia pa flakë, djegia e ngadalë, djegia kundër drejtimit të erës apo shpatit, djegia e vrullshme, flakërimi, djegia me vatra, djegia në kurorë, djegia me vorbull, konveksioni, zjarri i shtyrë etj.</p>	<p>Esistono tre diversi schemi per classificare la tipologia di incendio:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Classificazione di un incendio o parte di esso sulla base del livello di combustibile entro il quale si verifica. Ad esempio, incendi aerei, di chioma, di sottobosco, di superficie e sotteranei. -2. Classificazione di una parte dell'incendio secondo la sua posizione lungo il perimetro dell'incendio. Ad esempio, fuoco di testa, coda e fianco. - 3. Classificazione di un incendio o di una sezione di incendio sulla base delle caratteristiche visive che esso presenta. Ad esempio, profondo, strisciante, sostenuto, veloce, con fenomeni di torcia, con fenomeni di focolai secondari, di chioma, con vortici di fuoco, incendio convettivo ecc. 	<p>Postoje tri različite šeme za klasifikaciju tipa požara: 1. Klasifikacija požara ili dijela požara prema nivou gorućeg materijala u okviru kojeg se požar javlja. Na primjer, požari u vazduhu, krošnji, niskoj vegetaciji, površini i pri tlu. 2. Klasifikacija dijela požara prema njegovom položaju duž požarnog perimetra. Na primjer, prednji, zadnji i bočni požari 3. Klasifikacija požara ili dijela požara prema vizuelnim karakteristikama koje prikazuje. Na primer, tinjajući, puzajući požar, požar u povlačenju, galopirajući požar, požar baklja, tačkasti, požar krošnjikrunisanje, vatreni vrtlog, požar izazvan konvekcijom itd.</p>
Flame height Lartësia e flakës Altezza della fiamma Visina plamena	<p>The vertical extension of a flame. Measurement of flame height is calculated perpendicular from ground level to the tip of the flame. Flame height will be less than flame length if flames are tilted due to wind or slope.</p>	Zgjatja vertikale e një flake. Matja e lartësisë së flakës llogaritet pingul nga niveli i tokës deri në majën e flakës. Lartësia e flakës do të jetë më e vogël se gjatësia e flakës nëse flakët anohen për shkak të erës ose pjerrësisë.	<p>L'estensione verticale di una fiamma. La misura dell'altezza della fiamma viene calcolata perpendicolarmente dal livello del suolo alla punta della fiamma. L'altezza della fiamma sarà inferiore alla lunghezza della fiamma se le fiamme sono inclinate a causa del vento o della pendenza.</p>	<p>Vertikalno protezanje plamena. Merenje visine plamena se računa okomito od nivoa tla do vrha plamena. Visina plamena će biti manja od dužine plamena ako je plamen nagnut zbog vetra ili nagiba.</p>
Flame length Gjatësia e flakës Lunghezza della fiamma Dužina plamena	<p>The total length of a flame measured from its base at ground level to the flame tip. Flame length will be greater than flame height if flames are tilted due to wind or slope.</p>	<p>Gjatësia totale e një flake e matur nga baza e saj në nivelin e tokës deri te maja e flakës. Gjatësia e flakës do të jetë më e madhe se lartësia e flakës nëse flakët anohen për shkak të erës ose pjerrësisë.</p>	<p>La lunghezza totale di una fiamma misurata dalla sua base a livello del suolo alla punta della fiamma. La lunghezza della fiamma sarà maggiore dell'altezza della fiamma se le fiamme sono inclinate a causa del vento o della pendenza del versante.</p>	<p>Ukupna dužina plamena mjerena od njegove osnove na nivou tla do vrha plamena. Dužina plamena će biti veća od visine plamena ako je plamen nagnut zbog vetra ili nagiba.</p>

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Flaming zone Zona flakëruese Zona fiammeggiante Zona plamena	The flaming zone is located behind the fire front and is primarily characterised by flaming combustion. The flaming zone is where coarser fuels are consumed and where fire behaviour is typically less dynamic and more static. Depending on the fuels present, the fire can burn for a considerable length of time within this zone.	Zona flakëruese ndodhet pas ballit të zjarrit dhe karakterizohet kryesisht nga djegia me flakë. Zona flakëruese ndodhet aty ku konsumohet lëndë e djegshme me masë të madhe dhe ku sjellja e zjarrit është zakonisht më pak dinamike dhe më statike. Në varësi të lëndës së djegshme të pranishme, zjarr mund të digjet për një kohë të konsiderueshme brenda kësaj zone.	La zona fiammeggiante si trova dietro il fronte del fuoco ed è caratterizzata principalmente dalla combustione fiammeggiante. La zona in fiamme è dove vengono consumati combustibili più grossolani e dove il comportamento al fuoco è tipicamente meno dinamico e più statico. A seconda dei combustibili presenti, il fuoco può bruciare per un periodo di tempo considerevole all'interno di questa zona.	Zona plamena se nalazi iza fronta požara i prvenstveno se karakteriše plamenim sagorevanjem. Zona plamena je mjesto gdje sagorevaju grublji gorući materijali i gdje je ponašanje vatre obično manje dinamično i više statično. U zavisnosti od gorućih materijala, požar može da gori prilično dugo u ovoj zoni.
Flank fire Zjarr nga krahët Incendio sul fianco Bočni požar	A fire spreading or predicted to spread parallel (approximately at a right angle) to the prevailing wind direction or a slope.	Zjarr që përhapet ose parashikohet të përhapet paralel (thuajse në kënd të drejtë) me drejtimin e një pjerrësie ose të erës mbizotëruese.	Un incendio che si propaga o si prevede si diffonderà parallelamente (approssimativamente ad angolo retto) alla direzione del vento prevalente o a un pendio.	Požar koji se širi ili se predviđa da će se širiti paralelno (približno pod pravim uglom) sa preovlađujućim smjerom vjetra ili nagibom.
Flanks Krahët Fianchi Bokovi	The parts of a fire's perimeter that are roughly parallel to the main direction of fire spread. The flanks usually have less fire intensity than the head fire because they have a weaker alignment with wind or slope.	Pjesët e perimetrit të zjarrit që janë afërsisht paralele me drejtimin kryesor të përhapjes së zjarrit. Krahët zakonisht kanë më pak intensitet zjarrit sesa zjarrit që digjet në drejtim të erës, sepse ata kanë përputhje më të vogël me drejtimin e erës ose pjerrësisë.	Le parti di un perimetro del fuoco che sono approssimativamente parallele alla direzione principale di diffusione del fuoco. I fianchi di solito hanno minore intensità rispetto al fuoco di testa perché non sono allineati rispetto alla direzione del vento o della massima pendenza.	Dijelovi perimetra požara koji su otprilike paralelni sa glavnim pravcem širenja požara. Bokovi obično imaju manji intenzitet požara od prednjeg požara jer su slabije uskladjeni sa vjetrom ili nagibom.
Flood Përmbytje Alluvione Poplava	The temporary covering by water of land not normally covered by water. This shall include floods from rivers, mountain torrents, Mediterranean ephemeral water courses, and floods from the sea in coastal areas, and may exclude floods from sewerage systems;	Mbulimi i përkohshëm me ujë i tokës që normalisht nuk mbulohet nga uji. Kjo përfshin përmbytjet nga lumenjtë, përrenjtë malorë, rrjedhat ujore kalimtare mesdhetare dhe përmbytjet nga deti në zonat bregdetare dhe mund të përashtojë përmbytjet nga sistemet e kanalizimeve;	La copertura temporanea da parte dell'acqua di terreni normalmente non coperti dall'acqua. Ciò include le inondazioni di fiumi, torrenti di montagna, corsi d'acqua effimeri del Mediterraneo e inondazioni dal mare nelle zone costiere e può escludere le inondazioni dai sistemi fognari;	Privremeno pokrivanje vodom zemljišta koje inače nije pokriveno vodom. Tu spadaju poplave koje potiču iz rijeka, planinskih bujica, mediteranskih prolaznih vodenih tokova i poplave iz mora u priobalnim područjima, a poplave iz kanalizacionih sistema mogu biti isključene;

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Flood risk Risku nga përmbytjet Rischio di alluvione Rizik od poplava	The combination of the probability of a flood event and of the potential adverse consequences for human health, the environment, cultural heritage and economic activity associated with a flood event.	Kombinimi i probabilitetit të ndodhjes së një ngjarje përmbytjeje dhe i pasojave të mundshme negative për shëndetin e njeriut, mjedisin, trashëgiminë kulturore dhe aktivitetin ekonomik të lidhur me një ngjarje përmbytjeje.	La combinazione della probabilità di un evento alluvionale e delle potenziali conseguenze negative per la salute umana, l'ambiente, il patrimonio culturale e l'attività economica associate a un evento alluvionale.	Kombinacija vjerovatnoće poplavnog događaja i potencijalnih štetnih posljedica po ljudsko zdravlje, životnu sredinu, kulturno nasleđe i privredne aktivnosti povezane sa poplavnim događajem.
Forces of alignment Forcat e bashkëveprimit Forze di allineamento Sile usklađivanja	A collective term for the forces that have a significant impact on wildfire behaviour. These forces can support or hinder fire development and can be used to predict likely fire behaviour, including fire spread and fire intensity. Wind, slope and aspect are considered to be key forces of alignment.	Një term i përgjithshëm për forcat që kanë një ndikim të rëndësishëm në sjelljen e zjarrit. Këto forca mund të mbështesin ose pengojnë zhvillimin e zjarrit dhe mund të përdoren për të parashikuar sjelljen e mundshme të zjarrit, duke përfshirë përhapjen e zjarrit dhe intensitetin e tij. Era, pjerrësia dhe orientimi konsiderohen si forcat kryesore të shtrirjes.	Un termine collettivo per indicare le forze che hanno un impatto significativo sul comportamento degli incendi. Queste forze possono sostenere o ostacolare lo sviluppo del fuoco e possono essere utilizzate per prevedere il probabile comportamento dell'incendio, inclusi la diffusione e l'intensità. Il vento, la pendenza e l'esposizione /aspetto sono considerati forze chiave dell'allineamento.	Zbirni izraz za sile koje imaju značajan uticaj na ponašanje šumskih požara. Ove sile mogu da podrže ili ometaju razvoj požara i mogu se koristiti za predviđanje vjerovatnog ponašanja požara, uključujući širenje požara i intenzitet požara. Vjetar, nagib i aspekt se smatraju ključnim silama usklađivanja.
Head fire Koka e zjarrit Incendio alla testa Prednji požar	The leading part of an advancing wildfire at a particular point in time. The head fire will usually exhibit the highest level of fire activity of any part of the fire.	Pjesa kryesore e një zjarri që përparon në një moment të caktuar kohor. Zjarri kryesor zakonisht do të shfaqë nivelin më të lartë të aktivitetit të zjarrit nga çdo pjesë e zjarrit.	La parte principale di un incendio che avanza in un determinato momento. Il fuoco principale mostrerà solitamente il più alto livello di attività di fuoco di qualsiasi parte del fuoco.	Glavni dio šumskog požara koji napreduje u određenom trenutku. Prednji požar obično pokazuje najviši nivo požarne aktivnosti u odnosu na bilo koji dio požara.
Hot fire Zjarr i nxehtë Fuoco caldo/intenso Vruća vatra	A high intensity fire or part of a fire.	Një zjarr me intensitet të lartë ose pjesë e një zjarri.	Un fuoco ad alta intensità o parte di un incendio.	Požar ili dio požara visokog intenziteta.
Hot spot Pika e nxehtë Punto caldo Žarište	A small burning area within a fire perimeter which requires suppression action as part of the mop-up phase of suppression.	Një zonë e vogël në flakë brenda perimetrit të zjarrit e cila kërkon veprim shuarje si pjesë e fazës së fundit të vënies nën kontroll të zjarrit.	una piccola area in fiamme all'interno del perimetro dell'incendio che richiede un'azione di soppressione nell'ambito della fase di soppressione della bonifica.	Mala zapaljena površina unutar perimetra požara koja zahtjeva akciju suzbijanja, kao dio faze čišćenja u okviru suzbijanja.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Ignition temperature Temperatura e ndezjes Temperatura di accensione Temperatura paljenja	The minimum temperature at which ignition can take place and sustained combustion can occur.	Temperatura minimale në të cilën mund të ndodhë ndezja dhe djegia e qëndrueshme.	La temperatura minima alla quale può aver luogo l'accensione e può verificarsi una combustione prolungata.	Minimalna temperatura na kojoj može doći do paljenja i neprekidnog gorenja.
Mega fire Zjarri i madh Megaincedio Mega požar	A wildfire demonstrating abnormally extreme fire behaviour. Mega fires will usually represent a significant challenge to suppression agencies because they are very resource intensive to suppress and can pose a significant risk to the safety of suppression personnel.	Një zjarr masiv që demonstron sjellje jashtëzakonisht ekstreme. Zjarret e mëdha zakonisht përfaqësojnë vështirësi të mëdha për agjencitë e vënie nën kontroll të zjarrit sepse kërkojnë shumë burime për t'u vënë nën kontroll dhe mund të rrezikojnë konsiderueshëm sigurinë e personelit të vënie nën kontroll.	Un incendio molto intenso che dimostra un comportamento anormalmente estremo. I mega incendi rappresentano solitamente una sfida significativa per le squadre di estinzione perché richiedono molte risorse e possono rappresentare un rischio significativo per la sicurezza del personale di soppressione.	Šumski požar koji pokazuje neuobičajeno ekstremno ponašanje požara. Mega požari obično predstavljaju značajan izazov agencijama za suzbijanje jer njihovo suzbijanje zahtijeva vrlo velike resurse i može predstavljati značajan rizik za bezbjednost osoblja za suzbijanje.
Point of ignition Pika e ndezjes Punto di accensione Tačka paljenja	The precise physical location where the source of ignition came into contact with materials first ignited.	Vendndodhja e saktë fizike ku burimi i ndezjes ra në kontakt me materialet që u ndezën të parat.	La precisa posizione fisica in cui la fonte di accensione è entrata in contatto con i materiali che si sono incendiati per la prima volta.	Tačna fizička lokacija gdje je izvor paljenja došao u kontakt sa materijalima koji su prvi zapaljeni.
Slope effect Efekti i pjerrësisë Effetto pendio Efekat nagiba	Variations in fire behaviour induced by slope. Slope can both support and hinder fire spread and development and the angle of the slope will have an important influence on the degree of effect. The following descriptions explain the general slope effect that would be expected from a fire spreading upslope and a fire spreading down slope:	"Ndryshimet në sjelljen e zjarrit të shkaktuara nga pjerrësia. Pjerrësia mund të mbështesë dhe pengojë përhapjen dhe zhvillimin e zjarrit dhe këndi i pjerrësisë do të ketë një ndikim të rëndësishëm në shkallën e efektit. Përshkrimet e mëposhtme shpjegojnë efektin e përgjithshëm të pjerrësisë që do të pritej nga një zjarr që përhapet në shpat dhe një zjarr që përhapet poshtë shpatit:	Variazioni del comportamento al fuoco indotte dalla pendenza. Il pendio può sia supportare che ostacolare la propagazione e lo sviluppo del fuoco e l'angolo del pendio avrà un'influenza importante sul grado di effetto. Le seguenti descrizioni spiegano l'effetto di pendenza generale che ci si aspetterebbe da un incendio che si propaga in salita e da un incendio che si propaga in discesa:	"Varijacije u ponašanju požara izazvane nagibom. Nagib može i podržavati i ometati širenje i razvoj požara, a ugao nagiba ima važan uticaj na snagu efekta. Sledeci opisi objasnjavaju opšti efekat nagiba koji bi se očekivao od koji koja se širi uzbrdo i požara koja se širi niz padinu:

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Slope effect Efekti i pjerrësisë Effetto pendio Efekat nagiba	<p>Fires spreading upslope - The flames of a fire spreading upslope will be angled towards the unburned fuel above it which will pre-heat the fuel in front of the advancing fire. This pre-heating increases combustibility and rate of spread for fires travelling upslope. Fires spreading down slope - The flames of fires burning down slope will be angled away from the fuel and will, therefore, lead to less preheating of the fuel in front of the fire.</p> <p>Consequently, the effect of slope on a fire burning down slope is a reduction in combustibility and rate of spread.</p>	<p>Zjarret që përhapen përpjetë një shpati - Flakët e një zjarri që përhapen përpjetë një shpati do të jenë të drejtuar kah lëndës së djegshme të padjegur ende mbi zjarrin, i cili do të parangrohë çdo material apo lëndë përpara zjarrit që përparon. Kjo parangrohje rrit djegshmërinë dhe shkallën e përhapjes për zjarret që vazhdojnë ose përparojnë përpjetë. Zjarret që përhapen poshtë shpatit - Flakët e zjarreve që digjen në shpatin do të jenë në kënd larg çdo materiali apo lënde në mjedisin e zjarrit dhe, për rrjedhojë, do të çojnë në më pak paranxehje të çdo materiali apo lënde përpara zjarrit.</p> <p>Rrjedhimisht, efekti i pjerrësisë në një pjerrësi që digjet nga zjarri është një zvogëlim i djegshmërisë dhe i shkallës së përhapjes.</p>	<p>Incendi che si diffondono a monte - Le fiamme di un incendio che si propagano a monte saranno angolate verso il combustibile incombusto sopra di esso che preriscalda il combustibile davanti al fuoco che avanza. Questo preriscaldamento aumenta la combustibilità e la velocità di propagazione degli incendi che viaggiano a monte. Incendi che si propagano lungo il pendio - Le fiamme degli incendi che bruciano lungo il pendio saranno angolate rispetto al combustibile e, pertanto, porteranno a un minore preriscaldamento del combustibile davanti al fuoco. Di conseguenza, l'effetto della pendenza su un incendio che brucia lungo il pendio è una riduzione della combustibilità e della velocità di propagazione.</p>	<p>Požari koji se šire uzbrdo - Plamen požara koji se širi užbrdo biće usmjeren pod uglom ka nesagorelom gorućem materijalu iznad njega, a taj plamen će prethodno zagrijati gorući materijal ispred požara koji napreduje. Ovo predgrevanje povećava zapaljivost i brzinu širenja požara koji se šire užbrdo.</p> <p>Požari koji se šire niz padinu - Plamen požara koji se širi niz padinu biće usmjeren pod uglom suprotno od gorućeg materijala i stoga će dovesti do manjeg predgrevanja gorućeg materijala ispred požara.</p> <p>Shodno tome, efekat nagiba kod požara koja se širi niz padinu je smanjenje zapaljivosti i brzine širenja.</p>
Spot fire Vatér zjarri e veçantë Spot fire Tačkasti požar	<p>A fire outside the main fire perimeter which is caused by flying embers transported by the wind or convection column.</p>	<p>Zjarr jashtë perimetrit kryesor të zjarrit, që shkaktohet nga gacat fluturuese të transportuara nga era ose kolona e konveksionit.</p>	<p>un fuoco al di fuori del perimetro dell'incendio principale causato da braci volanti trasportate dal vento o dalla colonna di convezione</p>	<p>Požar izvan glavnog perimetra požara koji je uzrokovan letećom žeravicom koju prenosi vjetar ili konvekcijski stub.</p>
Tall the fire Bisht i zjarrit Coda di fuoco Zadnji požar	<p>The rear most part of a wildfire/forest fire, it is normally out of alignment with wind and slope, and consequently will usually demonstrate less fire activity than the head fire because it usually has less support from wind or slope.</p>	<p>Pjesa më e pasme e një zjarri/zjarri pyjor, normalisht nuk është në përputhje me erën dhe pjerrësinë, dhe rrjedhimisht do të tregojë më pak aktivitet zjarri sesa zjarri me kokë, sepse zakonisht ka më pak mbështetje nga era ose pjerrësia.</p>	<p>La maggior parte della parte posteriore di un incendio boschivo/forestale, è normalmente fuori allineamento con il vento e la pendenza, e di conseguenza di solito dimostrerà una minore attività di fuoco rispetto al fuoco principale perché di solito ha meno supporto dal vento o dalla pendenza".</p>	<p>Krajnji zadnji dio požara/ šumskog požara, koji obično nije u skladu sa vjetrom i nagibom, i shodno tome obično pokazuje manju požarnu aktivnost od prednjeg požara jer obično ima manju podršku vetra ili nagiba.</p>

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Topographically - driven fire Zjarri i drejtuar topografikisht Incendio topografico Topografski uzrokovan požar	A fire that is spread predominantly by the shape of the landscape, such as the steepness of slopes and gullies.	Një zjarr që përhapet kryesisht nga forma e peizazhit, të tilla si pjerrësia e shpateve dhe grykave.	Un incendio che si diffonde prevalentemente dalla conformazione del paesaggio, come la pendenza di pendii e burroni/canaloni.	Požar koji se pretežno širi zbog oblika krajolika, kao što su strmine padina i vododerina.
Understory fire Zjarr në bimësinë e ulët nën pemë Fuoco sottobosco Požar niske vegetacije	A fire that burns beneath a canopy of trees. It can occur during the course of a wildfire or may be a tactic for a prescribed burn.	Zjarr që digjet nën kurorën e pemëve. Mund të ndodhë gjatë një zjarri masiv ose mund të jetë një taktkë për një djegie të rekomanuar.	Un fuoco che brucia sotto un baldacchino di alberi. Può verificarsi nel corso di un incendio o può essere una tattica per un'ustione prescritta.	Požar koji gori ispod krošnji drveća. Može se pojaviti tokom šumskog požara ili može biti taktika kod kontrolisanog spaljivanja.
Wildfire Zjarr masiv Incendio boschivo/di vegetazione Požar velikog obima	Any uncontrolled vegetation fire which requires a decision or action regarding suppression. Wildfires are commonly classified according to size and/or impact upon suppression resources.	Zjarre masive bimësie që kërkojnë një vendim ose veprim për t'i vënë nën kontroll. Zjarret masive zakonisht klasifikohen sipas madhësisë dhe/ose konsumit të burimeve që nevojiten për t'i vënë nën kontroll.	Qualsiasi incendio di vegetazione incontrollato che richiede una decisione o un'azione in merito alla soppressione. Gli incendi boschivi sono comunemente classificati in base alle dimensioni e/o all'impatto sulle risorse di estinzione.	Svaki nekontrolisani požar vegetacije koji zahtijeva odluku ili akciju u vezi sa suzbijanjem. Ovi požari se obično klasikuju prema obimu i/ili uticaju na resurse za suzbijanje.
Wind Erë Vento Vjetar	The horizontal movement of air relative to the surface of the earth. Wind direction, wind speed and wind shift can all influence fire behaviour, fire intensity, direction of travel and rate of spread.	Lëvizja horizontale e ajrit në raport me sipërfaqen e tokës. Drejtimi i erës, shpejtësia e erës dhe zhvendosja e erës mund të ndikojnë në sjelljen e zjarrit, intensitetin e zjarrit, drejtimin e përhapjes së zjarrit dhe shpejtësinë e përhapjes.	Il movimento naturale percettibile dell'aria, soprattutto sotto forma di una corrente d'aria che soffia da una particolare direzione.	Horizontalno kretanje vazduha u odnosu na površinu zemlje. Smjer vjetra, brzina vjetra i promjena vjetra mogu uticati na ponašanje požara, intenzitet požara, pravac kretanja i brzinu širenja.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Peak Majë Picco Vrh	The pointed top of a mountain or ridge.	Maja e thepisur e një mal apo kurrizi malor.	La cima appuntita di una montagna o di un crinale.	Zašiljeni vrh planine ili grebena.
Upper versant Pjesa e sipërme e shpatit Versante superiore Gornja padina	A slope of a mountain or mountain chain, higher in place, position	Shpati më i lartë i një mal apo vargmali.	Un pendio di una montagna o catena montuosa, posto più in alto, posizione	Padina planine ili planinskog lanca, na višem mjestu, položaju.
Medium versant Pjesa e mesme e shpatit Versante medio Srednja padina	A slope of a mountain or mountain chain, medium in place, position,	Pjesa e mesme e shpatit të një mal apo vargmali.	Un pendio di una montagna o catena montuosa, di media posizione, posizione,	Padina planine ili planinskog lanca, na srednjem mjestu, položaju.
Lower versant Pjesa e ulët e shpatit Versante inferiore Niska padina	A slope of a mountain or mountain chain, lower in place, position.	Pjesa më e ulët e shpatit të një mal apo vargmali.	Un pendio di una montagna o catena montuosa, posto più basso, posizione.	Padina planine ili planinskog lanca, na nižem mjestu, položaju.
Flat Rrafsh/Fushë Piatto Ravan	Having a level surface; without raised areas or indentations; a flat field.	Sipërfaqe e njëtrajtshme; pa pjesë të ngritura ose me gropëzuara; fushë e sheshtë.	Aente superficie piana; senza rilievi o rientranze; un campo piatto.	Koji ima ravnu površinu; bez izdignutih površina ili udubljenja; ravno polje.
Terraced hillside Shpat me tarraca Collinare a terrazzo Terasasta padina	Terraced land is on the side of a hill and is divided into layers that look like steps.	Toka me tarraca është në anën e një kodre dhe është e ndarë në shtresa që duken si shkallë.	Il terreno a terrazze si trova sul fianco di una collina ed è suddiviso in strati che sembrano gradini.	Terasasto zemljiste koje se nalazi na padini brda i podijeljeno je na slojeve koji liče na stepenice.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Broad-leaf wood Pemë gjethegjërë Legno a foglia larga Širokolisno drvo	Any deciduous tree (such as the maple or oak) or any of certain evergreen trees distinguished from trees bearing needlelike leaves (such as most conifers) by having relatively broad flat leaves.	Pemë gjetherënëse (si panja ose lisi) ose pemë të veçanta me gjelbërim të përhershëm që dallohen nga pemët me gjethenë formë halash (si shumica e halorëve) nga gjethet relativisht të gjera e të sheshta.	Qualsiasi albero deciduo (come l'acero o la quercia) o uno qualsiasi di alcuni alberi sempreverdi distinto dagli alberi che portano foglie aghiformi (come la maggior parte delle conifere) per avere foglie piatte relativamente larghe.	Bilo koje listopadno drvo (kao što su javor ili hrast) ili bilo koje od određenih vrsta zimzelenog drveća koje se razlikuju od drveća sa igličastim listovima (kao što je većina četinara) po relativno širokim ravnim listovima.
Waste lands Tokë jo prodhuese Terreno incolto Pustare	Land that is desolate, barren, or ravaged.	Tokë e shkretë, djerrë ose e rrënuar.	Terra desolata, arida o devastata.	Zemlja koja je pusta, neplodna ili opustošena.
Farmland Tokë e kultivuar Terreno agricolo Poljoprivredno zemljiste	Land used for farming.	Tokë e përdorur për të kultivuar produkte bujqësore.	Terreno adibito ad agricoltura.	Zemljište koje se koristi za poljoprivredu.
River Lumë Fiume Rijeka	A large natural stream of water emptying into an ocean, lake, or other body of water and usually fed along its course by converging tributaries.	Një rrjedhë e madhe natyrore uji që zbrasitet në një oqean, liqen ose një trup tjetër uji që zakonisht ushqehet përgjatë rrjedhës së tij nga degët konverguese.	Un grande corso d'acqua naturale che sfocia in un oceano, un lago o un altro specchio d'acqua e di solito alimentato lungo il suo corso da affluenti convergenti.	Veliki prirodni tok vode koji se ulijeva u okean, jezero ili drugo vodeno tijelo i obično se napaja duž svog toka spajanjem sa pritokama.
Lake Flat Liqen Piatto Ravan	A large area of water surrounded by land.	Sipërfaqe e madhe uji e rrëthuar nga toka.	Una vasta area d'acqua circondata da terra.	Velika vodena površina okružena kopnom.
Road Rrugë Strada Put	A wide way leading from one place to another, especially one with a specially prepared surface which vehicles can use.	Udhë e gjerë qw midis dy pikave, sidomos kur ka një sipërfaqe të shtruar në mënyrë ë posaçme që të mund të përdoret nga automjetet.	Un'ampia strada che porta da un luogo all'altro, in particolare uno con una superficie appositamente preparata che i veicoli possono utilizzare.	širok put koji vodi od jednog mesta do drugog, naročito put sa posebno pripremljenom površinom kojom se mogu kretati vozila.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Forest fire Zjarr pyjor Incendio forestale Šumski požar	A large, destructive fire that spreads over a forest or area of woodland.	Një zjarr i madh, shkatërrues që përhapet në një pyll ose zonë pyjore.	Un grande incendio distruttivo che si diffonde in una foresta o in un'area boschiva.	Veliki, razorni požar koji se širi šumom ili šumskim područjem.
Crown fire Zjarr në kurora Incendio di chioma Požar krošnji	A forest fire that spreads from treetop to treetop.	Zjarr pyjor që përhapet nga kurora në kurorë.	Un incendio boschivo che si diffonde da cima a albero.	šumski požar koji se širi od krošnje do krošnje.
Surface fire Zjarri sipërfaqësor Incendio di superficie Površinski požar	A forest fire that burns only surface litter and undergrowth.	Zjarr pyjor që djeg vetëm mbeturinat sipërfaqësore dhe bimësinë e ulët nën pemë.	Un incendio boschivo che brucia solo i rifiuti in superficie e il sottobosco.	šumski požar u kojem gori samo otpalo lišće i nisko rastinje.
Ground fire Zjarri në tokë Incendio a terra Prizemni požar	A forest fire that burns the humus and usually does not appear at the surface.	Zjarr pyjor që digjet në humus dhe zakonisht nuk shfaqet në sipërfaqe.	Un incendio boschivo che brucia l'humus e di solito non compare in superficie.	šumski požar koji sagoreva humus i obično se ne pojavljuje na površini.
Surface fuels Lëndë e djegshme sipërfaqësore Combustibili di superficie Površinska goriva	Fuels lying on or near the surface of the ground, consisting of leaf and needle litter, dead branch material, downed logs, bark, tree cones, and low stature living plants. Surface fuels are the grasses, shrubs and woody debris that carry wildfire across the landscape.	Lëndët të djegshme që shtrihen mbi ose afér sipërfaqes së tokës, të përbëra nga mbeturina gjethesh të llojeve të ndryshme, materiali i degëve të kalbura, trungje të rrëzuara, lëvore boçe pemësh dhe bimë të gjalla me shtat të ulët. Lëndët e djegshme sipërfaqësore janë barërat, shkurret dhe mbeturinat drunore që bartin zjarret masive në pjesë të sipërfaqes së tokës, ku këto gjenden.	Combustibili che giacciono sopra o vicino alla superficie del terreno, costituiti da lettiera di foglie e aghi, materiale di rami morti, tronchi abbattuti, corteccia, pigne e piante viventi di bassa statura. I combustibili di superficie sono le erbe, gli arbusti e i detriti legnosi che trasportano gli incendi attraverso il paesaggio.	Gorući materijali koji leže na površini tla ili blizu nje, a sastoje se od otpalih listova i iglica, mrtvih grana, oborenih trupaca, kore, šišarki i živih niskih biljaka. Površinski goruci materijali su trava, žbunje i drvenasti ostaci koji prenose šumski požar kroz predeo.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Ground fuels Lëndë e djegshme në tokë Combustibili sotterranei Podzemna goriva	Organic materials such as forest duff, organic soil, and highly decomposed coarse woody debris.	Materiale organike si plehrat e pyllit, toka organike dhe mbeturinat e pjesëve të trasha të drurit shumë të dekompozuara.	Materiali organici come lo strato che ricopre il suolo della foresta, suolo organico e detriti legnosi grossolani altamente decomposti.	Organski materijali poput šumskih otpadaka, organskih sastojaka tla i krajne razgrađenog grubog drvenog otpada.
Indirect attack Sulm indirekt Attacco indiretto Indirektni napad	Any suppression methods implemented away from the fire edge. Indirect attack is used when: The intensity of a fire makes direct attack unsafe. The fire develops long fingers. There is not enough time to develop a control line at a fire's edge.	Çdo metodë shuarjeje e zbatuar larg skajit të zjarrit. Sulmi indirekt përdoret kur: Intensiteti i zjarrit e bën të pasigurt sulmin e drejtpërdrejtë. Zjarri zhvillon zgjatime si gishta të gjatë. Nuk ka kohë të mjaftueshme për të zhvilluar një linjë kontrolli në buzë të zjarrit.	Qualsiasi metodo di soppressione implementato lontano dal bordo del fuoco. L'attacco indiretto viene utilizzato quando: L'intensità di un incendio rende pericoloso l'attacco diretto. • Il fuoco sviluppa lunghe e strette estensioni dal corpo principale. • Non c'è abbastanza tempo per sviluppare una linea di controllo al limite del fuoco".	Sve metode suzbijanja primijenjene dalje od ruba požara. Neizravni napad se primjenjuje kada: • Intenzitet požara čini direktni napad nebezbjednim. • Vatra razvija dugačke plamenove. • Nema dovoljno vremena da se organizuje linija kontrole na rubu požara.
Indirect attack with heavy means Sulm indirekt me mjete të rënda Attacco indiretto con mezzi pesanti Indirektni napad teškim sredstvima	The use of heavy means such as airplanes, helicopters, bulldozers for the application of suppression tactics that take place away from fire edge, either by using control lines to contain fire spread, or the proactive use of fire as a suppression tool. Helicopters and aircraft use indirect attack methods. Water drops, applied made to strengthen or create fire breaks some distance away from the fires edge are an indirect attack technique.	Përdorimi i mjeteve të rënda si aeroplani, helikopterë, buldozerë, për aplikimin e takikave të shuarjes që zhvillohen larg skajit të zjarrit, qoftë duke përdorur linjat e kontrollit për të frenuar përhapjen e zjarrit, ose përdorimin proaktiv të zjarrit si mjet shuarjeje. Helikopterët dhe avionët përdorin metoda indirekte të sulmit. Hedhjet e ujit, të aplikuara për të forcuar ose krijuar thyerje zjarri në një distancë larg skajit të zjarrit, janë një teknikë sulmi indirekte.	L'uso di mezzi pesanti come aeroplani, elicotteri, bulldozer per l'applicazione di tattiche di soppressione che hanno luogo lontano dal bordo del fuoco, sia utilizzando linee di controllo per contenere la propagazione del fuoco, sia l'uso proattivo del fuoco come strumento di soppressione. Gli elicotteri e gli aerei utilizzano metodi di attacco indiretto. Le gocce d'acqua, applicate per rafforzare o creare interruzioni di fuoco a una certa distanza dal bordo del fuoco, sono una tecnica di attacco indiretto.	Upotreba teških sredstava kao što su avioni, helikopteri, buldožeri za primjenu takтика suzbijanja koje se odvijaju dalje od ruba požara, bilo korišćenjem kontrolnih linija za suzbijanje širenja požara, ili proaktivnom upotrebom vatre kao alata za suzbijanje. Helikopteri i avioni koriste metode indirektnog napada. Kapljice vode, koje se primjenjuju u cilju jačanja ili stvaranja prekida požara na određenoj udaljenosti od ruba požara predstavljaju tehniku indirektnog napada.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Indirect attack with foam (short term retardant) Sulmi indirekt me shkumë (retardant afatshkurtër) Attacco indiretto con schiuma(Rtardante a breve termine) Indirektni napad pjenom (kratkotrajni usporivač)	and/or to prevent ignition within a fuel. Short term retardants - are primarily used to inhibit combustion through the more immediate cooling and/or smothering of a fire. When dropped from the air, the foam covers a wide area and helps limit the spread of the fire. Short-term retardants increase water efficiency, cooling the fire by direct application onto the flame front or just ahead of the perimeter of the fire.	dhe/ose për të parandaluar ndezjen brenda mjedisit me lëndë të djegshme ku ndodhet. Retardantët afatshkurtër përdoren kryesisht për të penguar djegien përmes ftohjes dhe/ose shuarjes më të menjëherëshme të zjarrit. Kur bie nga ajri, shkuma mbulon një zonë të gjerë dhe ndihmon në kufizimin e përhapjes së zjarrit. Retardantët afatshkurtër rrisin efikasitetin e ujtit, duke ftohur zjarrin me aplikim të drejtpërdrejtë në pjesën e përparme të flakës ose pak përpara perimetrit të zjarrit.	e/o per impedire l'accensione all'interno di un combustibile.Ritardanti a breve termine - vengono utilizzati principalmente per inibire la combustione attraverso il raffreddamento e/o soffocamento più immediato di un incendio. Quando cade dall'aria, la schiuma copre un'ampia area e aiuta a limitare la propagazione del fuoco. I ritardanti a breve termine aumentano l'efficienza dell'acqua, raffreddando il fuoco mediante applicazione diretta sul fronte della fiamma o appena prima del perimetro del fuoco.	bi se sprečilo paljenje u gorivu. Kratkotrajni usporivači se prvenstveno koriste za inhibiciju sagorevanja neposrednim hlađenjem i/ili gušenjem vatre. Kada se ispusti iz vazduha, pjena pokriva široku površinu i pomaže u ograničavanju širenja vatre. Kratkotrajni usporivači povećavaju efikasnost vode, hladeći vatrnu direktnim nanošenjem na prednju stranu plamena ili neposredno ispred perimetra vatre.
Indirect air attack with long term retardant Sulm ajror indirekt duke përdorur retardant afatgjatë Attacco aereo indiretto con ritardante a lungo termine Indirektni vazdušni napad sa dugotrajnim usporivačem	Long-term retardants create a barrier between the wildland fire and available fuels, and are applied just outside the perimeter of a fire. Long term retardants - have the ability to reduce or inhibit combustion even after the water that they contain has evaporated.	Retardantët afatgjatë krijojnë një pengesë midis zjarrit masiv dhe lëndëve të djegshme të disponueshme dhe aplikohen vetëm jashtë perimetrit të zjarrit. Retardantët afatgjatë kanë aftësinë të zvogëlojnë ose të pengojnë djegien edhe pasi uji që ato përbajnjë është avulluar.	I ritardanti a lungo termine creano una barriera tra l'incendio boschivo e i combustibili disponibili e vengono applicati appena fuori dal perimetro di un incendio. Ritardanti a lungo termine - hanno la capacità di ridurre o inibire la combustione anche dopo che l'acqua che contengono è evaporata.	Dugotrajni usporivači stvaraju barijeru između velikog požara i dostupnih gorućih materijala, a primjenjuju se neposredno izvan perimetra požara. Dugotrajni usporivači imaju sposobnost da smanje ili inhibiraju sagorevanje čak i nakon što voda koju sadrže ispari.
Operational burns Djegie operacionale Controfuoco Operativno spaljivanje	Prescribed fire is the technique of expert and authorized application of fire to vegetation, on planned surfaces, adopting precise prescriptions and operating procedures, to achieve various land management objectives.	Zjarr i rekomanduar është teknika e aplikimit ekspert dhe të autorizuar të zjarrit në bimësi, në sipërfaqe të planifikuar, duke miratuar receta dhe procedura të sakta operimi, për të arritur objektiva të ndryshme të menaxhimit të tokës.	Il fuoco prescritto è la tecnica di applicazione esperta e autorizzata del fuoco alla vegetazione, su superfici pianificate, adottando precise prescrizioni e procedure operative, per raggiungere diversi obiettivi di gestione del territorio	Operativno spaljivanje je tehnika stručne i ovlašćene primjene vatre na vegetaciju, na planiranim površinama, na osnovu usvojenih preciznih propisa i operativnih procedura, radi postizanja različitih ciljeva upravljanja zemljištem.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Unsurfaced road Rrugë e pashtuar Strada non assorbita Put bez površinske obrade	Not having a tar macadam (asphalt) surface.	Rrugë e paasfaltuar.	Non avendo una superficie di asfalto /catrame macadam (asfalto).	Put bez površine od katrana i makadama (asfalta).
Aerial fuel Lëndë e djegshme në lartësi Combustibile aereo Vazdušna goriva	A potential fire fuel that is located above the ground in a tree.	Lëndë potencialisht e djegshme që ndodhet mbi tokë në një pemë.	Un potenziale combustibile antincendio che si trova sopra il suolo in un albero.	potencijalni gorući materijal za požar koji se nalazi iznad tla u drvetu.
Point of origin Pika e nisjes Punto di origine Polazna tačka	The place where something comes from.	Vendi nga vjen diçka.	Il luogo da cui proviene qualcosa.	Mjesto odakle nešto dolazi.
Indirect attack Sulm indirekt Attacco indiretto Indirektni napad	Any suppression methods implemented away from the fire edge.	Çdo metodë vënjeje nën kontroll e zbatuar larg skajit të zjarrit.	Tutti i metodi di estinzione che non si attuano direttamente sul fronte di fuoco ma riguardano la riduzione del carico o della combustibilità del combustibile.	Bilo koje metode suzbijanja implementirane dalje od ivice vatre.
Safety line Linjë sigurie Linea di sicurezza Sigurnosna linija	A line used to connect the safety harness or belt to an anchorage point or rail in situations where there is a risk of free fall.	Një linjë e përdorur për të lidhur pajimetose rripin e sigurisë me një pikë ankorimi ose shina në situata ku ekziston riscu i rënies së lirë.	Una linea utilizzata per collegare l'imbracatura o la cintura di sicurezza a un punto di ancoraggio o a una rotaia in situazioni in cui esiste il rischio di caduta libera.	Uže koja se koristi za povezivanje sigurnosnih uprtača ili pojasa, sa tačkom ili šinom za pričvršćivanje, u situacijama kada postoji rizik od slobodnog pada.
Conifer wood Pyll halor Legno di conifera Četinarsko drvo	Any of a group of mostly evergreen trees and shrubs (as pines) that typically produce cones and have leaves resembling needles or scales in shape.	Pemë dhe shkurre kryesisht me gjelbërim të përhershëm (si pishat) që zakonisht prodhojnë boçë dhe kanë gjethë me formë halore ose luspore.	Qualsiasi gruppo di alberi e arbusti per lo più sempreverdi (come i pini) che in genere producono coni e hanno foglie che ricordano aghi o squame nella forma.	bilo koje drvo iz grupe uglavnom zimzelenog drveća i žbunja (kao što su borovi) koje obično proizvode šišarke i imaju lišće koje po obliku podsjeća na iglice ili ljske.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Indirect attack with foam (short term retardant) Sulmi indirekt me shkumë (retardant afatshkurtër) Attacco indiretto con schiuma(Rtardante a breve termine) Indirektni napad pjenom (kratkotrajni usporivač)	Indirect attack requires firefighters to build control lines, either by hand, with mechanized temporary fireline created by water, foam, or retardant. The Foam is - a mass of bubbles formed by mixing specific proportions of air with water and a foam concentrate. It is can be applied in order to smother and cool parts of a fire.	Sulmi indirekt kërkon që zjarrfikësit tē ndërtojnë linja kontrolli, qoftë me dorë, ose me linjë zjarri tē mekanizuar tē përkohshme tē krijuar nga uji, shkuma ose retardanti. Shkuma është një masë flluskash e formuar nga përzierja e ajrit me ujin dhe një koncentrati shkume në proporcione tē përcaktuara. Shkuma mund tē aplikohet pér t'u prerë oksigjenin dhe pér tē ftohur disa pjesë tē një zjarri.	L'attacco indiretto richiede ai vigili del fuoco di costruire linee di controllo, a mano, con linee antincendio temporanee meccanizzate create da acqua, schiuma o ritardante. La schiuma è una massa di bolle formate mescolando proporzioni specifiche di aria con acqua e un concentrato di schiuma. Può essere applicato per soffocare e raffreddare parti di un incendio.	Indirektni napad zahtijeva od vatrogasaca da izgrade kontrolne linije, bilo ručno, sa mehanizovanim... privremenim vatrenim linijama stvorenim od vode, pjene ili usporivača. Pjena je masa mehurića nastala mijenjanjem određenih proporcija vazduha sa vodom i koncentratom za pjenu. Može se primjeniti da bi se ugušili i ohladili dijelovi požara i/ili da.
Hand barrow Barrelë Carrello a mano Ručna nosila	A flat rectangular frame with handles at both ends that is carried by two persons.	Një kornizë e sheshtë drejtkëndëshe me doreza nē tē dy skajet që mbahet nga dy persona.	Una struttura rettangolare piatta con maniglie ad entrambe le estremità che viene portata da due persone.	Ravan pravougaoni okvir sa ručkama na oba kraja koji nose dvije osobe.
Supression Firing Zjarrvënie e kontrolluar Accensione tattica Suzbijanje vatre	The technical use of fire in the context of fire fighting (fighting rural fires) comprising tactical fire and backfire when carried out under the responsibility of the Incident Commander.	Përdorimi teknik i zjarrit nē kontekstin e shuarjes së zjarrit (luftimi i zjarreve rurale) që përfshin zjarrin taktik dhe kundërzjarrin kur kryhet nën përgjegjësinë e Komandantit tē incidentit.	Tecnica di uso del fuoco in attività antincendio, controfuoco o fuoco tattico eseguito sotto la responsabilità del direttore delle operazioni di spegnimento.	Tehnička upotreba vatre u kontekstu gašenja požara (gašenje seoskih požara) koja uključuje taktičku vatru i povratnu paljbu kada se izvodi pod odgovornošću komandanta incidenta.
Watershed Ujëndarëse Spartiacque Vododjelnica	An area or ridge of land that separates waters flowing to different rivers, basins, or seas.	Një zonë ose kurriz toke që ndan ujërat që rrjedhin nē lumenj, pellgje ose dete tē ndryshëm.	Un'area o un crinale di terra che separa le acque che scorrono verso diversi fiumi, bacini o mari.	Područje ili greben zemlje koji razdvaja vode koje teku u različite rijeke, slivove ili mora.
Krest Kreshtë Cresta Greben	The top of a mountain or hill.	Maja e një mal ose kodre.	La cima di una montagna o di una collina.	Vrh planine ili brda.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Direct attack with handtools Sulm direkt me mjete dore Attacco diretto con utensili manuali Direktan napad sa ručnim alatima	Direct attack using hand tools, beaters and knapsack sprayers can be a very successful against fires of low or moderate (flame lengths up to 1.5 metres). When using direct attack, personnel and vehicles should always approach and attack the fire from the rear. If personnel are tasked with using hand tools, particularly edged tools such as pulaskis or rake hoes, care should be taken to ensure that adequate space between personnel is maintained. The spacing required to maintain safety will depend on the type of tool in use and the task being undertaken. It is generally accepted that the safe working distance for swinging tools is twice the length of the tool plus the length of the arm, or approximately three metres; however, this should be risk assessed on an individual basis.	Sulmi i drejtpërdrejtë duke përdorur mjete dore, rrahës dhe spërkatës me çanta, mund të jetë shumë i suksesshëm kundër zjarreve të ulëta ose mesatare (gjatësia e flakës deri në 1,5 metra). Kur përdoret sulmi i drejtpërdrejtë, personeli dhe automjetet duhet të afrohen gjithmonë dhe të sulmojnë zjarrin nga pjesa e pasme. Nëse personeli ka përdetyrë të përdorë vegla dore, veçanërisht vegla me tehe si p.sh.: sëpata ose shata, duhet pasur kujdes për të siguruar që të ruhet hapësira ndërmjet personelit. Hapësira e nevojshme për të ruajtur sigurinë, do të varet nga lloji i mjetit në përdorim dhe detyra që do të ndërmerret. Në përgjithësi pranohet se, distanca e sigurt e punës për veglat lëkundëse, është sa dyfishi i gjatësisë së mjetit plus gjatësia e krahut, ose afersisht tre metra; megjithatë, ky rishik duhet të vlerësohet në baza individuale.	L'attacco diretto con utensili manuali, fruste e atomizzatori a zaino può essere molto efficace contro incendi di lieve o moderata entità (lunghezza della fiamma fino a 1,5 metri). Quando si usa l'attacco diretto, il personale e i veicoli devono sempre avvicinarsi e attaccare il fuoco dal retro. Se il personale ha il compito di utilizzare strumenti manuali, in particolare strumenti affilati come pulaski o zappe a rastrello, è necessario prestare attenzione per garantire che sia mantenuto uno spazio adeguato tra il personale. Lo spazio necessario per mantenere la sicurezza dipenderà dal tipo di strumento in uso e dall'attività svolta. È generalmente accettato che la distanza di lavoro di sicurezza per utensili oscillanti sia il doppio della lunghezza dell'utensile più la lunghezza del braccio, ovvero circa tre metri; tuttavia, questo dovrebbe essere valutato su base individuale".	Direktan napad upotrebom ručnih alata, lopatica i leđnih prskalica može biti veoma uspešan protiv požara malog ili umerenog intenziteta (dužine plamena do 1,5 metara). Kada se primjenjuje direktan napad, osoblje i vozila uvijek treba da priđu i napadnu požar sa zadnje strane. Ako osoblje ima zadatku da koristi ručne alate, posebno alate sa sečivom kao što su sekire ili McLeod grabulje, treba voditi računa o tome da se obezbjedi adekvatan prostor između osoblja. Razmak potreban za održavanje bezbjednosti zavisi od vrste alata koji se koristi i zadatka koji se preduzima. Opšte je prihvaćeno da je bezbjedno radno rastojanje za pokretni alat dvostruko veće od dužine alata plus dužina ruke, ili približno tri metra; međutim, takvu procjenu rizika treba uraditi na individualnoj osnovi.
Direct attack with water Sulm direkt me ujë Attacco diretto con l'acqua Direktan napad vodom	Apply water in the form of a straight or solid stream directly onto burning fuel in an effort to cool it below the point at which the fuel produces flammable vapors.	Aplikimi i ujit në formën e një rryme të drejtpërdrejtë ose të qëndrueshme direkt mbi lëndën e djegshme në flakë duke u përpjekur ta ulin nën pikën ku krijon avuj të ndezshëm.	Applicare acqua sotto forma di un flusso diritto o solido direttamente sul combustibile in fiamme nel tentativo di raffreddarlo al di sotto del punto in cui il combustibile produce vapori infiammabili.	Voda se nanosi u obliku pravog ili punog mlaza direktno na gorući materijal u plamenu, čime se nastoji da se materijal ohladi ispod tačke na kojoj odaje zapaljiva isparenja.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Air direct attack Sulm direkt ajror Attacco diretto aereo Direktan napad iz vazduha	An aerial platform over a fire, containing a division supervisor or higher qualified fire person.	Platformë ajoore mbi një zjarr, ku ndodhet një mbikëqyrës departamenti ose një zjarrfikës më i kualifikuar.	Una piattaforma aerea sopra un incendio, contenente un supervisore di divisione o un vigile del fuoco più qualificato.	Vazdušna platforma iznad požara, na kojoj se nalazi rukovodilac odeljenja ili visokokvalifikovani vatrogasac.
Flame control Kontrolli i flakëve Controllo di fiamme Kontrola plamena	The practice of reducing the heat output of a fire, reducing the area over which the fire exists, or suppressing or extinguishing the fire by depriving it of fuel, oxygen, or heat	Praktika e pakësimit të nxehësisë së çliruar nga një zjarr, duke tkurrur zonën e përfshirë nga zjarri, ose vënia nën kontroll ose shuarja e zjarrit duke e privuar atë nga lënda e djegshme, oksigjeni, ose nxehësia.	La pratica di ridurre la produzione di calore di un incendio, ridurre l'area su cui esiste l'incendio o sopprimere o estinguere l'incendio privandolo di combustibile, ossigeno o calore	Praksa smanjenja topotne snage požara, smanjenja površine na kojoj postoji požar, ili suzbijanja i gašenja požara lišavanjem gorućeg materijala, kiseonika ili topote.
Parallel attack Sulm paralel Attacco parallelo Paralelni napad	Method of fire suppression in which fireline is constructed approximately parallel to, and just far enough from the fire edge to enable workers and equipment to work effectively	Metoda e shuarjes së zjarrit në të cilën linja e zjarrit ndërtohet, përafërsisht paralelisht dhe mjaft larg nga skaji i zjarrit, përt'u mundësuar personelit dhe pajisjeve, të punojnë në mënyrë efektive.	Metodo di soppressione del fuoco in cui la linea di fuoco è costruita approssimativamente parallelamente e appena abbastanza lontano dal bordo del fuoco per consentire ai lavoratori e alle attrezzature di lavorare in modo efficace.	Metoda gašenja požara u kojoj je vatrema linija izgrađena približno paralelno sa rubom požara i dovoljno udaljena od ruba požara kako bi se radnicima i opremi omogućilo efikasno funkcionisanje.
Black, burned zone Zonë e djegur Zona nera, bruciata Izgorjela zona	Full thickness burn zone.	Zonë e djegur plotësish.	Zona di ustione a tutto spessore.	Zona spaljena do pune deblijne, odnosno u potpunosti.
Backfire Kundërjarr Ritorno di fiamma Kontra vatrica	A fire started deliberately to stop the progress of an approaching fire by creating a burned area in its path.	Një zjarr i ndezur qëllimi sht përtë ndaluar përparimin e një zjarri që afrohet duke krijuar një zonë të djegur në rrugën e tij. Kundërjarri është një teknikë shkatërruese e sulmit indirekt.	Un incendio iniziato deliberatamente per fermare l'avanzamento di un incendio in avvicinamento creando un'area bruciata sul suo percorso.	Namjerno izazvana vatrica da bi se zaustavilo napredovanje požara koji se približava, stvaranjem spaljenog područja na njegovom putu.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Foam (Short-term retardant) Shkumë Schiuma (Breve termine ritardante) Pjena	Water modifiers or thickeners, which permit a thicker layer of water to coat the fuel, thereby increasing the time and energy required to, vaporize the water.	Modifikues uji ose dendësues, që i japid dendësi më të madhe ujut, në mënyrë që ai të veshë me një shtresë më të trashë lëndën e djegshme, duke rritur kohën dhe energjinë që nevojitet për të avulluar ujin.	Modificatori d'acqua o addensanti, che consentono a uno strato d'acqua più spesso di ricoprire il carburante, aumentando così il tempo e l'energia necessari per vaporizzare l'acqua.	Modifikatori ili zgušnjivači vode koji dozvoljavaju debljem sloju vode da obloži gorivo, čime se povećavaju vrijeme i energija potrebni za isparavanje vode.
Flame front control Kontroll i frontit të flakës Controllo frontale della fiamma Kontrola prednjeg plamena	Control of a moving fire where combustion is primarily flaming.	Kontrolli i një zjarri në lëvizje, ku djegia është kryesisht flakëruese.	Controllo di un fuoco in movimento in cui la combustione è principalmente fiammeggiante.	Kontrola pokretne vatre u kojoj sagorevanje uglavnom stvara plamen.
Sector Commander Përgjegjës i sektorit Comandante di settore Komadant sektora	A sector commander may be appointed to be in charge of a defined physical, geographical or functional area of operations. The role of the sector commander is to command resources within their sector. The sector commander will report to the incident commander, operations commander or command support.	Një përgjegjës sektori emërohet për të qenë përgjegjës për një zonë të përcaktuar fizike, gjeografike ose funksionale të operacioneve. Rol i përgjegjësit të sektorit, është të komandojë burimet brenda sektorit që mbulon. Përgjegjësi i sektorit do t'i raportojë komandantit të incidentit, komandantit të operacioneve ose komandës mbështetëse.	Un comandante di settore può essere nominato responsabile di una determinata area di operazioni fisiche, geografiche o funzionali. Il ruolo del comandante del settore è comandare le risorse all'interno del proprio settore. Il comandante di settore riferirà al comandante dell'incidente, al comandante delle operazioni o al supporto del comando.	Komandant sektora može biti imenovan kao odgovoran za definisanu fizičku, geografsku ili funkcionalnu oblast delovanja. Uloga komandanta sektora je da rukovodi resursima unutar svog sektora. Komandant sektora podnosi izvještaje komandanta mjesta incidenta, komandantu operacija ili komandnoj podršci.
Fire engine Zjarrfikëse Autocarro dei pompieri Vatrogasno vozilo- cistijerna	A vehicle carrying firefighters and equipment for fighting large fires.	Automjet që transporton zjarrfikës dhe pajisje për shuarjen e zjarreve të mëdha.	Un veicolo che trasporta i vigili del fuoco e le attrezzature per combattere grandi incendi.	Vozilo koje prevozi vatrogasce i opremu za gašenje velikih požara.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Water bowser (fire tender) Autocisternë furnizimi Trasportatore d'acqua (autopompa) Cisterna za tocenje goriva	A type of firefighting apparatus that specialises in the transport of water from a water source to a fire scene.	Lloj automjeti zjarrluftes që përdoret për transportin e ujit, nga burimi i ujit, në një vendngjarje zjarri.	Un tipo di apparato antincendio specializzato nel trasporto di acqua da una fonte d'acqua a una scena di incendio.	Vrsta aparata za gašenje požara koji je specijalizovan za transport vode od izvora vode do požarišta.
Fire hydrant Hidrant zjarri Idrante antincendio Vatrogasni hidrant	A surface fire hydrant is a water intake device designed to extinguish fires and contain fires. External (above ground) hydrants are mounted above the ground surface.	Një hidrant zjarri sipërfaqësor është një pajisje marrjeje uji e krijuar për të fikur zjarret dhe lokalizimin e zjarreve. Hidrantët e jashtëm (mbi tokë), janë montuar mbi sipërfaqen e tokës.	Un tubo solitamente in strada che fornisce acqua soprattutto per spegnere gli incendi.	Cijev obično na ulici koja daje vodu posebno za gašenje požara.
Underground fire hydrant Hidrant zjarri nëntokësor Idratante antincendio sotterraneo Podzemni vatrogasni hidrant	Hydrants which have two outlet water intake ports on the ground (optional 3 outlet) which are used to receive water by hose in pressurized water networks.	Hidrantë që kanë dy porta të marrjes së ujit nën tokë (opcionale 3 dalje) të cilat përdoren për marrjen e ujit me tuba në rrjetet e ujit nën presion.	Idranti che hanno due bocchette di presa dell'acqua di uscita a terra (3 prese opzionali) che vengono utilizzati per ricevere l'acqua tramite tubo flessibile nelle reti idriche in pressione.	Hidranti koji imaju dva izlazna otvora za dovod vode na tlu (po izboru 3 izlaza) koji se koriste za primanje vode crijevom u mrežama za vodu pod pritisakom.
Forest fire truck Autobot/Automjet zjarrfikëseje Camion dei pompieri forestali Šumsko vatrogasno vozilo	A fire engine specifically designed to assist in fighting wildfires by transporting firefighters to the scene and providing them with access to the fire, along with water or other equipment.	Një automjet zjarrfikës, i projektuar posaçërisht për të ndihmuar në shuarjen e zjarreve, duke transportuar zjarrfikës në vendngjarje dhe duke u siguruar atyre akses në zjarr, së bashku me ujë ose pajisje të tjera.	Un'autopompa antincendio specificamente progettata per aiutare a combattere gli incendi trasportando i vigili del fuoco sul posto e fornendo loro l'accesso al fuoco, insieme ad acqua o altre attrezzature.	Vatrogasno vozilo posebno dizajnirano za pomoć u gašenju šumskih požara prijevozom vatrogasaca na mjesto događaja i omogućavanjem pristupa vatri, zajedno s vodom ili drugom opremom.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Bush cutter Prerës barishtesh Decespugliatore Trimer za travu	Portable electric tool used in agriculture for cutting bushes and grasses; consists of a metal rod with a rotating disk at one end.	Vegël portative elektrike, e përdorur në bujqësi për prerjen e shkurreve dhe barishteve; përbëhet nga një shufër metalike me një disk rrotullues në një skaj.	Una cosa che soffia, in particolare un dispositivo meccanico per creare una corrente d'aria utilizzata per asciugare o riscaldare qualcosa.	Person ili stvar koja puše, posebno mehanički uređaj za stvaranje struje zraka koji se koristi za sušenje ili zagrijavanje nečega.
Generator/ light Gjenerator ndriçimi Generatore/Luce Osjetljenje na generator	A dynamo or similar machine for converting mechanical energy into electricity.	Pajisje/makineri për shndërrimin e energjisë mekanike në energji elektrike.	Una dinamo o una macchina simile per convertire l'energia meccanica in elettricità.	Dinamo ili slična mašina za pretvaranje mehaničke energije u električnu.
Can of petrol Bidon karburanti Barattolo di benzina Kanister za gorivo	A container for carrying petrol.	Kontejner që përdoret për transportimin e karburantit.	Un contenitore per il trasporto di benzina.	Kontejner za nošenje benzina.
Drip torch Pishtar pikues Torcia a goccia Baklja	A tool used in wildfire suppression, controlled burning, and other forestry applications to intentionally ignite fires by dripping flaming fuel onto the ground.	Një mjet i përdorur në shuarjen e zjarreve, djegien e kontrolluar dhe aplikime të tjera pyjore për ndezjen e qëllimshme të zjarreve duke pikuar karburant flakërues në tokë.	Uno strumento utilizzato nella soppressione degli incendi boschivi, nella combustione controllata e in altre applicazioni forestali per accendere intenzionalmente incendi facendo gocciolare combustibile fiammeggiante sul terreno.	Alat koji se koristi u suzbijanju požara, kontrolisanom paljenju i drugim šumarskim aplikacijama za namjerno paljenje požara kapanjem gorućeg goriva na tlo.
Water point: sea Pikë furnizimi me ujë: det Punto d'acqua: Mare Mjesto za skupljanje vode: more	Accessible water supply point in sea.	Pikë e aksesueshme furnizimi me ujë në det.	Punto di approvvigionamento idrico accessibile in mare.	Dostupno mjesto vodosnabdjevanja u moru.
Water point: lake Pikë furnizimi me ujë: liken Punto d'acqua: Lago Mjesto za skupljanje vode: jezero	Accessible water supply point in lake.	Pikë e aksesueshme e furnizimit me ujë në liken.	Punto di approvvigionamento idrico accessibile nel lago.	Pristupačna tačka vodosnabdijevanja u jezeru.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Water point: artificial basin Pikë furnizimi me ujë: basen artificial Punto d'acqua: Bacino artificiale Mjesto za skupljanje vode: vještački bazen	Accessible water supply point in the artificial basin.	Pikë e aksesueshme furnizimi me ujë në rezervuar artificial.	Punto di approvvigionamento idrico accessibile nel bacino artificiale.	Pristupačna tačka vodosnabdijevanja u vještačkom bazenu.
Water point: removable tank Pikë furnizimi me ujë: çisternë e çmontueshme Punto d'acqua: Cisterna rimovibile Mjesto za skupljanje vode: prenosivi rezervoar	Accessible water supply point in the removable tank.	Pikë e aksesueshme furnizimi me ujë në një depozitë të çmontueshme.	Punto di alimentazione dell'acqua accessibile nel serbatoio estraibile.	Dostupno mjesto za dovod vode rezervoaru koji se može ukloniti.
Cut wound Plagë nga prerja Ferita-taglio Posjekotina	Wound - cut or puncture; Open wound; Laceration; Puncture wound. A cut is a break or opening in the skin.	Plagë - prerje ose shpim; Plagë e hapur; Çarje; plagë nga shpimi. Një prerje është një çarje ose hapje në lëkurë.	Ferita - taglio o puntura; Ferita aperta; Lacerazione; Ferita da puntura. Un taglio è una rottura o un'apertura nella pelle.	Rana - posjekotina ili ubod; Otvorena rana; Laceration; Ubodna rana. Porez je prelom ili otvor na koži.
Fracture Frakturë Frattura Preлом	The cracking or breaking of a hard object or material.	Plasaritja ose thyerja e një objekti ose materiali të fortë.	Fessurazione o la rottura di un oggetto o materiale duro.	Pucanje ili lomljjenje tvrdog predmeta ili materijala.
Burn Djegie Ustione Opekotina	An injury caused by exposure to heat or flame.	Një lëndim i shkaktuar nga ekspozimi ndaj nxehësisë ose flakës.	Una lesione causata dall'esposizione a calore o fiamme.	Ozljeda uzrokovaná izlaganjem toplini ili plamenu.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
First aid kit Kutia e ndihmës së shpejtë Kit di primo soccorso Komplet za prvu pomoć	A set of materials and tools used for giving emergency treatment to a sick or injured person.	Një grup/set materialesh dhe mjetesh që përdoren për trajtimin urgjent të një personi të sëmurë ose të lënduar.	Un insieme di materiali e strumenti utilizzati per fornire cure di emergenza a una persona malata o ferita.	Skup materijala i alata koji se koriste za pružanje hitne pomoći bolesnoj ili povrijeđenoj osobi.
Heart attack Atak kardiak Attacco al cuore Srčani udar	A heart attack happens when an area of heart muscle is dying because its blood flow is blocked.	Një atak në zemër ndodh kur një zonë e muskulit të zemrës nuk funksionon për shkak të bllokimit të qarkullimit të gjakut.	Un attacco di cuore si verifica quando un'area del muscolo cardiaco sta morendo perché il suo flusso sanguigno è bloccato.	Srčani udar se događa kada dio srčanog mišića odumire jer mu je blokiran protok krvi.
Accelerant Përshpejtues Accelerante Upaljivač vatre	Material used to initiate or increase the spread of a fire. This will often be an ignitable liquid.	Materiali i përdorur për të shkaktuar ose rritur përhapjen e një zjarri.	Materiale utilizzato per innescare o aumentare la velocità di diffusione di un incendio. E spesso rappresentato da un combustibile liquido.	Materijal koji se koristi za pokretanje ili povećanje širenja požara. Ovo će često biti zapaljiva tečnost.
Alphanumeric Alfanumerik Alfanumerico Alfanumerički	Information using both letters and numbers.	Informacion duke përdorur si shkronja ashtu edhe numra.	Informazioni alfanumeriche che utilizzano sia lettere che numeri.	Informacije koje koriste i slova i brojeve.
Firefighting broom (beater) Fshesë zjarrfikëse (Rrahës) Scopa antincendio (Battitore) Metlarica	A simple tool for fighting wildfires, consisting of a piece of rubber at the end of a pole.	Një mjet i thjeshtë në formë fshese, për të luftuar zjarret, i përbërë nga shkopi dhe nga copë gome në fund të shkopit.	Un semplice strumento per combattere gli incendi, costituito da un pezzo di gomma all'estremità di un palo.	Jednostavan alat za gašenje šumskih požara, koji se sastoji od komada gume na kraju stuba.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Advanced medical post Shërbim mjekësor i avancuar Post medico avanzato Napredno medicinsko mjesto	An essential link in the chain of medical care in any disaster situation.	Një hallkë thelbësore në zinxhirin e kujdesit mjekësor në çdo situatë fatkeqësie.	Un anello essenziale nella catena dell'assistenza medica in qualsiasi situazione di disastro.	Bitna karika u lancu medicinske nege u bilo kojoj katastrofalnoj situaciji.
Accident and emergency depart. Departamenti i Emergjencës mjekësore Dipartimento incidenti ed emergenza Odjeljenje za hitne slučajeve	The room or department in a hospital where people who have severe injuries or sudden illness are taken for emergency treatment.	Departamenti i një spitali ku njerëzit që kanë lëndime të rënda ose sëmundje të papritura merren për trajtim urgjent.	La stanza o il reparto di un ospedale in cui le persone che hanno riportato ferite gravi o malattie improvvise vengono portate per cure di emergenza.	Prostorija ili odjel u bolnici gdje se osobe koje imaju teške ozljede ili iznenadne bolesti odvode na hitnu pomoć.
Knock down Ulja e flakës Abbassamento di fiamma Smanjiti vatru	To reduce the flame or heat of burning parts of a fire.	Reduktimi i flakës ose nxehësisë së pjesëve të djegura të zjarrit.	Ridurre la fiamma o il calore delle parti attive di un incendio.	Za smanjenje plamena ili topline zapaljenih dijelova vatre.
Ring burn Djegie unazë/Djegie në formë unaze Accensione ad anello Opeklina prstena	A fire started by igniting the full perimeter of the intended burn area so that the ensuing fire fronts converge toward the centre of the burn.	Zjarri që fillon duke ndezur perimetrin e plotë të zonës së synuar të djegies në mënyrë që frontet e zjarrit që pasojnë të konvergojnë drejt qendrës së djegies.	Tecnica di accensione di un fuoco controllato che prevede l'innesto di tutto il perimetro della zona da trattare in modo che i fronti di fuoco che ne derivano convergano verso il centro dell'area.	Vatra je započela paljenjem cijelog perimetra predviđenog područja opeketina tako da se frontovi požara koji su uslijedili konvergiraju prema središtu opeketine.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Fuel build up Grumbullim lëndësh të djegshme Accumulo di combustibile Nakupljanje goriva	An accumulation of fuel available to burn	Grumbullim lëndësh të djegshme që mund të marrin flakë.	Accumulo di combustibile suscettibile a bruciare	Akumulacija goriva dostupnog za sagorevanje
Water bombing aircraft Mjet fluturues ujëhdhës Velivolo da bombardament o d'acqua /Aerei antincendio Avion za bombardovanje vodom	An aircraft capable of carrying and releasing a volume of water or fire retardant. Water bombing aircraft can be fixed wing aircraft (such as Canadair, Tracker and Bombardier) or helicopters (with internal or external tanks or those able to carry buckets).	Mjet fluturues i aftë për të mbajtur dhe lëshuar një sasi uji ose retardant zjarri. Mjetet fluturuese ujëhdhëse mund të jenë avionë me krahë të palëvizshëm (si Canadair, Tracker dhe Bombardier) ose helikopterë (me depozita të brendshme ose të jashtme ose ata që mund të mbajnë kova).	Un velivolo in grado di trasportare e sganciare un volume d'acqua o di ritardante. Gli aerei antincendio possono essere aeromobili ad ala fissa (come Canadair, Tracker e Bombardier) o elicotteri (con serbatoi interni o esterni o con benne sospese).	avion sposoban da nosi i ispušta količinu vode ili usporivača požara. Avioni za bombardiranje vode mogu biti avioni sa fiksnim krilima (kao što su Canadair, Tracker i Bombardier) ili helikopteri (sa unutrašnjim ili vanjskim rezervoarima ili onima koji mogu nositi kante).
Aircraft Mjet fluturues Aereomobile Avion	A means of transport capable of flying around the Earth's atmosphere. Aircraft are commonly deployed at wildfire incidents to perform a number of roles, including: - aerial coordination; - aerial observation; - aerial reconnaissance; - the release of water and retardant; - transportation of personnel, equipment, water and retardant.	Një mjet transporti i aftë për të flutuar në atmosferën e Tokës. Mjetet fluturuese zakonisht përdoren në incidentet e zjarrit për të kryer një sërë rolesh, duke përfshirë: koordinimin ajror; vëzhgimin nga ajri; zbulimin ajror; lëshimin e ujit dhe retardantit; transportin e personelit, pajisjeve, ujit dhe retardantëve.	Mezzo di trasporto capace di volare nell'atmosfera terrestre. Gli aeromobili sono comunemente inviati in luoghi interessati da incendi boschivi per svolgere un certo numero di funzioni, tra le quali: -coordinamento aereo; - osservazione aerea;- cognizione aerea; - sgancio di acqua o di ritardante; - trasporto di personale, attrezzature, acqua e ritardanti.	Transportno sredstvo sposobno da leti oko Zemljine atmosfere. avioni se obično raspoređuju u slučajevima požara kako bi obavljali niz uloga, uključujući: - koordinaciju iz zraka; - posmatranje iz vazduha; - zračno izviđanje; - oslobađanje vode i retardansa; - prevoz osoblja, opreme, vode i retardansa.
Alidade Alidadë Alidada Alidade	A sighting device used to determine the horizontal bearing of a fire from an observation point.	Një pajisje shikimi që përdoret për të përcaktuar pozicionin horizontal të zjarrit nga një pikë vëzhgimi.	Dispositivo di avvistamento/rilevazione utilizzato per determinare l'inclinazione orizzontale della fiamma da un punto di osservazione.	Uredaj za nišanjenje koji se koristi za određivanje horizontalnog smjera vatre sa osmatračnice.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Flame height Lartësia e flakës Altezza di fiamma Visina vatre	The vertical extension of a flame. Measurement of flame height is calculated perpendicular from ground level to the tip of the flame. Flame height will be less than flame length if flames are tilted due to wind or slope.	Zgjatja vertikale e një flake. Matja e lartësisë së flakës llogaritet pingul nga niveli i tokës deri në majën e flakës. Lartësia e flakës do të jetë më e vogël se gjatësia e flakës nëse flakët anohen për shkak të erës ose pjerrësisë.	L'estensione verticale di una fiamma. La misurazione dell'altezza della fiamma viene calcolata perpendicolamente dal livello del suolo alla punta della fiamma. L'altezza della fiamma sarà inferiore alla lunghezza della fiamma se le fiamme sono inclinate a causa del vento o della pendenza.	Vertikalni produžetak plamena. Mjerenje visine plamena se izračunava okomito od nivoa tla do vrha plamena. Visina plamena će biti manja od dužine plamena ako je plamen nagnut zbog vjetra ili nagiba.
Crown base height Lartësia e bazës së kurorës Altezza di inserzione della chioma Visina osnove krune	The lowest height above the ground on an individual tree above which there is sufficient canopy fuel to propagate fire vertically.	Lartësia më e ulët (lartësia përcaktohet si distanca vertikale midis tokës dhe bazës së kurorës së gjallë) mbi tokë në një pemë individuale mbi të cilën ka lëndë të djegshme të mjaftueshme për të përhapur zjarrin vertikalish.	L'altezza minima da terra del punto di inserzione dei primi rami vivi sul fusto di un albero.	Najniža visina iznad zemlje na pojedinačnom drvetu iznad koje ima dovoljno goriva za krošnje za vertikalno širenje vatre.
Char height Lartësia e shkrumbimit Altezza di scottatura Opožarena (ugljenisana) visina	The vertical distance above the ground of the part of a tree or shrub that has been scorched or blackened by fire. Char height can be used as an indicator of fire intensity.	Distanca vertikale mbi tokë e pjesës së një pemë ose shkurre që është djegur ose nxirë nga zjarri. Lartësia e shkrumbimit mund të përdoret si tregues i intensitetit të zjarrit.	La distanza verticale dal suolo della parte di un albero o di un arbusto che è stata bruciata/scottata o annerita dal fuoco. L'altezza di scottatura o di carbonizzazione del fusto può essere utilizzata come indicatore dell'intensità del fuoco.	Vertikalna udaljenost iznad tla dijela drveta ili grmlja koji je spaljen ili počnrio vatrom. Visina ugljena može se koristiti kao indikator intenziteta požara
Scorch height Lartësia e përcëllimit Altezza di scottatura Visina izgaranja	The maximum vertical height, measured from the base of a tree to the tree crown, at which lethal scorching of foliage has occurred. Below this height, all needles/ leaves are brown and dead; above this height, all needles/ leaves are live and green.	Lartësia maksimale vertikale, e matur nga baza e një pemë deri te kurora e pemës, në të cilën ka ndodhur përcëlliimi vdekjeprurës i gjethive. Nën këtë lartësi, të gjitha të gjitha halat/gjethet janë të vdekura dhe me ngjyrë kafe; mbi këtë lartësi, të gjitha halat/gjethet janë të gjalla dhe të gjelbra.	L'altezza massima verticale, misurata dalla base di un albero alla sua chioma, in cui si è verificato la scottatura delle foglie. Sotto questa altezza, tutti gli aghi/foglie sono marroni e necrotici; sopra di questa altezza, tutti gli aghi/le foglie sono vivi e verdi.	Maksimalna vertikalna visina, mjerenja od osnove drveta do krošnje drveta, na kojoj je došlo do smrtonosnog spaljivanja lišća. Ispod ove visine, sve iglice/lišće su smeđe i mrtve; iznad ove visine, sve iglice/listovi su žive i zelene.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Fire environment Mjedis i zjarrit Ambiente del fuoco Okruženje požara	The surrounding conditions, influences, and modifying forces of topography, fuel, and weather that determine fire behaviour, fire effects and impact.	Kushtet përreth, ndikimet dhe forcat modifikuese të topografisë, lëndës së djegshme dhe motit që përcaktojnë sjelljen e zjarrit, efektet dhe ndikimin e zjarrit.	Le condizioni ambientali, i fattori topografici, il combustibile e la meteorologia che influiscono sul comportamento, sugli effetti e sull'impatto dell'incendio.	Okolni uslovi, uticaji i modifikacione sile topografije, goriva i vremena koje određuju ponašanje požara, efekte i uticaj požara.
Rural-Urban Interface (RUI) environment Mjedis ndërlidhës rural-urban Ambiente di Interfaccia Rurale-Urbana (RUI) Okruženje ruralno-urbane (rui) interfaze	The zone of transition between rural land and human settlements.	Zonë tranzitore midis tokës rurale dhe vendbanimeve njerëzore.	La zona di transizione tra le aree rurali e gli insediamenti urbani	Zona prijelaza između ruralnog zemljišta i ljudskih naselja.
Fuel assessment Vlerësimi ose Ilogarita e lëndës së djegshme Analisi dei combustibili Procjena goriva	The estimation or calculation of total and available fuel that is present within a specific area.	Vlerësimi ose Ilogarita e sasisë totale të lëndës së djegshme të disponueshme në një zonë të caktuar.	La stima o il calcolo del combustibile totale e disponibile presente all'interno di un'area specifica.	Procjena ili proračun ukupnog i raspoloživog goriva koje je prisutno u određenom području.
Anemometer Matësi i erës/Anemometri Anemometro Anemometar	An instrument that measures wind speed.	Një instrument që mat shpejtësinë e erës.	Strumento per misurare la velocità del vento.	Instrument koji mjeri brzinu vjetra.
Bucket release Zbrazja/Lëshimi i kovës (Helikopteri) Apertura della benna Otpuštanje kante	The release of water or fire retardant from a specially designed bucket slung below a helicopter.	Lëshimi i ujit ose retardantit të zjarrit nga një kovë e projektuar posaçërisht e vendosur poshtë një helikopteri.	Sgancio di acqua o ritardante dalla benna appositamente progettato appeso sotto un elicottero.	Ispuštanje vode ili usporivača vatre iz posebno dizajnirane kante bačene ispod helikoptera.
Black area Zonë e djegur Area bruciata Crna zona	An area of fuel that is black in appearance because some or all of the fuel has been burnt.	Zonë me lëndë të djegshme e zezë në pamje, sepse një pjesë ose e gjithë lënda e djegshme është djegur.	Un'area di combustibile che si presenta annerita perché alcuni o tutti i combustibili sono stati bruciati.	Područje goriva koje je crne boje jer je dio ili cijelo gorivo izgorjelo.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Area ignition Ndezja e zonës Area di innesco Područje paljenja	Ignition of several individual fires throughout an area, either simultaneously or in rapid succession, and so spaced that they add to and influence the main body of the fire to produce a hot, fast-spreading fire condition.	Ndezja e disa zjarreve individuale në të gjithë zonën, njëkohësisht ose në vazhdimësi në mënyrë të shpejtë, dhe të ndara në mënyrë të tillë që ato të shtohen dhe ndikojnë në trupin kryesor të zjarrit për të prodhuar një gjendje zjarri të nxeh të dhe me përhapje të shpejtë.	Accensione simultanea o in rapida successione di diversi inneschi, distanziati in modo tale da da sommarsi e influenzarsi reciprocamente e per provocare un incendio con alta intensità e di rapida diffusione.	Zapaljenje nekoliko pojedinačnih požara u cijelom području, bilo istovremeno ili u brzom nizu, i rasporedjenih tako da se dodaju i uticu na glavni dio požara i time dovode do stvaranja vrućeg požara koji se brzo širi.
Rendezvous area Vendi i takimit Zona di ritrovo Mjesto sastanka	A prearranged meeting place, especially an assembly point for firefighters and ground means.	Një vend takimi i paracaktuar, veçanërisht një pikë grumbullimi për zjarrfikësit dhe mjetet tokësore.	Luogo di ritrovo prestabilito, in particolare punto d'incontro per vigili del fuoco e mezzi di terra.	Unaprijed dogovorenemjesto okupljanja, posebno mjesto okupljanja vatrogasaca i zemaljskih sredstava
Fire Traffic Area (FTA) Zona e trafikut ajror të zjarrit Area di traffico aereo dell'incendio (FTA) Vatrogasna saobraćajna zona	A protected airspace around a wildfire incident where only authorised aircraft are allowed to enter.	Një hapësirë ajrore e mbrojtur rreth një incidenti zjarri ku lejohen të hyjnë vetëm avionët e autorizuar.	Uno spazio aereo protetto attorno a un incendio in cui solo gli aeromobili autorizzati possono entrare.	Zaštićeni vazdušni prostor oko incidenta sa šumskim požarom u koji je dozvoljen ulazak samo ovlašćenim avionima.
Protected area Zonë e mbrojtur Area protetta Zaštićeno područje	An area that has special status and which has been given specific legal protection.	Një zonë që ka status të veçantë dhe që i është dhënë mbrojtje ligjore specifike.	Un'area che ha uno status speciale e a cui è stata data una specifica tutela giuridica.	Područje koje ima poseban status i kojem je data posebna pravna zaštita.
Safe area Zonë e sigurt Area sicura Sigurno područje	An identified area of safety where people can find refuge. The identification of a safe area is a key element of the LACES safety protocol.	Zonë e identifikuar e sigurt ku njerëzit mund të gjejnë strehim. Identifikasi i një zone të sigurt është element kyç i protokollit të sigurisë LACES.	Una zona di sicurezza dove le persone possono trovare rifugio. L'identificazione di un'area sicura è un elemento chiave del protocollo di sicurezza LACES.	Identificirano područje sigurnosti gdje ljudi mogu pronaći utočište. Identifikacija sigurnog područja je ključni element LACES sigurnosnog protokola.
In-kind assistance - donation Ndihmë në natyrë - donacion Assistenza in natura - donazione Pomoć u naturi - donacija	In-kind assistance - donations are those that are done in goods and services rather than money (or cash).	Ndihma në natyrë - donacionet janë ato që bëhen në mallra dhe shërbime dhe jo me para (ose para në dorë).	Assistenza in natura - le donazioni sono quelle che vengono fatte in beni e servizi piuttosto che in denaro (o contanti).	Pomoći u naturi - donacije su one koje se daju u robi i uslugama, a ne u novcu (ili gotovini).

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Flank attack Sulm në krahë Attacco al fianco Napad sa boka	Attacking the fire along the flank or both flanks simultaneously.	Sulmi ndaj zjarrit përgjatë krahut ose në të dy krahët njëkohësisht.	Un attacco aereo lungo un fianco o simultaneamente lungo entrambi i fianchi di un incendio.	Napadanje vatre duž boka ili oba boka istovremeno.
Attack a fire Sulmi ndaj zjarrit Attacco al fuoco Obuzdati vatru	A generic term for the various methods that can be used to suppress a fire or parts of a fire, including: <ul style="list-style-type: none"> - Direct attack - An offensive fire suppression tactic which involves an attack being made at or near the fires edge. This technique normally relies on the use of hand tools and or water. - Indirect attack - Any suppression methods implemented away from the fire edge. - Aerial attack - Fire suppression operation involving the use of aircraft to drop water or retardant on or near a wildfire. - Flank attack - Attacking the fire along the flank or both flanks simultaneously. - Parallel attack - Method of fire suppression in which a control line is constructed approximately parallel to and some distance away from the fire edge. 	Term i përgjithshëm përmesat e ndryshme që mund të përdoren për të vënë nën kontroll një zjarr ose pjesë të një zjarri, duke përfshirë: <ul style="list-style-type: none"> - Sulm direkt: - Taktikë sulmuese për vënien nën kontroll të zjarrit që përfshin një sulm në skaj të zjarrit ose afér tij. Kjo teknikë zakonisht bazohet te përdorimin e mjetave të dorës dhe/ose ujit. - Sulm indirekt: - Çdo metodë venie nën kontroll e zbatuar larg skajit të zjarrit. - Sulm ajror: - Operacion venie nën kontroll të zjarrit që përfshin përdorimin e mjetave ajrore për të hedhur ujë ose retardant mbi ose pranë një zjarri. - Sulm në krah: - Sulm ndaj zjarrit përgjatë krahut ose të dy krahëve njëkohësisht. - Sulm paralel: - Metodë venie nën kontroll të zjarrit duke ndërtuar një linjë thuaqse paralelisht me zjarrin dhe në një largësi nga skaji i tij. 	Termino generico utilizzato per indicare i vari metodi che possono essere usati per l'estinzione di un incendio o di parti di un incendio, tra quali si distinguono: <ul style="list-style-type: none"> - Attacco diretto - Tecnica di estinzione di un incendio che prevede una azione diretta sul fronte di fuoco per mezzo di estinguenti o con attrezzi manuali. - Attacco indiretto - Tecnica di estinzione esercitata ad una certa distanza dal fronte di fuoco. - Attacco aereo - Operazione di estinzione di un incendio che prevede l'uso di aeromobili per sganciare acqua o ritardante sopra o in prossimità del fronte di fuoco. - Attacco sul fianco - Tecnica di estinzione che prevede l'attacco su un fianco o l'attacco simultaneo su entrambi i fianchi dell'incendio. - Attacco parallelo - Tecnica di estinzione di un incendio che prevede la realizzazione di una linea di controllo approssimativamente parallela e ad una certa distanza dal fronte di fiamma. 	Generički izraz za različite metode koje se mogu koristiti za suzbijanje požara ili djelova požara, uključujući: <ul style="list-style-type: none"> - Direktni napad - Ofanzivna taktika suzbijanja požara koja uključuje napad koji se vrši na rubu požara ili blizu njega. Ova tehnika se obično oslanja na upotrebu ručnih alata i/ili vode. - Indirektni napad - Bilo koje metode suzbijanja primjenjene dalje od ruba požara. - Vazdušni napad - Operacija suzbijanja požara koja uključuje upotrebu aviona za ispuštanje vode ili usporivč na požar ili pored njeg. - Bočni napad - Napadanje požara duž jednog ili oba boka istovremeno. - Paralelni napad - Metoda gašenja požara u kojoj se kontrolna linija gradi približno paralelno sa rubom požara, na izvesnoj udaljenosti od njega.
Direct attack Sulm direkt Attacco diretto Direktni napad	An offensive fire suppression tactic, which involves an attack being made at or near the fires edge. This technique normally relies on the use of hand tools and or water.	Taktikë sulmuese e vénies nën kontroll të zjarrit, që përfshin një sulm që kryhet në skaj të zjarrit ose afér tij. Kjo teknikë zakonisht bazohet te përdorimi i mjetave të dorës dhe/ose ujit.	Tecnica di estinzione del fuoco basata su azioni dirette sul fronte di fiamma. Questa tecnica prevede normalmente l'utilizzo di attrezzi manuali e / o acqua.	Ofanzivna taktika suzbijanja vatre, koja uključuje napad koji se izvodi na ili blizu ivice vatre. Ova tehnika se obično oslanja na upotrebu ručnih alata i/ili vode.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Initial attack Sulm fillestar Attacco iniziale Početni napad	Suppression work completed by first responders arriving at a wildfire incident. The intention of any initial attack should always be to quickly gain control of a fire. If an initial attack is unsuccessful then more extensive resources will be required.	Veprime për vënien nën kontroll të zjarrit nga reaguesit e parë që arrijnë në një incident zjarri. Synimi i çdo sulmi fillestar duhet të jetë gjithmonë kontrollimi i shpejtë i zjarrit. Nëse një sulm fillestar është i pasuksesshëm, do të nevojiten më shumë burime.	Il lavoro di soppressione completato dai primi soccorritori che sono arrivati a un incidente di incendio. L'intento di qualsiasi attacco iniziale dovrebbe sempre essere quello di raggiungere rapidamente il controllo di un incendio. Se un attacco iniziale non ha successo, saranno necessarie maggiori risorse.	Rad na suzbijanju završen je od strane hitnih službi koje su stigle u slučaju požara. Namjera svakog početnog napada uvijek bi trebala biti brzo stjecanje kontrole nad vatrom. Ako početni napad ne uspije, tada će biti potrebni opsežniji resursi.
Massive attack Sulm masiv Attacco massiccio Masivan napad	A substantial and swift attack using aerial resources which is intentionally excessive in relation to the size of the wildfire. A massive attack will be performed in order to suppress a relatively small wildfire as quickly as possible so that aerial resources can be quickly released to perform other assignments.	Sulm i konsiderueshëm dhe i shpejtë me burime ajrore që është qëllimisht më masiv nga ç'është e nevojshme duke pasur parasysh madhësinë e zjarrit. Një sulm masiv kryhet në mënyrë që të shuhet një zjarr relativisht i vogël sa më shpejt që të jetë e mundur, në mënyrë që mjetet ajrore të jenë të lira sa më shpejt për të kryer detyra të tjera.	Un attacco consistente e rapido che utilizza risorse aeree intenzionalmente eccessive rispetto alle dimensioni del fuoco. Un attacco massiccio verrà eseguito per sopprimere un incendio relativamente piccolo quanto prima possibile in modo che le risorse aeree possano essere rapidamente liberate per eseguire altre assegnazioni.	Značajan i brz napad korištenjem vazdušnih resursa koji je namjerno pretjeran u odnosu na veličinu šumskog požara. Masovni napad će biti izведен kako bi se što brže suzbio relativno mali požar kako bi se vazdušni resursi mogli brzo osloboediti za obavljanje drugih zadataka.
Parallel attack Sulm paralel Attacco parallelo Paralelni napad	Method of fire suppression in which a control line is constructed approximately parallel to and some distance away from the fire edge. The intervening strip of unburned fuel may or may not be burned out as the control line proceeds. This decision will be influenced by an assessment of whether the unburned fuel is considered to pose a threat to the control line.	Metodë e shuarjes së zjarrit që ka të bëjë me ndërtimin e një linje kontrolli thuajse paralelisht dhe në një distancë të caktuar nga skaji i zjarrit. Brezi ndërmjetës i lëndës së djegshme të padjegur mund të digjet ose jo gjatë përparimit të linjës së kontrollit. Ky vendim do të ndikohet nga një vlerësim nëse lënda e djegshme e padjegur konsiderohet kërcënim për linjën e kontrollit.	Metodo di soppressione del fuoco che prevede la realizzazione di una linea di controllo approssimativamente parallela e ad una certa distanza dal fronte di fiamma. La fascia intermedia di combustibile può o non essere bruciata via via che la linea di controllo procede. Questa decisione sarà influenzata da una valutazione in loco se si ritiene che il combustibile rappresenti una minaccia o meno per la linea di controllo.	Metoda gašenja požara u kojoj je kontrolna linija izgrađena približno paralelno i na određenoj udaljenosti od ivice požara. Intervaciona traka neizgorelog goriva može, ali ne mora da izgori dok kontrolna linija napreduje. Na ovu odluku će uticati procjena da li se smatra da neizgorjelo gorivo predstavlja prijetnju kontrolnoj liniji.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Pinching Sulm progresiv në krahë Attacco progressivo sui fianchi Štipanje	Attacking a fire by working along the flanks either simultaneously or successively from a less active or anchor point and endeavouring to connect the two lines at the head.	Sulmimi i zjarrit duke punuar përgjatë krahëve ose njëkohësisht ose në mënyrë të njëpasnjëshme nga një pikë më pak aktive ose ankoruese dhe duke u përpjekur të bashkojë dy linjat në krye.	Attaccare un incendio lavorando lungo i fianchi contemporaneamente o in fasi successive, partendo da un punto meno attivo o da un punto di ancoraggio, tentando di collegare le due linee in testa.	Napadanje vatre radeći duž bokova bilo istovremeno ili uzastopno sa manje aktivne ili sidrišne točke i nastojeći spojiti dvije linije na čelu.
Prolonged attack Sulm i zgjatur Attacco prolungato Produženi napad	An extended and sustained method of attack requiring additional resources which is implemented if a wildfire is beyond the control of an initial attack.	Një metodë e zgjeruar dhe e qëndrueshme e sulmit që kërkon burime shtesë, e cila zbatohet nëse një zjarr është jashtë kontrollit të një sulmi fillestar.	Un metodo di attacco esteso e prolungato che richiede risorse aggiuntive che vengono implementate se un incendio supera le capacità di controllo dell'attacco iniziale.	Proširena i trajna metoda napada koja zahtijeva dodatne resurse koja se primjenjuje ako je požar izvan kontrole početnog napada.
Fire activity Aktiviteti i zjarrit Attività dell'incendio Vatrogasna aktivnost	Description of a fire based on an assessment of visible evidence, including the rate of spread, flame length, fire severity, and fire behaviour.	Përshkrimi i një zjarri bazuar në një vlerësim të provave të dukshme, duke përfshirë shkallën e përhapjes, gjatësinë e flakës, ashpërsinë e zjarrit dhe sjelljen e zjarrit.	Descrizione di un incendio basata su una valutazione di evidenze visibili, come la velocità del fronte, la lunghezza della fiamma, la gravità del fuoco e il comportamento del fuoco.	Opis požara zasnovan na procjeni vidljivih dokaza, uključujući brzinu širenja, dužinu plamena, jačinu požara i ponašanje u požaru.
Fire build up Zhvillim i zjarrit Aumento di fuoco Vatra se razvija	A sustained increase in fire intensity	Një rritje e vazhdueshme e intensitetit të zjarrit	Un aumento prolungato dell'intensità dell'incendio	Konstantno povećanje intenziteta požara
Advancing fire Përparimi i zjarrit Avanzamento dell'incendio Vatra napreduje	This is fire progression associated with the head (front) of the fire. Fire behaviour in this area is usually characterized by more intense burning, increased flame height and length and more rapid rates of spread. It will usually occur when a fire burns with the support of one or more forces of alignment (for instance, wind or slope).	Përparim i zjarrit lidhur me kokën (frontin) e zjarrit. Sjellja e zjarrit në këtë zonë zakonisht karakterizohet nga djegie më intensive, rritje të lartësisë dhe gjatësisë së flakës dhe ritme më të shpejta përhapjeje. Zakonisht kjo ndodh kur një zjarr digjet me mbështetjen e një ose më shumë faktorëve bashkëveprimi, si, për shembull, era ose pjerrësia.	Progressione dell'incendio associata alla testa dello stesso. Il comportamento dell'incendio in quest'area è solitamente caratterizzato da combustione più intensa, aumento dell'altezza e della lunghezza della fiamma e velocità di diffusione più rapide. Di solito si verifica quando un incendio propaga con il supporto di uno o più fattori (ad esempio, vento o pendenza).	"Ovo je napredovanje požara povezano sa glavom (prednjom stranom) požara. Ponašanje vatre u ovoj oblasti obično se karakteriše intenzivnijim gorenjem, povećanom visinom i dužinom plamena i većim brzinama širenja. Obično se dešava kada vatra gori sa podršku jedne ili više snaga

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Detection Zbulim Avvistamento Detekcija	The act or process of discovering, locating and reporting wildfire incidents.	Akti ose procesi i zbulimit, lokalizimit dhe raportimit të incidenteve të zjarrit.	L'atto o il processo di scoprire, localizzare e segnalare incidenti sugli incendi boschivi.	Čin ili proces otkrivanja, lociranja i prijavljivanja požara.
Aerial detection Zbulim ajror Avvistamento aereo Detekcija iz zraka	The act or process of discovering, locating and reporting wildfire incidents from aircraft. Aerial detection can be: Planned – where an agency mobilizes aircraft with aerial observers for the specific purpose of detecting wildfires; Unplanned – where an aircraft not specifically hired or mobilised to detect wildfires reports a wildfire to a responsible agency. For example, unplanned aerial detection may come from passenger airplanes or other leisure aircraft.	Akt ose proces zbulimi, lokalizimi dhe raportimi i incidenteve të zjarrit nga një mjet fluturues. Zbulimi ajror mund të jetë: I planifikuar – ku një agjenci mobilizon mjete fluturuese me vëzhgues ajrorë me synimin specifik të zbulimit të zjarreve; E paplanifikuar – kur një mjet fluturues i paangazhuar ose i pamobilizuar në mënyrë specifike për zbulimin e zjarreve, raporton një zjarr te një agjenci përgjegjëse. Për shembull, zbulimi i paplanifikuar ajror mund të vijë nga aeroplani e pasagjerëve ose mjete të tjera fluturuese për argëtim.	L'atto o il processo di avvistare, localizzare e segnalare incendi da parte di aeromobili. La rilevazione aerea può essere: Pianificata – quando un'agenzia mobilita aeromobili con osservatori aerei allo scopo specifico di rilevare incendi; Non pianificata – se un aeromobile non specificamente noleggiato o mobilitato per rilevare incendi segnala un incendio a un'agenzia responsabile. Ad esempio, il rilevamento aereo non pianificato può provenire da aerei passeggeri o altri aerei da diporto.	Čin ili proces otkrivanja, lociranja i prijavljivanja incidenata požara iz aviona. Detekcija iz zraka može biti: Planirano – kada agencija mobilise avione sa posmatračima iz vazduha za posebne svrhe otkrivanja šumskih požara; Neplanirano – kada zrakoplov koji nije posebno angažiran ili mobiliziran za otkrivanje šumskih požara prijavi požar nadležnoj agenciji. Na primjer, neplanirano otkrivanje iz zraka može doći iz putničkih aviona ili drugih letjelica za odmor.
Automatic detection Detektim automatik Avvistamento automatico Automatska detekcija	A wildfire detection device which operates by itself with little or no direct human control.	Pajisje detektimi zjarresh masive që funksionon në mënyrë automatike me pak ose aspak kontroll të drejtpërdrejtë nga njeriu.	Un dispositivo di rilevamento di incendi boschivi che funziona da solo con un controllo umano minimo o nullo.	Uredaj za otkrivanje požara koji radi sam sa malo ili nimalo direktne ljudske kontrole.
Bearing Orientim Rilevamento Ležaj	The horizontal direction to or from any point, usually measured clockwise from true north, or some other reference point, through 360 degrees.	Drejtimi horizontal drejt një pike ose duke u nisur nga një pikë, zakonisht i matur në drejtim të kundërt të akrepave të orës ekzaktësish nga veriu, ose pika të tjera reference, deri në 360 gradë.	La direzione orizzontale verso o da qualsiasi punto, solitamente misurata in senso orario dal vero nord, o da qualche altro punto di riferimento, per 360 gradi.	Horizontalni smjer do ili od bilo koje tačke, obično mјeren u smjeru kazaljke na satu od pravog sjevera, ili neke druge referentne tačke, kroz 360 stepeni.
Wetting agents Agjentë lagës Agenti bagnanti Sredstva za vlaženje	Chemicals which, when added to water, decrease the surface tension of the water and enable greater penetration into fuels.	Kimikate që, kur shtohen në ujë, pakësojnë tensionin sipërfaqësor të ujit dhe mundësojnë depërtim më të madh në lëndët e djegshme.	Sostanze chimiche che, aggiunte all'acqua, riducono la tensione superficiale dell'acqua e ne consentono una maggiore penetrazione nei combustibili.	Hemikalije koje, kada se dodaju vodi, smanjuju površinski napon vode i omogućavaju veći prođor u goriva.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Barometer Barometër Barometro Barometar	An instrument used for measuring atmospheric pressure.	Një instrument që përdoret për të matur presionin atmosferik.	Uno strumento utilizzato per misurare la pressione atmosferica.	Instrument koji se koristi za merenje atmosferskog pritiska.
Barrier Barrierë Barriera Barijera	Any natural or artificial obstruction to fire spread. This is normally an area devoid of fuel which is large enough in size to prevent a fire passing through or over it.	Çdo pengesë natyrore ose artificiale për të penguar përhapjen e zjarrit. Zakonisht, kjo është një zonë pa lëndë të djegshme, e cila është mjaftueshëm e madhe për ta penguar zjarrin që të kalojë përmes ose sipër saj.	Qualsiasi ostacolo naturale o artificiale alla propagazione del fuoco. Normalmente si tratta di un'area priva di combustibile di dimensioni sufficientemente grandi da impedire il passaggio di un incendio attraverso o sopra di essa.	Svaka prirodna ili umjetna prepreka širenju požara. Ovo je obično područje bez goriva koje je dovoljno veliko da spriječi vatrnu da prođe kroz nju ili preko nje.
Helitank Depozitë helikopteri Benna Helitank	A specially designed tank which is fitted to the underside of a helicopter and used for transporting and dropping water or fire retardant.	Një depozitë e posaçme që montohet në pjesën e poshtme të helikopterit dhe përdoret për të transportuar dhe për të hedhur ujë ose retardantë zjarri.	Un serbatoio appositamente progettato che è montato sul lato inferiore di un elicottero e utilizzato per il trasporto e lo sgancio di acqua o ritardanti di fuoco.	Posebno dizajnirani rezervoar koji se postavlja na donju stranu helikoptera i koristi se za transport i ispuštanje vode ili usporivača požara.
Mop up Fikja e plotë Bonifica Očistite	The act of extinguishing a fire after it has been brought under control. Mop up involves carrying out all necessary actions to prevent re-ignition.	Veprimi i fikjes së një zjarri pasi është vënë në kontroll. Fikja e plotë përfshin kryerjen e të gjitha veprimeve të nevojshme për të parandaluar rindezjen.	L'atto di estinguere un incendio dopo che è stato messo sotto controllo. La bonifica comporta l'esecuzione di tutte le azioni necessarie per prevenire la riaccensione.	Čin gašenja požara nakon što je stavljen pod kontrolu. Čišćenje uključuje provođenje svih potrebnih radnji kako bi se spriječilo ponovno paljenje.
Woodland Habitat pyjor Bosco Šuma	A generic term for any area of land which is predominantly characterized by trees, whether in large tracts or smaller units. Woodland can be categorized according to the types of species it contains, for instance: Coniferous woodland - containing predominantly coniferous tree species. Deciduous woodland - containing predominantly deciduous tree species of cete trees, a mixture of coniferous trees.	Një term i përgjithshëm për një sipërfaqe toke e mbuluar kryesisht me pemë, qoftë në hapësira të mëdha apo njësi më të vogla. Habitati pyjor mund të kategorizohet sipas llojeve të specieve që gjenden në të, për shembull: Habitat pyjor halorësh - përfshin kryesisht pemë halore. Habitat pyjor gjetherënës - përfshin kryesisht lloje pemësh gjetherënëse, një përzierje e pemëve halore.	Un termine generico per indicare qualsiasi area di terreno caratterizzata prevalentemente da alberi, sia su ampie che su piccole superfici. Il bosco può essere classificato in base ai tipi di specie che contiene, ad esempio: Bosco di conifere - contenente specie arboree prevalentemente di conifere. Bosco di latifoglie - contenente specie arboree prevalentemente un miscuglio di alberi conifere. Bosco misto - Bosco contenente una miscela di specie arboree di conifere e latifoglie.	Opšti pojam za bilo koju oblast zemljišta koju pretežno karakteriše drveće, bilo da se radi o velikim površinama ili manjim jedinicama. Šume se mogu kategorizirati prema vrstama vrsta koje sadrže, na primjer: Četinarske šume – koje sadrže pretežno crnogorične vrste drveća. Listopadne šume – sa pretežno listopadnim drvećem. mješavina četinara. I kontinuitet utjecaja ljudskog djelovanja. Prirodna šuma je vjerovatnija.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Woodland Habitat pyjor Bosco Šuma	Natural woodland is more likely to be in continuity in the influence of human actions. Mixed woodland - Woodland containing a mixture of coniferous and deciduous tree species. Woodland can also be categorized according to the degree to which humans manage the area, which has an influence on the type of fire behavior that may be observed: Planted woodland - An area of managed woodland (often artificially established) where trees are grown for sale as timber and / or for the commercial production of other forest products. Planted woodland is often characterised by a single species and continuity in both the horizontal and vertical fuel arrangements. Natural woodland - Trees that have germinated and grown in their natural state without the influence of human actions. Natural woodland is likely to contain multiple species of trees which leads to less continuity of fuels than is found in planted woodland.	Habitati pyjor natyror që ka më shumë gjasë të jetë nën ndikimin e veprimeve të njeriut. Habitat pyjor i përzierë - habitat pyjor që përfshin një përzierje të pemëve halore dhe gjetherënëse. Habitati pyjor mund të kategorizohet edhe sipas shkallës së menaxhimit të zonës nga njeriu, e cila ndikon në llojin e sjelljes së zjarrit që mund të vëzhgohet: Habitat pyjor i mbjellë - një sipërfaqe e habititatit pyjor të menaxhuar (shpesh e krijuar në mënyrë artificiale) ku pemët rriten për qëllimi shitjeje si lëndë drusore dhe/ose për prodhim tregtar të produkteve të tjera pyjore. Habitati pyjor i mbjellë shpesh karakterizohet nga një lloji vetëm ka vazhdimësi në të dyja drejtimet horizontale dhe vertikale të lëndëve të djegshme. Habitat pyjor natyror - pemë që kanë mbirë dhe që rriten në gjendjen e tyre natyrore pa ndikimin e njeriut. Habitati pyjor natyror ka gjasa që të përfshijë llojet e shumta pemësh që çojnë në më pak vazhdimësi të lëndëve të djegshme që gjenden në habitatin pyjor të mbjellë.	Il bosco può anche essere classificato in base al grado di antropizzazione, che ha un'influenza sul tipo di comportamento dell'incendio che lo può interessare: Bosco piantumato/artificiale - Un'area di bosco gestito (spesso allestito artificialmente) dove vengono coltivati alberi per la vendita come legname e/o per la produzione commerciale di altri prodotti forestali. Il bosco artificiale è spesso caratterizzato da un'unica specie e da una continuità sia nella disposizione orizzontale che in quella verticale del combustibile. Bosco naturale - Alberi che sono germogliati e cresciuti nel loro stato naturale senza l'influenza delle azioni umane. È probabile che le foreste naturali contengano più specie di alberi, il che porta a una minore continuità di combustibili rispetto a quella che si trova nei boschi artificiali.	Mješovita šuma - šuma koja sadrži mješavinu četinarskih i listopadnih vrsta drveća. Šume se također mogu kategorizirati prema stepenu do kojeg ljudi upravljuju područjem, što ima utjecaj na vrstu ponašanja u požaru koje se može uočiti: Zasađena šuma - Područje upravljane šume (često umjetno uspostavljeno) gdje se drveće uzgaja za prodaju kao drvo i/ili za komercijalnu proizvodnju drugih šumskih proizvoda. Zasađenu šumu često karakteriše jedna vrsta i kontinuitet u horizontalnom i vertikalnom rasporedu goriva. Prirodna šuma - drveće koje je prokljalo i raslo u svom prirodnom stanju bez uticaja ljudi. Prirodna šuma vjerojatno će sadržavati više vrsta drveća što dovodi do manjeg kontinuiteta goriva nego u zasađenim šumama.
Burn I,e djegur Bruciato Spali	An area of fuel consumed or partly consumed by a fire.	Një sipërfaqe e lëndës të djegshme plotësisht ose pjesërisht e konsumuar nga zjarri.	Un'area di combustibile consumata o parzialmente consumata da un incendio.	Područje goriva potrošeno ili djelimično potrošeno u požaru.
Fire adaptation Përshtatja e zjarrit Adattamento al fuoco Adaptacija vatre	The capacity of an ecosystem, plant or animal species to recover, react and / or evolve after the passage of a wildfire.	Aftësia e një ekosistemi, bime ose kafshe për t'u rikuperuar, për të reaguar dhe/ose për t'u zhvilluar pas kalimit të një zjarri masiv.	La capacità di un ecosistema, di una specie vegetale o animale di riprendersi, reagire e/o evolversi dopo il passaggio di un incendio.	Kapacitet ekosistema, biljnih ili životinjskih vrsta da se oporave, reaguju i/ili evoluiraju nakon prolaska šumskog požara.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Communication channel Kanal komunikimi Canale di comunicazione Komunikacioni kanal	A medium used to send a data transmission from one or several senders (or transmitters) to one or several receivers. Common examples of communication channels include: copper wires, optical fibres and wireless communication channels.	Një mjet që përdoret për të dërguar të dhëna nga një ose disa dërgues (ose transmetues) te një ose disa marrës. Shembuj të zakonshëm të kanaleve të komunikimit përfshijnë: tela bakri, fibra optike dhe kanale të komunikimit wireless.	Mezzo utilizzato per inviare una trasmissione di dati da uno o più mittenti (o trasmettitori) a uno o più ricevitori. Esempi comuni di canali di comunicazione includono: fili di rame, fibre ottiche e canali di comunicazione wireless.	Medijum koji se koristi za slanje prenosa podataka od jednog ili više pošiljalaca (ili predajnika) do jednog ili više prijemnika. Uobičajeni primeri komunikacionih kanala uključuju: bakarne žice, optička vlakna i bežične komunikacione kanale.
Firefighting Traffic Capacity (FTC) Kapaciteti i Trafikut Zjarrfiké (FTC) Capacità di circolazione dei mezzi antincendio (FTC) Prometni kapacitet za gašenje požara (FTC)	This is a classification developed at European level during the FORCIP+ project. Forest roads are classified regarding their functionality for fire fighting purposes (3 classes): - FTC 1: This class includes forest roads which can be travelled easily and safely by all kind of firefighting vehicles; - FTC 2: This class includes forest roads and tracks which can be travelled easily and safely by firefighting vehicles included in VC2 and VC3 classes; - FTC3: this class includes forest roads and tracks which can be travelled easily and safely by firefighting vehicles included in VC3 class. See Vehicles Classification (VC) for details on vehicle classes. Complete information at www.forcip.eu .	Ky është një klasifikim i zhvilluar në nivel evropian gjatë projektit FORCIP+. Rrugët në pyje klasifikohen lidhur me funksionalitetin e tyre për qëllime të fikjes së zjarrit (3 klasa): - FTC 1: Kjo klasë përfshin rrugë në pyje që mund të përshkohen lehtësisht dhe në mënyrë të sigurt nga të gjitha llojet e automjeteve zjarrfikëse; - FTC 2: Kjo klasë përfshin rrugë dhe shtigje në pyje që mund të përshkohen lehtësisht dhe në mënyrë të sigurt nga automjetet zjarrfikëse të përfshira në klasat VC2 dhe VC3; - FTC3: kjo klasë përfshin rrugë dhe shtigje në pyje që mund të përshkohen lehtësisht dhe në mënyrë të sigurt nga automjetet zjarrfikëse të përfshira në klasën VC3. Shihni Klasifikimin e Automjeteve (VC) për detaje mbi klasat e automjeteve. Plotësoni informacionin në www.forcip.eu .	Si tratta di una classificazione sviluppata a livello europeo durante il progetto FORCIP+. Le strade forestali sono classificate in base alla loro funzionalità ai fini antincendio (3 classi): - FTC 1: Questa classe comprende strade forestali che possono essere percorse facilmente e in sicurezza da tutti i tipi di veicoli antincendio; - FTC 2: Questa classe comprende strade e piste forestali percorribili facilmente e in sicurezza dai veicoli antincendio inclusi nelle classi VC2 e VC3; - FTC3: questa classe comprende strade e piste forestali percorribili in modo agevole e sicuro dai veicoli antincendio compresi nella classe VC3. Vedere la classificazione dei veicoli (VC) per i dettagli sulle classi di veicoli. Informazioni complete sul sito www.forcip.eu .	Ovo je klasifikacija razvijena na evropskom nivou tokom projekta FORCIP+. Šumske putevi su klasifikovani po svojoj funkcionalnosti za gašenje požara (3 klase): - FTC 1: Ova klasa uključuje šumske puteve kojima se mogu lako i bezbjedno kretati sve vrste vatrogasnih vozila; - FTC 2: Ova klasa uključuje šumske puteve i staze kojima se mogu lako i bezbjedno kretati vatrogasna vozila uključena u VC2 i VC3 klase; - FTC3: ova klasa uključuje šumske puteve i staze kojima se mogu lako i bezbjedno kretati vatrogasna vozila uključena u klasu VC3. Pogledajte Klasifikaciju vozila (VC) za detalje o klasama vozila. Kompletne informacije na www.forcip.eu ."
Load and conserve Ngarkoni dhe mbani Carico e conservazione Učitajte i sačuvajte	An order given to the pilot of an aircraft to pick up and retain another load of retardant or water and to remain at a specified location until receiving further assignments. The aircraft is still committed to the fire.	Një urdhër që i jepet pilotit të një mjeti fluturues për të marrë dhe mbajtur një ngarkesë tjetër retardanti ose uji, dhe për ta mbajtur atë në një vendndodhje të përcaktuar deri në marrjen e udhëzimeve të tjera. Mjeti fluturues është ende i angazhuar përfikjen e zjarrit.	Un ordine dato al pilota di un aeromobile di raccogliere e trattenere un altro carico di ritardante o acqua e di rimanere in una posizione specifica fino a quando non riceve ulteriori incarichi. L'aereo è ancora impegnato nell'incendio.	Naredba pilotu aviona da pokupi i zadrži još jedan teret retardansa ili vode i da ostane na određenoj lokaciji dok ne dobije daljnje zadatke. Avion je i dalje u požaru.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Load and return Ngarkoni dhe kthehuni Carica e ritorna Utovar i povratak	An order given to the pilot of an aircraft to pick up another load of retardant or water and to return immediately to the fire.	Një urdhër që i jepet pilotit të një mjeti fluturues për të marrë një ngarkesë tjetër retardanti ose uji, dhe për tu kthyer menjëherë te zjarri.	Un ordine dato al pilota di un aeromobile di prelevare un altro carico di ritardante o acqua e di tornare immediatamente sull'incendio.	Naredba pilotu aviona da pokupi još jedan teret retardansa ili vode i da se odmah vrati na vatru.
Cargo Ngarkesë Carico Kargo	Equipment or supplies that are carried by an aircraft.	Pajisje ose furnizime që transportohen nëpërmjet një mjeti fluturues.	Equipaggiamento o forniture trasportate da un aeromobile.	Oprema ili zalihe koje se prevoze avionom.
Fuel load Ngarkesë lëndës së djegshme Carico di combustibile Opterećenje goriva	The amount of fuel present within a particular area. Fuel load is measured in weight per area measured (usually in kilograms per square metre). Fuel loading is expressed in relative terms as either "heavy fuel loading" or "light fuel loading".	Sasia e lëndës së djegshme të pranishme brenda një hapësire të veçantë. Ngarkesa e lëndës së djegshme matet me peshë për hapësirë të matur (zakonisht në kilogramë për metër katror). Ngarkesa e lëndës së djegshme shprehet në termal relativë si "ngarkesë e lëndëve të djegshme të rënda" ose "ngarkesë e lëndëve të djegshme të lehta".	La quantità di combustibile presente in una determinata area. Il carico del combustibile è misurato in peso per unità di superficie (di solito in chilogrammi per metro quadrato). Il carico del combustibile è espresso in termini relativi come "carico di carburante pesante" o "carico di carburante leggero".	Količina goriva prisutna u određenom području. Opterećenje goriva se mjeri u težini po izmjerenoj površini (obično u kilogramima po kvadratnom metru). Opterećenje gorivom se izražava u relativnim terminima ili kao "utovar teškog goriva" ili "utovar lakog goriva".
Cartography Hartografi Cartografia Kartografija	The study of maps and the practice of map making.	Studimi i hartave dhe praktika e përgatitjes së hartave.	Lo studio delle mappe e la pratica cartografica.	Proučavanje karata i praksa izrade karata.
Dissipation area Hapësirë ujëmbledhëse Area di dissipazione/Cassa d'espansione Područje disipacije	An area of land or a water basin which is created to receive a dispersal of excess water (i.e. in times of flooding) to protect other areas of land from inundation and water erosion.	Një hapësirë toke ose një basen ujor që është krijuar për të mbledhur një sasi të ujit të tepërt (p.sh. në kohë përmbytjesh) për të mbrojtur zonat e tjera të tokës nga zhytja në ujë dhe erozioni i ujit.	Un'area di terra o un bacino idrico creato per ricevere una dispersione dell'acqua in eccesso (cioè in periodi di inondazione) per proteggere altre aree di terra dalle inondazioni e dall'erosione idrica".	Područje zemlje ili vodenog bazena koji je stvoren da primi raspršivanje viška.
Reception Departure Centre (RDC) Qendra e Pranimit dhe Largimit (QPL) Centro di ricezione e partenza (RDC) Prijemno-odlazni centar (RDC)	Is established at points of entry into an affected country for international response with primary responsibility of facilitating the arrival and then later, the departure of international response teams.	Ngrihet në pikat e hyrjes në një vend të prekur nga fatkeqësia për reagimin ndërkombëtar me përgjegjësi kryesore lehtësimin e mbërritjes dhe më pas largimit të ekipeve të reagimit ndërkombëtar.	Il centro di ricezione e partenza (RDC) È istituito nei punti di accesso di un paese colpito da emergenza, con la responsabilità primaria di facilitare l'arrivo e, successivamente, la partenza delle squadre provenienti da altre nazioni.	Uspostavlja se na mjestima ulaska u pogodenu zemlju radi međunarodnog odgovora s primarnom odgovornošću za omogućavanje dolaska, a zatim i odlaska međunarodnih timova za reagovanje.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
OSOCC (On-Site Operations Coordination Centre) OSOCC (Qendra e Koordinimit të Operacioneve në Terren) OSOCC (Centro di coordinamento delle operazioni in loco) OSOCC (Centar za koordinaciju operacija na terenu)	Serves as the entity for the coordination of the operational activities undertaken by international assistance teams responding to the emergency.	Shërben si njësi për koordinimin e aktivitetave operacionale të ndërmarra nga ekipet e ndihmës ndërkombëtare që përgjigjen ndaj emergjencave.	Funge da entità per il coordinamento delle attività operative intraprese dalle squadre di assistenza internazionale in risposta all'emergenza.	Služi kao tijelo za koordinaciju operativnih aktivnosti koje poduzimaju međunarodni timovi pomoći koji reaguju na hitnu situaciju.
Scar Shenjë Cicatrice(segno) Ožiljak	The overall shape and size of the area burned by a wildfire; or, A healing or healed injury or wound to woody vegetation which has been caused or accentuated by fire.	Forma dhe madhësia e përgjithshme e sipërfaqes së djegur nga një zjarr masiv; ose një dëmtim apo plagë që po shërohet ose është shëruar në bimësinë pyjore, e cila është shkaktuar ose theksuar nga zjarri.	La forma e le dimensioni complessive dell'area bruciata da un incendio; oppure, una ferita o ferita cicatrizzata o rimarginata sulla vegetazione legnosa che è stata causata o accentuata dal fuoco.	Ukupan oblik i veličina područja izgorjelog u šumskom požaru; ili, Zacijseljena ili zacijseljena ozljeda ili rana drvenasta vegetacija koja je uzrokovana ili naglašena požarom.
Summit Majë Sommità/cima Samit	The top or highest point of a hill or mountain.	Kulmi ose pikë më e lartë e një kodre ose mali.	Il punto più alto o più alto di una collina o di una montagna.	Vrh ili najviša tačka brda ili planine.
Vehicle Classification (VC) Klasifikim i Automjeteve (KA) Classificazione Veicoli (VC) Klasifikacija vozila (VC)	Classification of firefighting vehicles operating on forest areas (www.forcip.eu): (table)	Klasifikimi i automjeteve zjarrfikëse që operojnë në zonat pyjore (www.forcip.eu): (tabela)	Classificazione dei veicoli antincendio operanti su aree forestali (www.forcip.eu): (tabella)	Klasifikacija vatrogasnih vozila koja rade na šumskim površinama (www.forcip.eu): (tabela)
Fuel Lëndë e djegshme Combustibile Gorivo	Any material that can support combustion within a wildfire environment. Fuel is usually measured in tonnes per hectare.	Çdo material që mund të favorizojë djegien në një mjedis të zjarreve masive. Zakonisht, lënda e djegshme matet në tonë për hektarë.	Qualsiasi materiale in grado di supportare la combustione all'interno di un ambiente di incendi. Il carburante viene solitamente misurato in tonnellate per ettaro.	Bilo koji materijal koji može podržati sagorijevanje u okruženju požara. Gorivo se obično mjeri u tonama po hektaru.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Aerial fuels Lëndë e djegshme në lartësi Combustibile aereo Zračna goriva	Any fuel found at a height of more than 3.5 metres above the ground surface.	Çdo lëndë e djegshme në lartësi mbi 3.5 metra mbi sipërfaqen e tokës.	Qualsiasi combustibile posto ad un'altezza superiore a 3,5 metri dalla superficie del suolo.	Bilo koje gorivo pronađeno na visini većoj od 3,5 metara iznad površine zemlje.
Available fuels Lëndë e djegshme e disponueshme Combustibili disponibili/brucabili Dostupna goriva	The proportion of the total fuel that would burn under specified burning and fuel conditions.	Pjesa e lëndës së djegshme totale që do të digjët në kushte të caktuara të djegies dhe të lëndëve të djegshme.	La percentuale del combustibile totale che brucerebbe in condizioni di combustione e combustibile specificate. Combustibili macinati Qualsiasi combustibile al di sotto dello strato superficiale di combustibile, normalmente all'interno del suolo. Esempi di combustibili macinati includono: radici di alberi, radici di arbusti, legno in decomposizione, torba ecc.	Proporcija ukupnog goriva koje bi sagorelo pod određenim uslovima gorenja i goriva.
Ground fuels Lëndë të djegshme në tokë Combustibili sotteranei Goriva iz zemje	Any fuel below the surface fuel layer, normally within the soil. Examples of ground fuels include: duff, tree roots, shrub roots, rotting wood, peat etc.	Çdo lëndë e djegshme nën shtresën sipërfaqësore të lëndës së djegshme, zakonisht brenda dheut. Shembuj të lëndëve të djegshme në tokë përfshijnë: materiale organike bimore, rrënje pemësh, rrënje shkurresh, dru i kalbur, torfë, etj.	Qualsiasi combustibile al di sotto dello strato superficiale di combustibile, normalmente all'interno del suolo. Esempi di combustibili sotteranei includono: radici di alberi, arbusti o erbe, legno in decomposizione, torba ecc.	Bilo koje gorivo ispod površinskog sloja goriva, obično unutar tla. Primjeri mljevenih goriva uključuju: duff, korjenje drveća, korjenje grmlja, trulo drvo, treset itd.
Smouldering combustion Djegie pa flakë Combustione solida Tinjajuće sagorevanje	Low intensity combustion with no flame and little or no fire spread.	Djegie me intensitet të ulët, pa flakë dhe me pak ose aspak përhapje të zjarrit.	Combustione a bassa intensità senza fiamma e con poca o nessuna propagazione del fuoco.	Sagorevanje niskog intenziteta bez plamena i malog ili nikakvog širenja vatre.
Clean burn Djegie e plotë Combustione totale Potpuno sagorevanje	A fire that consumes all vegetation and litter above the ground exposing the mineral soil.	Një zjarr që djeg të gjithë bimësinë dhe mbetjet mbi tokë duke ekspozuar dheun mineral.	Un fuoco che consuma tutta la vegetazione e la lettiera esponendo il terreno minerale.	Požar koji proždire svu vegetaciju i smeće iznad tla, otkrivajući mineralno tlo.
Compactness Kompaktesi Compattezza Kompaktnost	Spacing between fuel particles influencing ignition and fire behaviour.	Hapësira ndërmjet grimave të lëndës djegëse që ndikon në ndezje dhe sjelljen e zjarrit.	Distanza tra le particelle di combustibile che influenzano l'accensione e il comportamento del fuoco.	Razmak između čestica goriva koji utiče na paljenje i ponašanje pri požaru.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Soil compaction Ngjeshje e dheut Compattazione del suolo Zbijanje tla	The compression of soil due to the passage of foot traffic, equipment and vehicles. Soil compaction can occur during wildfire suppression operations and restoration, rehabilitation and regeneration activities. Soil compaction can be a severe problem because it decreases the natural porosity of the soil which reduces productivity and increases susceptibility to erosion.	Ngjeshja e dheut për shkak të kalimit të njerëzve, makinerive dhe automjeteve. Ngjeshja e dheut mund të ndodhë gjatë operacioneve të vënies së zjarrit në kontroll dhe veprimtarive të rikthimit në gjendjen e mëparshme, të rehabilitimit dhe rigjenerimit. Ngjeshja e dheut mund të jetë një problem serioz pasi ul porositetin natyror të dheut, çka redukton prodhimtarinë dhe rrit prekshmërinë nga erozioni.	La compressione del suolo dovuta al passaggio di pedoni, attrezzature e veicoli. La compattazione del suolo può verificarsi durante le operazioni di estinzione degli incendi e le attività di ripristino, riabilitazione e rigenerazione. La compattazione del suolo può essere un grave problema perché diminuisce la porosità naturale del suolo che riduce la produttività e aumenta la suscettibilità all'erosione.	Kompresija tla uslijed prolaska pješačkog saobraćaja, opreme i vozila. Do zbijanja tla može doći tokom operacija suzbijanja požara i aktivnosti obnove, rehabilitacije i regeneracije. Zbijanje tla može biti ozbiljan problem
Competency Kompetencë Competenza Kompetencija	When a person has the authority and sufficient technical knowledge, training and experience to carry out their assigned tasks safely and effectively.	Kur një person ka autoritet dhe njohuri teknike, trajnim dhe përvjë të mjaftueshme për të realizuar në mënyrë të sigurt dhe efektive detyrat që i janë caktuar.	Quando una persona ha l'autorità e le conoscenze tecniche, la formazione e l'esperienza sufficienti per svolgere i compiti assegnati in modo sicuro ed efficace.	Razmak između čestica goriva koji utiče na paljenje i ponašanje pri požaru.
Fuel complex Kompleks i lëndës djegëse CompleSSo di combustibile Kompleks goriva	The type, quantity, condition, arrangement and continuity of fuel available to burn.	Lloji, sasia, gjendja, struktura dhe vijimësia e lëndës djegëse të disponueshme për t'u djegur.	Il tipo, la quantità, la condizione, la disposizione e la continuità del combustibile disponibile per bruciare.	Vrsta, količina, stanje, raspored i kontinuitet goriva dostupnog za sagorijevanje.
Fire behaviour Sjellje e zjarrit Comportamento del fuoco Ponašanje u požaru	The reaction of a fire to the influences of fuel, weather, and topography. Different types of fire behaviour include: Smouldering fire - A fire burning without flame and with minimal rate of spread. Creeping fire - A fire with a low rate of spread and generally with a low flame length. Running fire - A fire with a high rate of spread. Torching - A fire that burns from the ground through the surface and aerial fuels and into the crown of a single tree or small parcel of trees. Spotting - fire behaviour where sparks and hot burning embers are transported by the wind or convection column to land beyond the fire perimeter resulting in spot fires. Crownning - When a fire burns freely in the upper foliage of trees and shrubs.	Reagimi i një zjarri nën ndikimin e lëndës djegëse, motit dhe topografisë. Llojet e ndryshme të sjelljes së zjarrit përfshijnë: Zjarr pa flakë - një zjarr që digjet pa flakë dhe me shkallë minimale përhapjeje. Zjarr i ngadaltë - një zjarr me shkallë të ulët përhapjeje dhe në përgjithësi me gjatësi të shkurtër flake. Zjarr i vullshëm - një zjarr me shkallë të lartë përhapjeje. Zjarr pishtar - një zjarr që digjet nga toka nëpërmjet lëndëve djegëse në sipërfaqe dhe në lartësi drejt kurorës së një peme të vetme ose një parcele të vogël pemësh. Krijim vattrash - sjellje e zjarrit ku shkëndijat dhe prushi i nxeh të transportohen nëpërmjet erës ose kolonës së konveksionit në tokë përmes perimetrit të zjarrit, çka sjell krijim të vatrave të zjarrit. Djegje e kurorës - Kur një zjarr djeg lirisht gjethnajën e sipërme të pemëve dhe shkurreve.	La reazione di un incendio alle influenze di combustibile, delle condizioni atmosferiche e della topografia. I diversi tipi di comportamento antincendio includono: Fuoco senza fiamma - Un fuoco che brucia senza fiamma e con una velocità di propagazione minima. Fuoco strisciante - Un incendio con una velocità bassa di propagazione e generalmente con una bassa lunghezza della fiamma. Fuoco acceso - Un fuoco con un alto tasso di propagazione. Torching - Un fuoco che brucia dal suolo attraverso la superficie e i combustibili aerei e nella chioma di un singolo albero o di un piccolo appezzamento di alberi. Spotting/Focolai secondari - comportamento del fuoco in cui scintille e particelle incandescenti vengono trasportate dal vento o dalla colonna convettiva oltre il perimetro dell'incendio dando origine a focolai secondari. Incendio di chioma - Quando un fuoco brucia liberamente nella chioma superiore di alberi e arbusti.	Reakcija požara na uticaje gorućeg materijala, vremena i topografije. Različite vrste ponašanja požara uključuju sljedeće: Tinjuća požar - Požar koji gori bez plamena i sa minimalnom brzinom širenja. Puzajući požar - Požar male brzine širenja i generalno sa malom dužinom plamena. Galopirajući požar - Požar sa velikom brzinom širenja. Požar-baklja - Požar koji gori sa zemlje preko površinskih i vazdušnih gorućih materijala do krošnje jednog drveta ili male površine sa drvećem. Tačasti požar - ponašanje požara gdje se vjetrom ili konvekcijskim stubom iskre i goruće žeravice prenose do zemljista izvan perimetra požara, što dovodi do tačkastih požara. Požar krošnji - Kada vatrica slobodno gori u gornjem lišću drveća ili žbunja.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Release density Dendësi e shkarkimit Densità di rilascio/concentrazione dello sgancio Gustina oslobađanja	The quantity of water or retardant release per square metre. Release density is dependent upon two key variables: Release height; and, Speed of the aircraft when the drop is made.	Sasia e shkarkimit të ujit ose retardantit për metër katrore. Dendësi e shkarkimit varet nga dy variabla kryq: Lartësia e shkarkimit; dhe shpejtësia e mijetit fluturues kur bën hedhjen.	La quantità di acqua o ritardante rilasciata per metro quadrato. La densità di rilascio dipende da due variabili chiave: altezza di sgancio ; e, Velocità dell'aeromobile al momento dello sgancio.	Količina vode ili retardansa po kvadratnom metru. Gustina oslobađanja zavisi od dvije ključne varijable: Visina oslobađanja; i, Brzina aviona prilikom pada.
Condensation Kondensim Condensazione Kondenzacija	The process by which a gas is transformed to a liquid.	Procesi nëpërmjet të cilit gazi kthehet në lëng.	Il processo mediante il quale un gas viene trasformato in un liquido.	Proces kojim se gas pretvara u tečnost.
Fuel condition Gjendje e lëndës djegëse Condizione del combustibile Stanje goriva	Relative flammability of a fuel, as determined by fuel type and environmental conditions.	Djegshmëria relative e një lënde djegëse, sikurse përcaktohet nga lloji i lëndës djegëse dhe kushtet e mjedisit.	Infiammabilità relativa di un combustibile, determinata dal tipo di combustibile e dalle condizioni ambientali.	Relativna zapaljivost goriva, određena vrstom goriva i uslovima okoline.
Condition of vegetation Gjendje e bimësisë Condizione della vegetazione Stanje vegetacije	Stage of growth or degree of flammability of vegetation that forms part of a fuel complex. This will be dependent upon time of year, amount of curing and weather conditions.	Faza e rritjes ose shkalla e ndezshmërisë së bimësisë që është pjesë e kompleksit të lëndëve djegëse. Kjo varet nga koha e vitit, shkalla e tharjes dhe kushtet e motit.	Stadio di crescita o grado di infiammabilità della vegetazione che fa parte di un complesso combustibile. Ciò dipenderà dal periodo dell'anno, dalla quantità di stagionatura e dalle condizioni meteorologiche.	Faza rasta ili stepen zapaljivosti vegetacije koja čini dio kompleksa goriva. Ovo će zavisiti od doba godine, količine sušenja i vremenskih uslova.
Conduction Përçueshmëri Conduzione Provodenje	The transfer of thermal energy by direct contact.	Transferimi i energjisë termike nga kontakti direkt.	Trasferimento di energia termica per contatto diretto.	Prijenos toplinske energije direktnim kontaktom.
Lateral confinement Kufizim anësor Confinamento laterale Lateralno zatvaranje	Restriction of fire spread caused by topographical features. When wildfires are confined by topographical features such as gullies, ravines, or narrow valleys, convective heating by confined gases and radiation feedback from flames and burning vegetation increases the heat release rate of the burning fuels. Rapid fire spread is also enhanced by the acceleration and channelling of wind through these topographical features. These factors may result in a more rapid combustion and spread than that of an unconfined vegetation fire. Lateral confinement can produce fire behaviour which poses a significant risk to the health and safety of suppression personnel.	Kufizim i përhapjes së zjarrit të shkaktuar nga veçoritë topografike. Kur zjarret masive kufizohen nga veçori topografike, si kanale, gryka, ose lugina të ngushta, ngrohja konvektive nga gazet e myllura dhe reagimi i rrezatimit nga flakët dhe bimësia që digjet rrit shkallën e çlirimit të nxehësisë së lëndëve djegëse. Përhapja e vrullshme e zjarrit rritet edhe nga përshpejtimi dhe kanalizimi i erës përmes këtyre veçorive topografike. Këta faktorë mund të sjellin djegie dhe përhapje më të vrullshme sesa ajo e zjarrit në bimësi të pakufizuar. Kufizimi anësor mund të krijojë sjellje të zjarrit që përbën rishik të konsiderueshëm për shëndetin dhe sigurinë e personelit zjarrfikës.	Limitazione della propagazione laterale dell'incendio causata da caratteristiche topografiche. Quando gli incendi boschivi sono confinati da caratteristiche topografiche come calanchi, anfratti o valli strette, il riscaldamento convettivo da parte dei gas confinati e il feedback delle radiazioni dalle fiamme e dalla vegetazione in fiamme aumenta il tasso di rilascio di calore dei combustibili in fiamme. La rapida propagazione del fuoco è anche migliorata dall'accelerazione e incanalamento del vento attraverso queste caratteristiche topografiche. Questi fattori possono comportare una combustione e una diffusione più rapida rispetto a un incendio di vegetazione non confinato. Il confinamento laterale può produrre un comportamento dell'incendio che rappresenta un rischio significativo per la salute e la sicurezza del personale addetto all'estinzione.	Ograničenje širenja požara uzrokovano topografskim karakteristikama. Kada su šumski požari ograničeni topografskim karakteristikama kao što su jaruge, jaruge ili uske doline, konvektivno grijanje ograničenim plinovima i povratna informacija o zračenju od plamena i goruće vegetacije povećavaju brzinu oslobađanja topline iz gorućeg goriva. Brzo širenje vatre je takođe poboljšano ubrzanjem i kanalisanjem vetra kroz ove topografske karakteristike. Ovi faktori mogu dovesti do bržeg izgaranja i širenja nego kod požara neograničene vegetacije. Bočno zatvaranje može dovesti do požarnog ponašanja koje predstavlja značajan rizik po zdravje i sigurnost osoblja za suzbijanje požara.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Fuel consumption Konsum i lëndës djegëse Consumo di carburante Potrošnja goriva	The amount of a fuel that is removed by a fire, often expressed as a percentage of the fuel load.	Sasia e lëndës djegëse që largohet nga një zjarr, shpesh e shprehur si përqindje e ngarkesës së lëndës djegëse.	La quantità di carburante che viene rimossa da un incendio, spesso espressa come percentuale del carico di carburante.	Količina goriva koja se ukloni vatom, često izražena kao postotak opterećenja goriva.
Containment Frenim Contenimento Zadržavanje	An area of a fire where control has been established and no breakout is anticipated.	Një zonë zjarri ku është vendosur kontrolli dhe ku nuk parashikohet përhapje e tij.	Un'area di un incendio in cui è stato stabilito il controllo e non è prevista alcuna esplosione.	Područje požara u kojem je uspostavljena kontrola i ne očekuje se izbijanje.
Back bearing Orientim i kundërt Rilevamento posteriore Zadnji ležaj	A navigation technique which uses a compass to locate a person's position on a map and / or the position of a visible object or feature.	Një teknikë navigimi që përdor busullën për të lokalizuar pozicionin e një personi në hartë dhe/ose pozicionin e një objekti ose elementi të dukshëm.	Una tecnica di navigazione che utilizza una bussola per individuare la posizione di una persona su una mappa e/o la posizione di un oggetto o elemento visibile.	Tehnika navigacije koja koristi kompas za lociranje položaja osobe na karti i/ili položaja vidljivog objekta ili značajke.
Burn out Djegie Combustione Spaljivanje	The intentional burning of parcels of fuel to prevent fire spread. This is normally carried out to consume fuel between a control line and the fire edge.	Djegie e qëllimshme e parcelave të lëndës djegëse për të parandaluar përhapjen e zjarrit. Zakonisht, kjo kryhet për të konsumuar lëndën djegëse midis vijës së kontrollit dhe skajit të zjarrit.	La combustione intenzionale di pacchi di carburante per prevenire la propagazione del fuoco. Questo viene normalmente eseguito per consumare carburante tra una linea di controllo e il bordo del fuoco.	Tehnika navigacije koja koristi kompas za lociranje položaja osobe na karti i/ili položaja vidljivog objekta ili značajke.
Operational burn Djegie operacionale Ustione operativa Operativno spaljivanje	A controlled supervised burn which is carried out by a burn team as part of a fire suppression plan. An operational burn can be classified as either offensive or defensive, depending upon its purpose: Offensive operational burn - ignited along a control line to burn into an advancing flame front. Defensive operational burn - ignited along a control line to strengthen/ expand the control line, but it will be extinguished prior to the arrival of an advancing wildfire.	Një djegie e kontrolluar dhe e mbikëqyrur që kryhet nga një ekip i djegies, si pjesë e planit për shuarjen e zjarrit. Një djegie operacionale mund të klasifikohet si ofensive ose defensive, në varësi të qëllimit të saj: Djegie operacionale ofensive - e ndezur përgjatë një vije kontrolli për tu djegur në një front flakësh përparues. Djegie operacionale defensive - e ndezur përgjatë një vije kontrolli për të konsoliduar/zgjeruar vijën e kontrollit, por do të fiket përpara se të arrijë në një zjarr masiv përparues.	Un'ustione controllata controllata che è effettuato da una squadra di ustioni nell'ambito di un piano antincendio. Un'ustione operativa può essere classificata come offensiva o difensiva, a seconda del suo scopo: Ustione operativa offensiva - accesa lungo una linea di controllo per bruciare in un fronte di fiamma in avanzamento. Ustione operativa difensiva: accesa lungo una linea di controllo per rafforzare/ espandere la linea di controllo, ma verrà estinta prima dell'arrivo di un incendio in avanzamento.	Kontrolisano nadzirano spaljivanje koje sprovodi tim za spaljivanje kao dio plana za suzbijanje požara. Operativno spaljivanje može se klasifikovati kao ofanzivno ili defanzivno, u zavisnosti od namjene: Ofanzivno operativno spaljivanje - pali se duž kontrolne linije kako bi vatra gorela ka nadolazećem frontu plamena. Defanzivno operativno spaljivanje - pali se duž kontrolne linije kako bi se ojačala/proširila kontrolna linija, ali se gasi prije pristizanja nadolazećeg šumskog požara.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Backfire Zjarr nē vijën e pasme Ritorno di fiamma Uzvratna vatra	Planned and supervised burning that is done in order to eliminate fuel and stop the advance of the fire front as part of a firefighting plan. (See also "Operational burn")	Djegia e planifikuar dhe mbikëqyrur që bëhet për tē eliminuar lëndën djegëse dhe për tē ndaluar përparrimin e frontit të zjarrit si pjesë e planit të fikjes së zjarrit. Shihni edhe "Djegien operacionale")	Combustione pianificata e controllata che viene eseguita al fine di eliminare il carburante e fermare l'avanzata del fronte di incendio come parte di un piano antincendio. (Vedi anche "Ustione operativa")	"Planirano i nadzirano spaljivanje tj učinjeno kako bi se eliminiralo gorivo i zaustavilo napredovanje fronte požara kao dio plana gašenja požara. (Vidi također "Operativno spaliti")"
Erosion control Kontroll i erozionit Controllo dell'erosione Kontrola erozije	A collection of measures implemented to limit the loss of soil under the action of water or another erosive agent (for instance, wind or human action).	Një përbledhje masash që zbatohen për tē kufizuar humbjen e dherave nën veprimin e ujit ose tē ndonjë agjenti tjetër gërryes (për shembull, veprimi i erës ose njeriut).	Raccolta di misure attuate per limitare la perdita di suolo sotto l'azione dell'acqua o di un altro agente erosivo (ad esempio, vento o azione umana).	Zbirka mjera koje se implementiraju kako bi se ograničio gubitak tla pod djelovanjem vode ili drugog erozivnog agensa (na primjer, vjetar ili djelovanje čovjeka).
Coordinates Koordinata Coordinate Koordinate	Alphanumeric characters that are used to describe the precise geographic location of a point on the earth's surface.	Karaktere numerike që përdoren për tē përshkruar vendndodhjen e saktë gjeografike nē një pikë tē sipërfaqes së tokës.	Caratteri alfanumerici utilizzati per descrivere l'esatta posizione geografica di un punto sulla superficie terrestre.	Alfanumerički znakovi koji se koriste za opisivanje precizne geografske lokacije točke na zemljinoj površini.
Ridge Kreshtë Cresta Greben	A narrow, pointed crest formed by two opposing slopes.	Një kreshtë e ngushtë dhe e mprehtë e formuar nga dy shpatë tē kundërtë.	Una cresta stretta e appuntita formata da due pendii opposti.	Uska, šiljasta grebena koju čine dvije nasuprotnе padine.
Ridgeline Varg kreshtash Linea di cresta Linija grebena	A long, narrow chain of hills or mountains.	Një zinxhir kodrash ose malesh tē gjata dhe tē ngushta.	Una lunga e stretta catena di colline o montagne.	Dugačak, uski lanac brda ili planina.
Weather history Historiku i motit Cronologia meteorologica Istorija vremena	A description of the state of the atmosphere during the hours, days or weeks preceding a wildfire.	Një përshkrim i kushteve atmosferike gjatë orëve, ditëve ose javëve përpëra një zjarri masiv.	Una descrizione dello stato dell'atmosfera durante le ore, i giorni o le settimane precedenti un incendio.	Opis stanja atmosfere tokom sati, dana ili sedmica koji su prethodili šumskom požaru.
Catch trench Kanal pritës Trincea di cattura Uhvatite rov	A small ditch constructed below a fire on sloping ground to catch burning material rolling down slope.	Një kanal i vogël i krijuar poshtë një zjarri nē terren tē pjerrët për tē pritur materialin që digjet, i cili rrokuilliset tēposhtë shpatit.	Un piccolo fossato costruito sotto un incendio su un terreno in pendenza per catturare il materiale in fiamme che rotola lungo il pendio.	Mali jarak izgrađen ispod vatre na kosom tlu za hvatanje zapaljenog materijala koji se kotrlja niz padinu.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Contour line Vijë konturi Linea di contorno Linija konture	A line on a map connecting points of equal elevation.	Një vijë në një hartë që lidh pikat me lartësi të barabartë.	Una linea su una mappa che collega punti di uguale elevazione.	Linija na karti koja povezuje tačke jednake nadmorske visine.
Crown bulk density Dendësi e masës së kurorës Densità apparente della chioma Zapreminska gustina krošnje	The mass of available canopy fuel per unit crown volume	Masa e lëndës djegëse të mbulesës pyjore të disponueshme për njësi të vëllimit të kurorës.	La massa di combustibile disponibile per la chioma per unità di volume della chioma	Masa raspoloživog pokrovnnog gorućeg materijala po jedinici zapremine krošnje
Wind drift Devijim nga era Deriva del vento Zanošenje vjetra	The effect of the wind on releases of water and retardant. For precise releases, pilots need to make a correction for wind drift. Generally speaking, the higher the release the greater the potential drift.	Efekti i erës te shkarkimet e ujit dhe retardantit. Për shkarkime të sakta, pilotët duhet të korrigojnë devijimin e erës. Në përgjithësi, sa më i lartë shkarkimi aq më i madh devijimi i mundshëm.	L'effetto del vento sui rilasci d'acqua e retardante. Per rilasci precisi, i piloti devono apportare una correzione per la deriva del vento. In generale, maggiore è il rilascio, maggiore è la deriva potenziale.	Uticaj vjetra na ispuštanje vode i usporivača. Za precizna ispuštanja, piloti treba da izvrše korekciju za zanošenje vjetra. Uopšteno govoreći, što je veće ispuštanje, veće je i potencijalno zanošenje.
Detonator Detonator Detonatore Detonator	A device used to set off an explosive charge.	Një pajisje që përdoret për të shpërthyer një ngarkesë plasëse.	Un dispositivo utilizzato per innescare una carica esplosiva.	Uredaj koji se koristi za aktiviranje eksplozivnog punjenja.
Fire spread Përhapje e zjarrit Diffusione del fuoco Širenje požara	The movement of a fire across a landscape.	Lëvizja e zjarrit përgjatë një peizazhi	Il movimento di un incendio attraverso un paesaggio.	Kretanje požara po predjelu.
Fire dynamics Dinamikë e zjarrit Dinamica del fuoco Dinamika požara	The detailed study of how chemistry, fire science, and the engineering disciplines of fluid mechanics and heat transfer interact to influence fire behaviour.	Studim i detajuar se si kimia, shkenca e zjarrit dhe disiplinat inxhinierike të mekanikës së lëngjeve dhe transferimi i nxehthësisë ndërveçprojnë për të ndikuar te sjellja e zjarrit.	Lo studio dettagliato di come la chimica, la scienza del fuoco e le discipline ingegneristiche della meccanica dei fluidi e del trasferimento di calore interagiscono per influenzare il comportamento del fuoco.	Detaljna studija o međusobnom djelovanju hemije, nauke o požarima i inženjerskih disciplina mehanike fluida i prenosa topote, čime utiču na ponašanje požara.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Average wind direction Drejtim mesatar i erës Direzione media del vento Prosječan smjer vjetra	The most frequent direction from which a wind blows at a particular location over a specified period of time.	Drejtimi më i shpeshtë nga i cili fryshtat një vendndodhje të veçantë gjatë një periudhe kohore specifike.	La direzione più frequente da cui soffia un vento in una particolare posizione in un determinato periodo di tempo.	Najčešći pravac iz kojeg duva vjetar na određenoj lokaciji tokom određenog vremenskog perioda.
Dehydration Dehidratim Disidratazione Dehidracija	A medical condition resulting from the loss of excessive amounts of water/ fluid from a person's body. This excessive loss of fluid can upset the delicate fluid-salt balance which is required to maintain healthy cells and tissue. Strenuous activity, excessive sweating and prolonged exposure to heat are common causes of dehydration at wildfire incidents.	Një gjendje mjekësore që vjen si pasojë e humbjes së tepërt të sasive të ujit/lëngjeve të trupit. Kjo humbje e tepërt e lëngjeve mund të prishë ekuilibrin lëngje-kripë që kërkohet përfshirë ruajtur qeliza dhe inde të shëndetshme. Aktiviteti i vështirë, djersitja e tepërt dhe ekspozimi i gjatë në nxehtësi janë shkaqet më të zakonshme të dehidratimit në raste zjarresh masive.	Una condizione medica risultante dalla perdita di quantità eccessive di acqua/fluidi dal corpo di una persona. Questa eccessiva perdita di liquidi può sconvolgere il delicato equilibrio fluidosale necessario per mantenere cellule e tessuti sani. Attività faticose, sudorazione eccessiva ed esposizione prolungata al calore sono cause comuni di disidratazione in caso di incendi.	Medicinsko stanje koje je rezultat gubitka prevelike količine vode/tečnosti iz tela osobe. Ovaj prekomjerni gubitak tečnosti može poremetiti delikatnu ravnotežu tečnosti i soli koja je neophodna za održavanje zdravih ćelija i tkiva. Naporna aktivnost, prekomjerno znojenje i dugotrajna izloženost toplosti česti su uzroci dehidracije u slučajevima požara.
Personal Protective Equipment (PPE) Pajisjet e Mbrojtjes Personale (PMP) Dispositivi di protezione individuale (DPI) Oprema za ličnu zaštitu (LZO)	Any equipment or clothing required to maintain the safety of suppression personnel at a particular wildfire incident. While some PPE will most likely be required at all wildfire incidents, the need for some types of PPE will vary according to the particular conditions experienced at an incident. To provide an example, suppression personnel operating at a wildfire incident at night will require lighting.	Çdo pajisje ose veshje që nevojitet përfshirë ruajtur sigurinë e personelit zjarrfikës në një incident të veçantë të zjarrit masiv. Megjithëse me shumë gjasë disa PMP do të kërkojen në të gjitha incidentet e zjarreve masive, nevoja përfshirë disa lloje PMP-sh do të ndryshojë në varësi të kushteve të veçanta që ndodhin në një incident. Përfshirë dhënë një shembull, personeli zjarrfikës që operon në një incident zjarri masiv gjatë natës do të kërkojë ndriçim.	Qualsiasi equipaggiamento o abbigliamento necessario per mantenere la sicurezza del personale di soppressione in un particolare incidente di incendio. Mentre molto probabilmente alcuni DPI saranno richiesti in tutti gli incidenti di incendi boschivi, la necessità di alcuni tipi di DPI varierà in base alle condizioni particolari riscontrate in un incidente. Per fornire un esempio, il personale di soppressione che opera di notte in un incidente di incendi richiederà l'illuminazione.	Svaka oprema ili odeća potrebna za održavanje bezbjednosti osoblja za suzbijanje u slučaju određenog incidenta sa šumskim požarom. Određen dijelovi LZO će najverovatnije biti potrebni kod svih incidenta sa šumskim požarima, ali obaveza za neke vrste LZO će varirati u zavisnosti od posebnih uslova koji se pojavljuju kod incidenta. Kao primjer, osoblju za suzbijanje požara koji radi na nekom incidentu trebaće osvjetljenje.
Delayed aerial ignition device Pajisje ndezjeje të vonuar ajrore Dispositivo di accensione ritardata dell'aereo Uredaj za odloženo paljenje iz vazduha	An incendiary device dropped from an aircraft which will ignite after a predetermined amount of time. The delayed ignition is usually achieved through the production of a chemical reaction which is initiated prior to or during the drop.	Një pajisje zjarrvënëse që hidhet nga një mjet fluturues, e cila do të ndizet pas një afati kohor të paracaktuar. Zakonisht, ndezja e vonuar arrihet nëpërmjet prodhimit të një reaksiuni kimik që ndodhet përpresa ose gjatë hedhjes.	Un dispositivo incendiario caduto da un aereo che si accenderà dopo un periodo di tempo predeterminato. L'accensione ritardata si ottiene solitamente attraverso la produzione di una reazione chimica che viene avviata prima o durante la caduta.	Zapaljiva naprava izbačena iz aviona koja će se zapaliti nakon unaprijed određenog vremena. Odloženo paljenje se obično postiže pomoću hemijske reakcije koja se pokreće prije ili tokom pada.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Fuel arrangement Vendosje e lëndës djegëse Disposizione del combustibile Raspored gorućeg materijala	The horizontal and vertical distribution of all combustible materials within a particular fuel type. Horizontal fuel arrangement - A description of the distribution of fuels on the horizontal plane. The horizontal arrangement of fuels will influence the relative ease with which fire can spread horizontally across an area of land. Vertical fuel arrangement - A description of the distribution of fuels on the vertical plane, from the ground up to the canopy levels of vegetation. The vertical arrangement of fuels will influence the relative ease with which fire can spread vertically through the fuel layers.	Shpërndarja horizontale dhe vertikale e të gjitha materialeve të djegshme brenda një lloji të veçantë të lëndës djegëse. Vendosje e horizontale e lëndës djegëse - një përshkrim i shpërndarjes së lëndëve djegëse në rrafshin horizontal. Vendosja horizontale e lëndëve djegëse do të ndikojë te lehtësia relative me të cilën zjarri mund të përhapet horizontalisht përgjatë një hapësire toke. Vendosje vertikale e lëndës djegëse - një përshkrim i shpërndarjes së lëndëve djegëse në rrafshin vertikal, nga terreni deri në nivelet e larta të bimësisë. Vendosja vertikale e lëndëve djegëse do të ndikojë te lehtësia relative me të cilën zjarri mund të përhapet vertikalish përgjatë një hapësire toke. Vendosje vertikale e lëndëve djegëse do të ndikojë te lehtësia relative me të cilën zjarri mund të përhapet vertikalish nëpërmjet shtresave të lëndëve djegëse.	La distribuzione orizzontale e verticale di tutti i materiali combustibili all'interno di un particolare tipo di combustibile. Disposizione orizzontale del carburante - Una descrizione della distribuzione dei combustibili sul piano orizzontale. La disposizione orizzontale dei combustibili influenzera la relativa facilità con cui il fuoco può diffondersi orizzontalmente su un'area di terra. Disposizione verticale del carburante - Una descrizione della distribuzione dei combustibili sul piano verticale, dal suolo fino ai livelli della vegetazione della chioma. La disposizione verticale dei combustibili influenzera la relativa facilità con cui il fuoco può diffondersi verticalmente attraverso gli strati di combustibile.	Horizontalna i vertikalna raspodjela svih zapaljivih materijala unutar određene vrste gorućeg materijala. Horizontalni raspored gorućeg materijala - Opis raspodjele gorućeg materijala u horizontalnoj ravni. Horizontalni raspored gorućeg materijala će uticati na relativnu lakoću kojom se požar može horizontalno širiti po površini zemlje. Vertikalni raspored gorućeg materijala - Opis raspodjele gorućeg materijala u vertikalnoj ravni, od tla do nivoa pokrova vegetacije. Vertikalni raspored gorućeg materijala će uticati na relativnu lakoću sa kojom se požar može širiti vertikalno kroz slojeve gorućeg materijala.
Horizontal fuel arrangement Vendosje vertikale e lëndëve djegëse Disposizione orizzontale del carburante Horizontalni raspored gorućeg materijala	A description of the distribution of fuels on the horizontal plane. The horizontal arrangement of fuels will influence the relative ease with which fire can spread horizontally across an area of land.	Një përshkrim i shpërndarjes së lëndëve djegëse në rrafshin horizontal. Vendosja horizontale e lëndëve djegëse do të ndikojë te lehtësia relative me të cilën zjarri mund të përhapet horizontalisht përgjatë një hapësire toke.	Disposizione orizzontale del carburante Una descrizione della distribuzione dei combustibili sul piano orizzontale. La disposizione orizzontale dei combustibili influenzera la relativa facilità con cui il fuoco può diffondersi orizzontalmente su un'area di terra.	Opis raspodjele gorućeg materijala u horizontalnoj ravni. Horizontalni raspored gorućeg materijala će uticati na relativnu lakoću kojom se požar može horizontalno širiti po površini zemlje.
Fire ecology Ekologji e zjarrit Ecologia del fuoco Ekologija požara	The study of the relationships and interactions between fire, living organisms and the environment.	Studimi i marrëdhënieve dhe ndërveprimeve ndërmjet zjarrit, organizmave të gjalla dhe mjedisit.	Lo studio delle relazioni e delle interazioni tra il fuoco, gli organismi viventi e l'ambiente.	Proučavanje odnosa i interakcija između požara, živih organizama i životne sredine.
Fire dependent ecosystem Ekosistem i varur nga zjarri Ecosistema dipendente dal fuoco Ekosistem zavisan od požara	An ecosystem which requires periodic fires in order to maintain the character, diversity and vigour of its intrinsic plant and animal communities. A fire dependent ecosystem will often be composed of pyrophile species.	Një ekosistem që kërkon zjarre periodike për të ruajtur karakterin, diversitetin dhe qëndrueshmërinë e komuniteteve të tij autoktone të bimëve dhe kafshëve. Shpesh, një ekosistem i varur nga zjarri përbëhet nga specie pirofile.	Un ecosistema che richiede incendi periodici per mantenere il carattere, la diversità e il vigore delle sue comunità vegetali e animali intrinseche. Un ecosistema dipendente dal fuoco sarà spesso composto da specie pirofile.	Ekosistem koji zahteva periodične požare kako bi se održao karakter, raznolikost i snaga njegovih suđtinskih biljnih i životinjskih zajednica. Ekosistem zavisan od požara se često sastoji od pirofilnih vrsta.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Fire sensitive ecosystem Ekosistem i ndjeshëm ndaj zjarrit Ecosistema sensibile al fuoco Ekosistem osjetljiv na požar	An ecosystem with a low resilience to fire. Fire sensitive ecosystems will struggle to recover from the passage of a wildfire.	Një ekosistem me aftësi të ulët ripërtëritëse ndaj zjarrit. Ekosistemet e ndjeshme ndaj zjarrit kanë vështirësi për t'u rikuperuar nga kalimi i një zjarri masiv.	Un ecosistema con una bassa resilienza al fuoco. Gli ecosistemi sensibili al fuoco faranno fatica a riprendersi dal passaggio di un incendio.	Ekosistem s niskom otpornošću na vatru. Ekosistemi osjetljivi na požar teško se oporavljaju od prolaska šumskog požara.
Junction zone affect Efekti i zonës së ndërveprimit të dy zjarreve Influenza della zona di giunzione Efekat zone spajanja	This is the term used to describe the increased fire activity that occurs when two separate fires move together.	Ky është termi që përdoret për të përshkruar aktivitetin e rritur të zjarrit që ndodh kur dy zjarre të veçanta lëvizin së bashku.	Questo è il termine usato per descrivere l'aumento dell'attività del fuoco che si verifica quando due fuochi separati si muovono insieme.	Ovo je izraz koji se koristi za opisivanje pojačane aktivnosti požara do koje dolazi u slučaju spajanja dva odvojena požara.
Body of water Trup ujor Corpo idrico Vodno tijelo	Any natural or artificial body of water that can be used by aircraft to extract water for suppression purposes. Examples of sources of water that can be used by aircraft to refill aircrafts' buckets, tanks and holds include: lakes, reservoirs, ponds, rivers and streams.	Çdo trup ujor natyral ose artificial, që mund të përdoret nga mjeti fluturues për të mbledhur ujë me qëllim vënien i zjarrit nën kontroll. Shembuj të burimeve ujore që mund të përdoren nga mjeti fluturues për të mbushur kovat, cisternat dhe depozitat e ujit të mjetit përfshijnë: liqenet, rezervuarët, pelljet, lumenjtë dhe përrenjtë.	Qualsiasi corpo idrico naturale o artificiale che può essere utilizzato dagli aerei per estrarre l'acqua a fini di soppressione. Esempi di fonti d'acqua che possono essere utilizzate dagli aerei per riempire i secchi, i serbatoi e le stive degli aerei includono: laghi, bacini artificiali, stagni, fiumi e torrenti.	Bilo koje prirodno ili veštačko vodno tijelo koje avion može da koristi kao izvor vode u svrhe suzbijanja. Primjeri izvora vode koje avioni mogu da koriste za dopunjavanje rezervoara, tankova i skladišta aviona su: jezera, akumulacije, bare, reke i potoci.
Run-off Vërshim Deflusso Isticanje atmosferske vode	The flow of water, caused by rainfall, from an area which depends on how permeable the land surface is. Run-off is greatest from impermeable areas such as roofs, roads and hard standings and less from vegetated areas – moors, agricultural and forestry land.	Rrjedhë uji e shkaktuar nga reshjet, nga një zonë që varet nga sa e përhapur është sipërfaqja e tokës. Vërshimi është më i madh në zonat e papërshkueshme si çatitë, zonat shkëmbore, dhe më i vogël në ato më pak të përshkueshme, si zona me bimësi - tokat moçalore, bujqësore dhe pyjore.	Il flusso d'acqua, causato dalle precipitazioni, da un'area che dipende dalla permeabilità della superficie terrestre. Il deflusso è maggiore da aree impermeabili come tetti, strade e terreni accidentati e meno da aree con vegetazione: brughiere, terreni agricoli e forestali.	Isticanje vode, izazvano padavinama, sa određene površine. Zavisi od toga koliko je površina zemljista propusna. Isticanje je najveće sa nepropusnih površina kao što su krovovi, putevi i parkirališta, a manje sa površina sa vegetacijom – močvara.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Combustion efficiency Eficiencia e djegies Efficienza di combustione Efikasnost sagorevanja	A measure of the efficiency with which a fire consumes fuel.	Një matje e eficiencës me të cilën një zjarr konsumon lëndën djegëse.	Una misura dell'efficienza con cui un incendio consuma combustibile.	Mera efikasnosti kojom požar sagoreva gorući materijal.
Medical emergency Urgjencë mjekësore Emergenza medica Hitan medicinski slučaj	An injury or illness that poses an immediate risk to a person's life or long term health.	Një lëndim ose sëmundje që sjell risk direkt pér jetën e një personi ose pér shëndetin e tij në planin afatgjatë.	Una lesione o una malattia che rappresenta un rischio immediato per la vita di una persona o per la salute a lungo termine.	Povreda ili bolest koja predstavlja neposrednu opasnost po život ili dugoročno zdravlje osobe.
Contour interval Interval konturi Intervallo contorno	The difference in elevation between two neighbouring contour lines.	Diferenca në lartësi ndërmjet dy vijave fqinje të konturit.	La differenza di quota tra due curve di livello adiacenti.	Razlika u nadmorskoj visini između dvije susjedne konturne linije.
Erosion Erozion Erosione Erozija	Transportation and partial or complete elimination of soil. Erosion can be caused by three main forces: - Water erosion - erosion caused by flowing water through surface runoff. This type of erosion is usually of most concern when restoring land after wildfires. - Wind erosion - erosion caused by the wind. -Anthropogenic erosion - erosion caused by humans repeatedly walking over an area of ground.	Transportimi dhe eliminimi i pjesshëm ose i plotë i dherave. Erozioni mund të shkaktohet nga tre forca kryesore: - Erozion nga ujit - erozion i shkaktuar nga uji që rrjedh nëpërmjet vërvshimit në sipërfaqe. Zakonisht, ky lloj erozioni shumë shqetësues gjatë rikuperimit të tokës pas zjarreve masive. - Erozioni nga era - erozion i shkaktuar nga era. - Erozioni antropogen - erozion i shkaktuar nga njerëzit që ecin vazhdimisht në një sipërfaqe toke.	Trasporto ed eliminazione parziale o totale del suolo. L'erosione può essere causata da tre forze principali: - Erosione dell'acqua - erosione causata dallo scorrimento dell'acqua attraverso il deflusso superficiale. Questo tipo di erosione è solitamente di maggiore preoccupazione quando si ripristinano terreni dopo gli incendi. - Erosione eolica - erosione causata dal vento. -Erosione antropogenica - erosione causata dall'uomo che cammina ripetutamente su un'area di terreno.	Transportovanje i djelimično ili potpuno eliminisanje tla. Eroziju mogu izazvati tri glavne sile: - Vodena erozija - erozija uzrokovanja protokom vode površinskim oticanjem. Ova vrsta erozije obično izaziva najveću zabrinutost kada se obnavlja zemljište nakon šumskih požara. - Erozija vjetrom - erozija izazvana vjetrom. - Antropogena erozija - erozija uzrokovanja kontinuiranim hodanjem ljudi po površini zemlje.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Fire fighting chemicals Kimikate përfikjen e zjarrit Sostanze chimiche antincendio Hemikalije za gašenje požara	<p>Substances that have the ability to prevent, reduce or inhibit combustion. They can be applied from the air or from the ground and may be applied directly onto a fire or an area of unburned fuel.</p> <p>Common types of fire fighting chemicals include:</p> <ul style="list-style-type: none"> Foam – A mass of bubbles formed by mixing specific proportions of air with water and a foam concentrate. Foam can be applied in order to smother and cool parts of a fire and / or to prevent ignition within a fuel. Gels - Chemicals which are added to water to make it thicken. When used as an extinguishing agent the mixture is able to absorb more heat than water and sticks to the surface of the fuel. Retardants - A group of chemicals that are usually mixed with water which have the ability to reduce or inhibit combustion either in the long or short term: <ul style="list-style-type: none"> Long-term retardants - have the ability to reduce or inhibit combustion even after the water that they contain has evaporated. Short-term retardants - are primarily used to inhibit combustion through the more immediate cooling and / or smothering of a fire. Wetting agents - Chemicals which, when added to water, decrease the surface tension of the water and enable greater penetration into fuels. 	<p>Substanca që kanë aftësinë të parandalojnë, reduktojnë ose frenojnë djegien. Ato mund të përdoren nga ajri ose nga toka, dhe mund të aplikohen direkt në një zjarr ose në një zonë lëndësh djegëse të padjegura. Llojet e zakonshme të kimikateve përfikje zjarri përfshijnë: Shkumë - Një masë filluskash e formuar nga përzierja e ajrit me ujin dhe një koncentrati shkume në proporcione të përcaktuara. Shkuma mund të aplikohet përf t'i hequr oksigjenin zjarrit dhe përf t'ë ftohur disa pjesë të tij dhe/ose përf t'ë parandaluar ndezjen e lëndës së djegshme. Xhel - Lëndë kimike që i shtohen ujit përf ta dendësuar. Kur përdoret si agjent shuarës, përzierja arrin të përthithë më shumë nxehtësi se uji dhe njitet në sipërfaqen e lëndës djegëse.</p> <p>Retardantë - Grup kimikatesh zakonisht të përziera me ujë, që kanë aftësinë të reduktojnë ose pengojnë djegien, qoftë përf një kohë të gjatë ose të shkurtër:</p> <p>Retardantë me veprim afatgjatë - kanë aftësinë të reduktojnë ose pengojnë djegien edhe pasi uji që përbajnjë të ketë avulluar.</p> <p>Retardantë afatshkurtër - përdoren kryesisht përf t'ë penguar djegien përmes ftohjes së menjëherëshme dhe/ose shuarjes së zjarrit duke hequr oksigjenin. Agjentë përf lagie - Kimikate që, kur shtohen në ujë, pakësojnë sipërfaqen e tensionit të ujit dhe mundësojnë depërtim më të madh në lëndë djegëse.</p>	<p>Sostanze che hanno la capacità di prevenire, ridurre o inibire la combustione. Possono essere applicate dall'aria o dal suolo e possono essere applicate direttamente su un incendio o su un'area di combustibile incombusto. I tipi comuni di sostanze chimiche antincendio includono :</p> <ul style="list-style-type: none"> Schiuma - Una massa di bolle formata dalla miscelazione di proporzioni specifiche di aria con acqua e un concentrato di schiuma. La schiuma può essere applicata per soffocare e raffreddare parti di un incendio e/o per impedire l'accensione all'interno di un combustibile. Gel - Sostanze chimiche che sono aggiunto all'acqua per farlo addensare. Ritardanti: un gruppo di sostanze chimiche che di solito vengono mescolate con l'acqua che hanno la capacità di ridurre o inibire la combustione sia nel lungo o a breve termine: <ul style="list-style-type: none"> Ritardanti a lungo termine - hanno la capacità di ridurre o inibire la combustione anche dopo l'evaporazione dell'acqua in essa contenuta. Ritardanti a breve termine: vengono utilizzati principalmente per inibire la combustione attraverso il raffreddamento più immediato e/ o soffocamento di un incendio. Agenti bagnanti- Sostanze chimiche che, aggiunte all'acqua, riducono la tensione superficiale dell'acqua e consentono una maggiore penetrazione nei combustibili. 	<p>„Supstance koje mogu da spreče, smanje ili inhibiraju sagorevanje. Mogu se nanositi iz vazduha ili sa zemlje, bilo direktno na vatru ili na površinu nesagorelog gorućeg materijala. Uobičajene vrste hemikalija za gašenje požara uključuju sljedeće: Pjena - Masa mjeđurića nastala miješanjem određenih razmjera vazduha, vode i koncentrata pjene. Pjena se može nanijeti da bi se ugušili i ohladili dijelovi požara i/ili da bi se sprječilo paljenje unutar gorućeg materijala. Gelovi - Hemikalije koje se dodaju vodi kako bi se zgusnula. Kada se koristi kao sredstvo za gašenje, smeša je u stanju da apsorbuje više topote od vode i lijepi se za površinu gorućeg materijala. Usporivači - Grupa hemikalija koje se obično mešaju sa vodom i mogu da smanje ili inhibiraju sagorevanje bilo u na duži ili kraći vremenski rok: Dugotrajni usporivači – mogu da smanje ili inhibiraju sagorevanje čak i nakon što voda koju sadrže ispari. Kratkotrajni usporivači - prvenstveno se koriste za inhibiranje sagorevanja putem neposrednjeg hlađenja i/ili prigušivanja vatre. Sredstva za vlaženje - Hemikalije koje, kada se dodaju vodi, smanjuju površinski napon vode i omogućavaju dublji prođor u goruće materijale.“</p>

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Fire extinguisher Fikës zjarri Estintore Aparat za gašenje požara	A portable piece of equipment containing water or chemicals which can be sprayed in order to extinguish a very small fire. Fire extinguishers are not widely used at wildfire incidents because they contain a very limited supply of water/ chemicals.	Një pajisje portative që mban ujë ose kimikate, të cilat mund të spërkatën për të fikur një zjarr shumë të vogël. Fikësit e zjarrit nuk përdoren shumë në incidente zjarresh masive sepse kanë sasi shumë të kufizuar uji/kimikatesh.	Estintore Apparecchio portatile contenente acqua o sostanze chimiche che possono essere spruzzate per estinguere un incendio molto piccolo. Gli estintori non sono ampiamente utilizzati in caso di incendi perché contengono una quantità molto limitata di acqua/prodotti chimici.	Prenosivi aparat koji sadrži vodu ili hemikalije koje se mogu prskati da bi se ugasio veoma mali požar. Aparati za gašenje požara se ne koriste u velikoj mjeri kod šumskih požara jer sadrže veoma ograničenu količinu vode/hemikalija.
Suppression Venie e zjarrit nën kontroll Soppressione Suzbijanje požara	All work involved in controlling and extinguishing a wildfire.	Të gjitha punët e përfshira për kontrollin ose fikjen e një zjarri masiv.	Tutti i lavori coinvolti nel controllo e nell'estinzione di un incendio.	Svi radovi uključeni u kontrolu i gašenje požara.
Evacuation Evakuim Evacuazione Evakuacija	Moving people and assets temporarily to safer places before, during or after the occurrence of a hazardous event in order to protect them.	Zhvendosja e përkohshme e njerëzve dhe aseteve në vende më të sigura përpëra, gjatë ose pas shfaqjes së ngjarjes së rrezikshme për t'i mbrojtur.	Spostamento temporaneo di persone e beni in luoghi più sicuri prima, durante o dopo il verificarsi di un evento pericoloso per proteggerli.	Privremeno premještanje ljudi i imovine na bezbjednija mjesta prije, za vrijeme ili nakon pojave opasnog događaja u cilju njihove zaštite.
Fire patterns Modele djegieje Modelli di fuoco Obrasci požara	The visible or measureable physical changes and identifiable shapes left by a fire.	Ndryshimet fizike të dukshme ose të matshme dhe format e identifikueshme që lë zjarri.	Modelli di fuoco I cambiamenti fisici visibili o misurabili e le forme identificabili lasciate da un incendio.	Vidljive ili mjerljive fizičke promjene i prepoznatljivi oblici koje ostavlja požar.
Firebreak Thyerje zjarri Tagliafuoco Prepreka za vatru	An area on the landscape that will not support combustion and which will prevent fire spread due to the non-existence, removal or treatment of fuel.	Një zonë në peizazh që nuk favorizon djegien dhe që pengon përhapjen e zjarrit në sajë të mungesës, largimit ose trajtimit të lëndëve djegëse.	Un'area del paesaggio che non favorirà la combustione e che impedirà la propagazione dell'incendio a causa dell'inesistenza, della rimozione o del trattamento del combustibile.	Područje u predjelu koje ne podržava sagorevanje i koje sprečava širenje požara usled nepostojanja, uklanjanja ili odgovarajućeg tretmana gorućeg materijala.
Groundwater flooding Përmbytje nga ujërat nëntokësore Allagamento delle acque sotterranee Poplava podzemnih voda	Flooding caused by groundwater escaping from the ground when the water table rises to or above ground level.	Përmbytje e shkaktuar nga ujërat nëntokësore që ikin nga toka kur niveli i ujit ngrihet në nivelin e tokës ose mbi të.	Inondazioni causate dalle acque sotterranee che fuoriescono dal suolo quando la falda freatica raggiunge o supera il livello del suolo.	Poplava uzrokovanja isticanjem podzemnih voda iz zemlje kada se nivo podzemnih voda podigne na ili iznad nivoa zemlje.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Beater Rrahës Battitore Malj	A hand tool consisting of a large piece of rubber attached to a long handle. Beaters are used to drag over and smother flames from burning ground fuels.	Një mjet dore me një copë të madhe gome të fiksuar në një bisht të gjatë. Përdoret për ta têrhequr sipër lëndës së djegshme duke u prerë furnizimin me oksigjen lëndëve të djegshme në tokë në djegie e sipër.	Uno strumento manuale costituito da un grosso pezzo di gomma attaccato a un lungo manico. I battitori sono usati per trascinare e soffocare le fiamme dai combustibili macinati in fiamme.	Ručni alat koji se sastoji od velikog komada gume pričvršćenog za dugačku ručku. Maljevi se koriste za prevlačenje i prigušivanje plamena iz zapaljenog prizemnog gorućeg mterijala.
Fire swatter Lopatë gome për fikje zjarri Spaccafoco Udaraljka za vatru	Tool consisting of a rubber shovel at the end of a metal handle, with an inner strap or a metal rib which gives it sufficient rigidity to recover the initial position. It is a very specific tool that performs a single action: suffocation. It is very effective on light fuels used in combination with the back pack pump.	Mjet që përbëhet nga një lopatë gome në fund të bishtit metalik, me një rrip të brendshëm ose pjesë metalike që i jep fortësinë e mjaftueshme për t'u rikthyer në pozicionin fillestar. Është një mjet shumë specifik që kryen një veprim të vetëm: shuarjen. Është shumë efektive për lëndë djegëse të lehta që përdoren në kombinim me pompën e shpinës.	Attrezzo costituito da una pala di gomma posta all'estremità di un manico di metallo, con una cinghia interna o una nervatura di metallo che gli conferisce una rigidità sufficiente per recuperare la posizione iniziale. È uno strumento molto specifico che compie un'unica azione: il soffocamento. È molto efficace sui carburanti leggeri utilizzati in combinazione con la pompa a zaino.	Alat koji se sastoji od gumene lopate na kraju metalne drške, sa unutrašnjim remenom ili metalnim rebrom koji mu daje dovoljnu krutost da se vrati u početni položaj. To je vrlo specifično oruđe koje vrši jednu radnju: gušenje. Veoma je efikasna za lakše goruće materijale, a koristi se u kombinaciji sa leđnom pumpom.
Critical mass flow rate Shkallë e fluksit të masës kritike Portata massica critica	Critical quantity of fuel consumed per unit time required for flame maintenance in canopy fire	Sasia kritike e lëndës djegëse të konsumuar për njësi kohore që kërkohet për ruajtjen e flakës në zjarrin në kurorë	Quantità critica di combustibile consumato per unità di tempo richiesta per il mantenimento della fiamma in caso di incendio della tettoia	Kritična količina spaljenog gorućeg mterijala po jedinici vremena, potrebna za održavanje plamena u požaru šumskog pokova
Forest Pyll Foresta Šuma	An area of woodland with a minimum percentage of canopy cover, as prescribed within national or international guidelines/ stipulations.	Një zonë me bimësi pyjore me përqindje minimale të mbulesës së kurorës, siç përcaktohet në udhëzimet/parashikimet kombëtare ose ndërkombëtare.	Un'area boschiva con una percentuale minima di copertura a baldacchino, come prescritto dalle linee guida/clausole nazionali o internazionali.	Područje obraslo drvećem i žbunjem, sa minimalnim procentom šumskog pokrova, propisanim nacionalnim ili međunarodnim smernicama/odredbama.
Flood Risk Management (FRM) Menaxhim i riskut nga përmbytjet (MRP) Gestione del rischio di alluvione (FRM) Upravljanje rizikom od poplava (URP)	FRM combines the function of mitigating and monitoring flood risks and may include pre-flood, flood event or post flood activities.	MRP-ja kombinon funksionin e zbutjes dhe monitorimit të rreziqeve të përmbytjeve dhe mund të përfshijë aktivitetet para përmbytjeve, ngjarjet e përmbytjeve ose pas përmbytjeve.	FRM combina la funzione di mitigazione e monitoraggio dei rischi di alluvione e può includere attività pre-alluvione, eventi alluvionali o post-alluvione.	URP predstavlja kombinaciju funkcije ublažavanja i monitoringa rizika od poplava i može uključivati aktivnosti prije, tokom ili poslije poplava.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Landslides Rrëshqitje toke Frane Klizišta	A mass downslope movement of soil and / or rock under the influence of gravity. Wildfires increase the risk of landslides, particularly on steep slopes, because they burn and remove vegetation which normally acts to increase slope stability and reduce the impact of erosion. Personnel working to restore land after wildfires need to assess and manage the risk of landslides to prevent injury.	Një lëvizje masive e dherave dhe/ose shkëmbinje tëposhtë shpatit nën ndikimin e gravitetit. Zjarret masive rritin rizikun e rrëshqitjeve të tokës, sidomos në shpate të thepisura, për shkak se djegin dhe largojnë bimësi që zakonisht vepron për të rritur qëndrueshmërinë e shpatit dhe për të reduktuar ndikimin e erozionit. Personeli që punon për restaurimin e tokës pas zjarreve masive duhet të vlerësojë dhe menaxhojë rizikun e rrëshqitjeve të tokës për të parandaluar lëndimet.	Un movimento di massa verso il basso del suolo e/o della roccia sotto l'influenza della gravità. Gli incendi boschivi aumentano il rischio di frane, in particolare sui pendii ripidi, perché bruciano e rimuovono la vegetazione che normalmente agisce per aumentare la stabilità del pendio e ridurre l'impatto dell'erosione. Il personale che lavora per ripristinare la terra dopo gli incendi deve valutare e gestire il rischio di frane per prevenire lesioni.	Masovno kretanje tla i/ili stijena niz padinu pod uticajem gravitacije. Šumski požari povećavaju rizik od klizišta, posebno na strmim padinama, jer spaljuju i uklanjaju vegetaciju koja inače djeluje na povećanje stabilnosti padina i smanjenje uticaja erozije. Osoblje koje radi na obnavljanju zemljišta nakon šumskih požara treba da procijeni i upravlja rizikom od klizišta kako bi se sprječile povrede.
Rock fall Rënie gurësh Caduta di sassi Odron kamenja	Where stones or rocks fall down a slope. Wildfires increase the risk of rock falls on slopes because the fire burns and removes vegetation which enhances slope stability. Personnel working to restore land after wildfires need to assess and manage the risk of rock falls to prevent injury.	Kur gurët ose shkëmbinjtë bien tëposhtë shpatit. Zjarret masive rritin rizikun për rënien gurësh në shpate, pasi zjarri djeg dhe largon bimësinë që përmirëson qëndrueshmërinë e shpatit. Personeli që punon për restaurimin e tokës pas zjarreve masive duhet të vlerësojë dhe menaxhojë rizikun e rënies së gurëve për të parandaluar lëndimet.	Dove sassi o sassi cadono da un pendio. Gli incendi boschivi aumentano il rischio di caduta massi sui pendii perché l'incendio brucia e rimuove la vegetazione che migliora la stabilità del pendio. Il personale che lavora per ripristinare la terra dopo gli incendi deve valutare e gestire il rischio di cadute di massi per prevenire lesioni.	Mjesto gdje se kamenje ili stijene kotrljaju niz padinu. Šumski požari povećavaju rizik od odrona kamenja na padinama jer vatrica sagoreva i uništava vegetaciju koja održava stabilnost padine. Osoblje koje radi na obnavljanju zemljišta nakon šumskih požara treba da procijeni i upravlja rizikom od odrona kamenja kako bi se sprječile povrede.
Fire concentration Përqendrim i zjarrit Concentrazione incendi Koncentracija vatre	The number of fires per unit area during a specified time period.	Numri i zjarreve për njësi sipërfaqe gjatë një periudhe kohore specifike.	Il numero di incendi per unità di superficie durante un periodo di tempo specificato.	Broj požara po jedinici površine tokom određenog vremenskog perioda.
Fire front Front zjarri Fronte di fuoco Front požara	Any part of the fire perimeter that displays continuous flaming combustion.	Çdo pjesë e perimetrit të zjarrit që paraqet djegie të vazhdueshme.	Qualsiasi parte del perimetro del fuoco che mostra una combustione fiammeggiante continua.	Bilo koji deo perimetra požara koji pokazuje kontinuirano plameno sagorevanje.
Flaming front Front flakërues Fronte fiammeggiante Plameni front	The area of a moving fire where combustion is primarily flaming. The flaming front normally consists of the fire front and the flaming zone.	Zona e një zjarri në përhapje ku djegia është kryesisht me flakë. Fronti flakërues zakonisht përbëhet nga fronti i flakës dhe zona flakëruese	L'area di un fuoco in movimento in cui la combustione è principalmente fiammeggiante. Il fronte di fiamma è normalmente costituito dal fronte di fuoco e dalla zona di fiamma.	Područje požara u pokretu u kome je sagorevanje prvenstveno plameno. Plameni front se obično sastoji od fronta požara i plamene zone.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Lightning Rrufe Fulmine Grom	The discharge of electricity within the atmosphere either between two clouds or between a cloud and the ground. Lightning from cloud to ground can be a potential cause of wildfires, if conditions are suitable. Fires ignited by lightning often have multiple points of ignition.	Shkarkim elektriciteti brenda atmosferës, midis dyreve, ose midis një reje dhe tokës. Rrufe nga reja në tokë mund të jetë shkaktar potencial zjarresh masive, nëse kushtet janë të favorshme. Zjarret e ndezura nga rrufetë shpesh kanë pikat e shumëfishta ndezjeje.	La scarica di elettricità nell'atmosfera tra due nuvole o tra una nuvola e il suolo. I fulmini dalla nuvola al suolo possono essere una potenziale causa di incendi, se le condizioni sono idonee. Gli incendi accesi da un fulmine hanno spesso più punti di accensione.	Pražnjenje elektriciteta unutar atmosfere između dva oblaka ili između oblaka i tla. Munje od oblaka do tla mogu biti potencijalni uzrok šumske požare, ako su uslovi pogodni. Požari izazvani gromom često imaju više tačaka paljenja.
Smoke Tym Fumo Dim	Particles of solids and liquids which are produced by the combustion process and which are suspended within the air/ atmosphere.	Grimca të ngurta dhe të lëngëta që prodhohen nga procesi i djegies dhe qëndrojnë pezull në ajër/atmosferë.	Particelle di solidi e liquidi che sono prodotte dal processo di combustione e che sono sospese nell'aria/atmosfera.	Čestice čvrstih materija i tečnosti koje nastaju procesom sagorevanja i lebde u vazduhu/atmosferi.
Fire behaviour forecast Parashikim i sjelljes së zjarrit Previsione del comportamento del fuoco Prognoza ponašanja požara	A prediction of probable fire behaviour to be used to inform fire suppression operations. Fire behaviour forecasts can be used to maintain safety, as well as for other purposes.	Parashikimi i sjelljes së mundshme të zjarrit, që do të përdoret për të udhëzuar operacionet e vënies së zjarrit nën kontroll. Parashikimet e sjelljes së zjarrit mund të përdoren për të garantuar sigurinë, si dhe për qëllime të tjera.	Una previsione del probabile comportamento del fuoco da utilizzare per informare le operazioni di soppressione del fuoco. Le previsioni del comportamento in caso di incendio possono essere utilizzate per mantenere la sicurezza, nonché per altri scopi.	Predviđanje vjerovatnog ponašanja u požaru koje će se koristiti za strukturisanje operacija suzbijanja požara. Prognoze ponašanja požara mogu se koristiti za održavanje bezbjednosti, kao i u druge svrhe.
Burn Djegie Incendio Spaljivanje	A managed fire (i.e. an operational burn or prescribed burn).	Zjarr i menaxhuar (d.m.th. një zjarr operacional ose zjarr i kontrolluar).	Un incendio controllato (cioè un'ustione operativa o un'ustione prescritta).	Upravljeni požar (tj. operativni ili kontrolisani požar).
Cool fire Zjarr i ulur Incendio raffreddato Hladna vatra	A low intensity fire or part of a fire.	Zjarr ose pjesë zjarri me intensitet të ulët.	Un incendio a bassa intensità o parte di un incendio	Požar ili dio požara slabog intenziteta.
Counter burn Kundra-djegie Contro incendio Contro incendio	A planned operational burn which is lit between a control line and an advancing wildfire to take advantage of indrafts towards the fire front.	Djegie operacionale e planifikuar që ndizet midis një vije kontrolli dhe një zjarrri masiv që po përpallon, për të shfrytëzuar avantazhet e rrymave të ajrit që shkojnë në drejtim të frontit të zjarrit.	Un'incendio operativo pianificato che viene acceso tra una linea di controllo e un incendio in avanzamento per sfruttare le correnti d'aria verso il fronte del fuoco.	Planirano operativno spaljivanje koje se vrši između kontrolne linije i nadolazećeg šumske požara kako bi se iskoristilo unutrašnje strujanje vazduha prema frontu požara.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Backing fire Zjarr në térheqje Fuoco di supporto Potporni požar	A low intensity fire or part of a fire which burns against the forces of alignment. This will usually occur when a fire burns against the wind and / or down slope.	Zjarr ose pjesë zjarri me intensitet të ulët që digjet në të kundërt të forcave të bashkërendimit. Kjo ndodh zakonisht kur një zjarr digjet kundër erës ose te poshtë një pjerrësie.	Un fuoco di bassa intensità o parte di un fuoco che brucia contro le forze di allineamento. Questo di solito si verifica quando un incendio brucia contro vento e/o in discesa.	Požar ili dio požara niskog intenziteta koji gori protiv sila usklađivanja. Ovo se obično dešava kada vatra gori suprotno od vetra i/ili niz padinu.
Flank fire Zjarr anësor Incendio sul fianco Bočni požar	A fire spreading or predicted to spread parallel (approximately at a right angle) to the prevailing wind direction or a slope.	Zjarr që përhapet ose parashikohet të përhapet paralel (thuajse në kënd të drejtë) me drejtimin e një pjerrësie ose të erës mbizotëruese.	Un incendio che si propaga o si prevede si diffonderà parallelamente (approssimativamente ad angolo retto) alla direzione del vento prevalente oa un pendio.	Požar koji se širi ili se predviđa da će se širiti paralelno (približno pod pravim uglom) sa preovlađujućim smjerom vjetra ili nagibom.
Sleeper fire Zjarr në fjetje Fuoco dormiente Vatra koja spava	A fire that remains dormant for a period of time.	Zjarr që qëndron në fjetje për një periudhë kohe.	Un fuoco che rimane inattivo per un periodo di tempo.	Vatra koja miruje neko vrijeme.
Managed burn Djegie e menaxhuar Incendio gestito Upravljanje spaljivanje	A planned and supervised burn carried out for the purpose of removing fuel either as part of a Fire Suppression Plan (an operational burn) or a land management exercise (a prescribed burn).	Djegie e planifikuar dhe e mbikëqyrur që kryhet me qëllimin e eliminimit të lëndës së djegshme, qoftë si pjesë e një Plani Venieje nën kontroll të Zjarrit (djegie operacionale) ose një stërvitjeje menaxhimi në tokë (djegie e rekomanuar).	Un incendio pianificato e supervisionato eseguito allo scopo di rimuovere il carburante nell'ambito di un piano di soppressione degli incendi (un'ustione operativa) o un esercizio di gestione del territorio (un incendio prescritta).	Planirano i nadzirano spaljivanje koje se sprovodi kako bi se eliminisao gorući materijal, bilo kao dio Plana suzbijanja požara (operativno spaljivanje) ili kao vježba upravljanja zemljишtem (kontrolisano spaljivanje).
Surface fire Zjarr sipérfaqësor Incendio superficiale Površinski požar	A fire that burns within the surface fuel layer.	Zjarr që digjet në brendësi të sipérfaqes së shtresës së lëndës së djegshme.	Un incendio che brucia all'interno dello strato di combustibile superficiale.	Vatra koja gori unutar površinskog sloja gorućeg materijala.
Tactical fire Zjarr taktik Incendio tattico Taktička vatra	The use of fire in the context of wildland firefighting, consisting of the ignition of a fire along a support zone with the aim of reducing the availability of fuel and thereby reducing the intensity of the fire, terminate or correct the extinction of a buffer zone so as to reduce the likelihood of recurrence or create a safety zone for the protection of persons and property.	Përdorimi i zjarrit në kuadër të luftimit të zjarreve në pyje, që konsiston në ndezjen e një zjarri përgjatë një zone ndihmëse për të pakësuar lëndën e djegshme të ndodhur aty dhe, kësosoj, për të pakësuar intensitetin e zjarrit, për të përfunduar ose korriguar shuarjen e një zone tampon në mënyrë që të zvogëlohen gjasat e përsëritjes ose të krijohet një zonë sigurie përmbrojtjen e personave dhe pronës.	L'uso del fuoco nel contesto dell'estinzione degli incendi boschivi, consistente nell'accensione di un incendio lungo una zona di supporto con l'obiettivo di ridurre la disponibilità di combustibile e quindi ridurre l'intensità dell'incendio, terminare o correggere l'estinzione di un tampone zona in modo da ridurre le probabilità di recidiva o creare una zona di sicurezza per la protezione di persone e cose.	Upotreba vatre u kontekstu gašenja požara u divljini, što uključuje: paljenje vatre duž zone podrške kako bi se smanjila dostupnosti gorućeg materijala, a s time i intenzitet požara; prekidanje ili ispravljanja gašenje tampon zone, kako bi se smanjila vjerovatnoća ponovne pojave ili stvorila bezbednosna zona za zaštitu lica i imovine.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Prescribed Burn Djegie e rekomanduar Incendio prescritto Kontrolisano spaljivanje	A planned and supervised burn carried out under specified environmental conditions to remove fuel from a predetermined area of land and at the time, intensity and rate of spread required to meet land management objectives. There are three specific types of prescribed burn which are used for restoration activities: Conversion burn - The use of fire to eliminate unwanted species that have appeared through natural regeneration. The ultimate purpose of conversion burning is usually to prepare an area for planting or to introduce different species. Regeneration burn -The use of fire to promote the natural regeneration of species which need heat/ fire to release their seeds or to break a period of dormancy. Site preparation burning - The use of fire to remove slash left after the logging of burned timber. The purpose of a site preparation burn is to prepare an area for other regeneration activities.	Djegie e planifikuar dhe e mbikëqyrur që kryhet në kushte specifike mjedisore për të eliminuar lëndë të djegshme nga një zonë e parapërcaktuar toke, brenda kohës, me intensitetin dhe shkallën e përhapjes që nevojiten për të përbushur objektivat e menaxhimit të tokës. Ka tre tipa specifikë djegiesh të rekomanuara që përdoren për aktivitete rikuperimi: Zjarr konvertues - Përdorim zjarri për eliminimin e specieve të padëshiruara që janë shfaqur nëpërmjet rigjenerimit natyror. Qëllimi përfundimtar i zjarrit konvertues eshtë përgatitja e një zone për mbjellje ose përfutjen e specieve të ndryshme. Djegie rigjeneruese - Përdorim zjarri për promovimin e rigjenerimit natyror të specieve që kanë nevojë përfutjen e tyre ose përfutjen e ndërprerë një periudhë fjetje. Djegie përgatitore ngastre - Përdorim zjarri përfutjen e asgjësuar mbeturina drusore të mbeturia nga prerja e drurëve të djegur. Qëllimi i një djegieje përgatitore ngastre eshtë përgatitja e një zone përfutet e aktívitetë tjetra rigjeneruese.	Un incendio pianificato e controllato eseguito in condizioni ambientali specificate per rimuovere il carburante da un'area predeterminata di terreno e al momento, all'intensità e al tasso di diffusione necessari per raggiungere gli obiettivi di gestione del territorio. Esistono tre tipi specifici di incendi prescritti che vengono utilizzati per attività di ripristino: Incendi di conversione - L'uso del fuoco per eliminare le specie indesiderate che sono apparse attraverso la rigenerazione naturale. Lo scopo finale dell'incendio di conversione è solitamente quello di preparare un'area per la semina o di introdurre specie diverse. Incendio da rigenerazione - L'uso del fuoco per promuovere la rigenerazione naturale di specie che hanno bisogno di calore/fuoco per rilasciare i loro semi o per interrompere un periodo di dormienza. Incendio della preparazione del sito - L'uso del fuoco per rimuovere il taglio lasciato dopo il taglio del legname bruciato. Lo scopo di un incendio di preparazione del sito è quello di preparare un'area per altre attività di rigenerazione.	Planirano i nadzirano spaljivanje koje se sprovodi pod određenim uslovima životne sredine, kako bi se uklonio gorući materijal sa unaprijed određene površine zemljišta, a u vremenskom okviru, sa intenzitetom i brzinom širenja koji su potrebni za postizanje ciljeva upravljanja zemljištem. Postoje tri specifične vrste kontrolisanog spaljivanja koje se koriste za aktivnosti obnvljanja: Konverzionalno spaljivanje - Upotreba vatre za eliminaciju neželjenih vrsta koje su se pojavile prirodnom regeneracijom. Konačna svrha konverzionalnog spaljivanja obično je priprema površine za sadnju ili za uvođenje drugih vrsta. Regenerativno spaljivanje - Upotreba vatre za podsticanje prirodne regeneracije vrsta kojima je potrebna toplota/vatra da oslobode svoje seme ili da prekinu period latentnosti. Spaljivanje za pripremu terena - Upotreba vatre za uklanjanje drvenih otpadaka ostaje nakon sječe spaljenog drveća. Svrha spaljivanja za pripremu terena je da se pripremi prostor za druge aktivnosti regeneracije.
Fuel management Menaxhimi i lëndës së djegshme Gestione del carburante Upravljanje gorućim materijalom	The process of managing fuel or fuel arrangement. The aim of fuel management is usually to create a discontinuity in fuels to achieve fragmentation.	Procesi i menaxhimit ose vendosjes së lëndës së djegshme. Qëllimi i menaxhimit të lëndës së djegshme zakonisht eshtë krijimi i ndërprerjes në lëndët e djegshme përfshirë arritjet copëzimin.	Il processo di gestione del carburante o della disposizione del carburante. Lo scopo della gestione del carburante è solitamente quello di creare una discontinuità nei combustibili per ottenere la frammentazione.	Proces upravljanja gorućim materijalom ili rasporedom gorućeg materijala. Cilj upravljanja gorućim materijalom obično je stvaranje diskontinuiteta u gorćem materijalu, kako bi se postigla fragmentacija.
Risk management Menaxhimi i rizikut Gestione del rischio Upravljanje rizikom	A process involving the systematic application of policies, procedures and practices to identify, analyse, evaluate, manage, control, communicate and monitor risks.	Proces që përfshin zbatimin sistematik të politikave, procedurave dhe praktikave përfshirë identifikuar, analizuar, vlerësuar, menaxhuar, kontrolluar, komunikuar dhe monitoruar rizqet.	Processo che implica l'applicazione sistematica di politiche, procedure e pratiche per identificare, analizzare, valutare, gestire, controllare, comunicare e monitorare i rischi.	Proces koji uključuje sistematsku primjenu politika, procedura i praksi za identifikaciju, analizu, procjenu, upravljanje, kontrolu, komunikaciju i monitoring rizika.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Land management Menaxhimi i tokës Gestione del territorio Upravljanje zemljištem	The process of managing the use and development of an area of land for: wildfire prevention; conservation, restoration or protection of the environment; commerce; and / or for other reasons.	Procesi i menaxhimit të përdorimit dhe zhvillimit të një zone toke për: parandalimin e zjarrit masiv; konservimin, rikuperimin ose mbrojtjen e mjedisit; tregtisë; dhe/ose për arsyet e tjera.	Il processo di gestione dell'uso e dello sviluppo di un'area di territorio per: prevenzione incendi; conservazione, ripristino o protezione dell'ambiente; commercio; e/o per altri motivi.	Proces upravljanja korišćenjem i razvojem određene površine zemljišta radi: prevencije požara; očuvanja, restauracije ili zaštite životne sredine; trgovine; i/ili iz drugih razloga.
Scene management Menaxhim i vendngjarjes Gestione della scena Upravljanje požarištem	The process of maintaining the integrity and security of the scene of a wildfire to prevent contamination, destruction, manipulation or loss of evidence which could be important to a fire investigation. One common aspect of scene management at all wildfire incidents should be the implementation of measures to limit and record access to particular areas of the scene.	Procesi i ruajtjes së integritetit dhe sigurisë në vendngjarjen e një zjarri masiv për të parandaluar kontaminimin, shkatërrimin, manipulimin ose humbjen e provave që mund të kishin rëndësi për hetimin e zjarrit. Një tipar i zakonshëm i menaxhimit të vendngjarjes te të gjitha incidentet e zjarrit masiv duhet të jetë zbatimi i masave për të kufizuar dhe regjistruar aksesin te zonat e caktuara të një vendngjarjeje.	Il processo di mantenimento dell'integrità e della sicurezza della scena di un incendio per prevenire la contaminazione, la distruzione, la manipolazione o la perdita di prove che potrebbero essere importanti per un'indagine sull'incendio. Un aspetto comune della gestione della scena in tutti gli incendi boschivi dovrebbe essere l'attuazione di misure per limitare e registrare l'accesso a particolari aree della scena.	Proces održavanja integriteta i bezbjednosti lokacije požara kako bi se sprječila kontaminacija, uništenje, manipulacija ili gubitak dokaza koji bi mogli biti važni za istragu požara. Jedan zajednički aspekt upravljanja požarištem kod svih incidenata sa šumskim požarima trebalo bi da bude sprovođenje mjera ograničavanja i evidentiranja pristupa određenim delovima požarišta.
Fire- smart management Menaxhim inteligjent i zjarrit Gestione intelligente del fuoco Pametno upravljanje pozaram	Management of forest landscapes aimed to control the fire regime by intervening on vegetation (fuel) to foster more fire-resistant (less flammable) and / or fire-resilient environments	Menaxhim i peizazheve pyjore që synon të kontrollojë regjimin e zjarrit duke ndërhyrë te vegjetacioni (lënda e djegshme) për të favorizuar mjedise më ripërtëritëse dhe më rezistuese ndaj zjarrit.	Gestione dei paesaggi forestali finalizzata al controllo del regime di incendio intervenendo sulla vegetazione (combustibile) per favorire ambienti più resistenti al fuoco (meno infiammabili) e/o resilienti al fuoco	Upravljanje šumskim pejzažima sa ciljem kontrole režima požara intervencijom na vegetaciju (gorućem materijalu), kako bi se razvila okruženja koja su otporna na vatru (manje zapaljiva) i/ili su žilavija
Fire investigation team Skuadër hetuese e zjarrit Squadra investigativa antincendio Tim za istragu požara	A group of individuals from one or more organisations that has been tasked with investigating a wildfire incident.	Një grup individësh nga një apo më shumë organizata që janë ngarkuar me detyrën e hetimit të një incidenti zjarri masiv.	Un gruppo di individui di una o più organizzazioni incaricati di indagare su un incendio boschivo.	Grupa pojedinaca iz jedne ili više organizacija koja ima zadatku da istraži incident sa šumskim požarom.
Hydrology Hidrologji Idrologia Hidrologija	The study of the properties, distribution, and effects of water both on and below the earth's surface and within the atmosphere.	Studimi i veteve, shpërndarjes dhe efekteve të ujit mbi sipërfaqen e tokës dhe poshtë saj, dhe në atmosferë.	Lo studio delle proprietà, della distribuzione e degli effetti dell'acqua sia sulla superficie terrestre che al di sotto e all'interno dell'atmosfera.	Proučavanje svojstava, distribucije i uticaja vode na površini zemlje i ispod nje, kao i u atmosferi.
Ignition Ndezje Accensione Paljenje	The initiation of combustion.	Nisja e djegies.	L'inizio della combustione.	Pokretanje sagorevanja.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Forest Fire Zjarr nē pyje Incendio boschivo Šumski požar	We speak about forest fire when the fire concerns a surface all in one piece, and when a part at least shrubby andor raised floors is destroyed. The name also applies to the fires which affect the scrubland or still the moors.	Flasim pér zjarr nē pyje kur zjarri pérfsin një sipërfaqe tē térë dhe kur tē paktën një pjesë shkurresh ose dhe e bimësisë së lartë shkatërronet. Termi pérdoresh dhe pér zjarret që prekin shqopishtat ose shkurrnjat moçalore.	Si parla di incendio boschivo quando l'incendio interessa una superficie tutta in un pezzo, e quando viene distrutta una parte almeno arbustiva e/o pavimenti sopraelevati. Il nome si applica anche agli incendi che colpiscono la macchia o ancora le brughiere.	O šumskom požaru govorimo kada vatrica zahvati celokupnu površinu u jednom komadu, i kada je uništen bar dio žbunastog ili višeg sloja. Naziv se takođe odnosi na požare koji pogadaju šikare ili ritove.
Wind- driven fire Zjarr i shtyrë nga era Incendio provocato dal vento Požar koji pokreće vjetar	A fire or part of a fire that is spread predominantly by the speed and direction of the wind.	Zjarr ose pjesë zjarri që pérhapet kryesisht nga shpejtësia dhe drejtimi i erës.	Incendio o parte di un incendio diffuso principalmente dalla velocità e dalla direzione del vento.	Požar ili dio požara koji se širi pretežno brzinom i smjerom vjetra.
Controlled Fire Zjarr i kontrolluar Incendio controllato Kontrolisani požar	A fire with a secure perimeter, where no breakouts are anticipated.	Zjarr me perimetër tē siguuar, jashtë tē cilit nuk ka pritshmëri tē pérhapet zjarri.	Un incendio con un perimetro sicuro, dove non sono previste evasioni.	Požar sa obezbijedenim perimetrom, gdje se ne očekuju probaji.
Convection-driven fire Zjarr i shtyrë nga konveksioni Fuoco a convezione Požar koji pokreće konvekcija	A fire that is spread predominantly by the intensity of the convection column.	Zjarr që pérhapet kryesisht nga intensiteti i kolonës së konveksionit.	Un incendio che si diffonde principalmente per l'intensità della colonna di convezione.	Požar koji se širi pretežno intenzitetom konvekcijskog stuba.
Flood Storage Ruajtje pérmbytjesh Stoccaggio alluvionale Skladištenje plavne vode	The temporary storage of excess run-off, or river flow in ponds, basins, reservoirs or on the floodplain	Ruajtja e pérkohshme e rrjedhjes së tepërt ose rrjedhjes së lumenje nē pellgje, basene, rezervuarë ose nē planin e pérmbytjeve.	Stoccaggio temporaneo del deflusso in eccesso o del flusso del fiume in stagni, bacini, bacini artificiali o sulla pianura alluvionale.	Privremeno skladištenje viška atmosferske vode ili toka rijeke u barama, basenima, akumulacijama ili na plavnom području
Freeboard Distancë nga niveli Bordo libero Nadvodni prostor	A factor of safety applied for water surfaces. Defines the distance between normal water level and the top of a structure, such as a wall or embankment.	Faktor sigurie i aplikuar pér sipërfaqet e ujit. Përcakton distancën midis nivelist normal tē ujit dhe kulmit tē strukturës, si një mur ose argjinaturë.	Un fattore di sicurezza applicato alle superfici d'acqua. Definisce la distanza tra il livello normale dell'acqua e la sommità di una struttura, come un muro o un terrapieno.	Faktor bezbjednosti koji se odnosi na vodene površine. Definiše rastojanje između normalnog nivoa vode i vrha strukture, kao što je zid ili nasip.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Arson Zjarrvēnie Incendio doloso Paljevina	The wilful or malicious burning of a fuel with criminal intent to cause damage.	Djegie më dashje ose me keqdashje e lëndës së djegshme me qëllimin kriminal për të shkaktuar dëme.	La combustione intenzionale o dolosa di un carburante con intento criminale per causare danni.	Namjerno ili zlonamjerno paljenje gorućeg materijala sa zločinačkom namjerom da se prouzrokuje šteta.
Slope- driven fire Zjarr i shtyré nga pjerrésia Incendio causato da un pendio Požar koji pokreće nagib padine	A fire or part of a fire that is spread predominantly by the direction and angle of a slope	Zjarr ose pjesë zjarri që përhapet kryesisht nga drejtimi dhe këndi i një pjerrésie.	Incendio o parte di un incendio che si propaga principalmente dalla direzione e dall'angolo di un pendio	Požar ili dio požara koji se širi pretežno smjerom i kutom nagiba
Ground fire Zjarr sipërfaqësor Incendio al suolo Prizemni požar	A fire burning below the surface fuel layer.	Zjarr që digjet poshtë sipërfaqes së shtresës së lëndës së djegshme.	Un incendio che brucia sotto lo strato superficiale di combustibile.	Požar koja gori ispod sloja površinskog gorućeg materijla.
Accident Aksident Infortunio Nesreća	An unexpected and undesirable event that causes injury or illness to a person or persons and / or damage to property or the environment.	Ngjarje e papritur dhe e padëshiruar që i shkakton dëmtim apo sëmundje një personi apo personave dhe/ose dëmton pronën ose mjedisin.	Evento imprevisto e indesiderato che provoca lesioni o malattie a una persona o persone e/o danni a cose o all'ambiente.	Neočekivani i nepoželjni događaj koji uzrokuje ozljedu ili bolest osobe ili osoba i/ili štetu na imovini ili životnoj sredini
Incident Incident Incidente Incident	An occurrence or event that requires action to prevent or minimise loss of life, damage to property or damage to the environment.	Një dukuri ose ngjarje që kërkon veprime për parandalimin ose minimizimin e humbjes së jetës, dëmtimin e pronës ose dëmtimin e mjedisit.	Un evento o evento che richiede un'azione per prevenire o ridurre al minimo la perdita di vite umane, danni alla proprietà o danni all'ambiente.	Pojava ili događaj koji zahtijeva akciju kako bi se spriječio ili smanjio gubitak života, šteta na imovini ili šteta po životnu sredinu.
Flame angle Këndi i flakës Angolo di fiamma Ugao plamena	The angle of a flame measured in relation to the ground surface. Flame angle is expressed in degrees.	Këndi i flakës, matur në raport me sipërfaqen e tokës. Këndi i flakës shprehet në gradë.	L'angolo di una fiamma misurato rispetto alla superficie del suolo. L'angolo di fiamma è espresso in gradi.	Ugao plamena mјeren u odnosu na površinu tla. Ugao plamena se izražava u stepenima.
Spalling indicators Tregues të copëzimit Indicatori di scheggiatura Indikatori otpadanja cijepanjem	Shallow craters or chips that occur on the surface of rocks that have been exposed to heat. Spalling will generally appear on the side of a rock that has been exposed to flames and can therefore be used to interpret the direction of fire spread.	Gropëza të cekëta ose ciflosje në sipërfaqen e shkëmbinjve që i janë eksposuar nxehësisë. Copëzimi duket zakonisht në faqe shkëmbore që i janë eksposuar flakëve dhe ndaj mund të përdoren për të interpretuar drejtimin e përhapjes së zjarrit.	Indicatori di scheggiatura Crateri poco profondi o scheggiature che si formano sulla superficie delle rocce che sono state esposte al calore. La scheggiatura apparirà generalmente sul lato di una roccia che è stata esposta alle fiamme e può quindi essere utilizzata per interpretare la direzione della propagazione del fuoco.	Plitki krateri ili komadići koji se javljuju na površini stijena koje su bile zložene vrelini. Otpadanje cijepanjem se generalno pojavljuje na strani stijene koja je bila izložena plamenu i stoga se može koristiti za utvrđivanje pravca širenja požara.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Crowning index Indeks i prekjes së kurorave Indice di coronamento Indeks požara krošnji	The open wind speed above which an active crown fire is possible for the specified fire environment.	Shpejtësia e erës në ambient të hapur mbi të cilën mund të ndodhë një zjarr aktiv në kurora përmjedisin e specifikuar të zjarrit.	La velocità del vento aperto al di sopra della quale è possibile un fuoco di corona attivo per l'ambiente di incendio specificato.	Brzina otvorenog vjetra iznad koje je moguć aktivan požar krošnji za dato požarno okruženje.
Fire danger index Indeks i rrezikut nga zjarri Indice di pericolo di incendio Indeks opasnosti od požara	A quantitative indicator of fire danger, expressed either in a relative sense or as an absolute measure. Fire danger indexes are often used to guide fire management activities.	Tregues sasior i rrezikut nga zjarri, shprehur ose në mënyrë relative, ose si një matje absolute. Indekset e rrezikut nga zjarri zakonisht përdoren përmët e orientuar aktivitetet e menaxhimit të zjarrit.	Indicatore quantitativo del pericolo di incendio, espresso in senso relativo o come misura assoluta. Gli indici di pericolo di incendio sono spesso utilizzati per guidare le attività di gestione degli incendi.	Kvantitativni pokazatelj opasnosti od požara, izražen ili u relativnom smislu ili kao apsolutna mjera. Indeksi opasnosti od požara se često koriste za usmjeravanje aktivnosti upravljanja požarom.
Flammability Ndezshmëri Infiammabilità Zapaljivost	Relative ease with which a fuel will ignite and burn with a flame.	Lehtësia me të cilën mund të ndizet dhe të digjet me flakë një lëndë e djegshme.	Facilità relativa con cui un combustibile si accende e brucia con una fiamma.	Relativna lakoća kojom će se gorivo zapaliti i izgorjeti plamenom.
Fire intensity Intensitet i zjarrit Intensità del fuoco Intenzitet požara	The rate at which a fire releases energy in the form of heat at a given location and at a specific point in time, expressed as kilowatts per metre (kW/m) or kilojoules per meter per second (kJ/m/s).	Shkalla e çlirimtë të energjisë nga zjarri, në formën e nxehësisë në një vendndodhje të caktuar dhe në një pikë specifike në kohë, të shprehur me kilovatë përmët (kw/m) ose me kiloxhaul përmët (kj/m/s).	Intensità del fuoco La velocità con cui un incendio rilascia energia sotto forma di calore in un determinato luogo e in un determinato momento, espressa in kilowatt per metro (kW/m) o kilojoule per metro al secondo (kJ/m/s) .	Brzina kojom vatrica oslobađa energiju u obliku toplote na datoj lokaciji i u određenom trenutku, izražena u kilovatima po metru (kW/m) ili kilodžulima po metru u sekundi (kJ/m/s).
Wildland- Urban Interface (WUI) environment Ndërfaqja Urbane e Fondit Pyjor/Kullosor (NUFPK) Terra selvaggia- Ambiente di interfaccia urbana(WUI) Područje interfejsa (granične linije) između neuređenog zemljišta i urbane oblasti	The zone of transition between wildland and human settlements and / or development.	Brez midis zonave të fondit pyjor/kullosor dhe zonave të banuara dhe/ose në zhvillim.	La zona di transizione tra terre selvagge e insediamenti umani e/o di sviluppo.	Zona prijelaza između neurešenog zemljišta i ljudskih naselja i/ili područja izgradnje.
Fuelbreak Shkëputje në lëndën e djegshme Interruzione carburante Prekid gorućeg materijala	A linear path in which surface fuel and canopy fuel has been reduced	Një shteg linear përgjatë sipërfaqes së të cilit lënda e djegshme në sipërfaqe dhe në kurora është pakësuar.	Un percorso lineare in cui è stato ridotto il carburante di superficie e il carburante di copertura	Linearna putanja sa smanjenom količinom površinskog i pokrovnog gorućeg materijala

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Fire investigation Hetim i zjarrit Indagine sugli incendi Istraga požara	The process of determining the origin, cause, and development of a fire.	Procesi i përcaktimit të origjinës, shkakut dhe zhvillimit të një zjarri.	Il processo per determinare l'origine, la causa e lo sviluppo di un incendio.	Proces utvrđivanja porijekla, uzroka i razvoja požara.
Islands Ishuj Isole Ostrva	Areas of unburned fuel within the fire perimeter.	Zona me lëndë të djegshme të padjegur brenda perimetrit të zjarrit.	Aree di combustibile incombusto all'interno del perimetro dell'incendio.	Područja nesagorelog gorućeg materijala unutar perimetra požara.
LACES LACES LACES LACES	An essential safety protocol which should be implemented at wildfire incidents to address risks and hazards. The correct implementation of LACES helps to ensure that suppression personnel are appropriately supervised, informed and warned of risks and potential hazards and that they are aware of how and where to escape should a high risk situation occur. LACES is an acronym for: L = Lookouts A = Awareness or Anchor Point C = Communication E = Escape route and plan S = Safe area	Protokoll sigurie thelbësor që duhet të implementohet te incidentet e zjarreve masive për të trajtuar risqet dhe rreziqet. Implementimi korrekt i LACES ndihmon të sigurohet që personeli i vënies nën kontroll të zjarrit të mbikëqyret, informohet dhe paralajmërohet në mënyrën e duhur për risqet dhe rreziqet potenciale dhe që ata të ndërgjegjësohen si dhe ku të shpëtojnë nga rreziku nëse do të ndodhë një situatë me rishk të lartë. LACES është akronim për: L = Vrojtues A = Pikë ankorimi C = Komunikim E = Rrugët e shpëtimit S = Zonë e sigurt	Un protocollo di sicurezza essenziale che dovrebbe essere implementato in caso di incendi boschivi per affrontare rischi e pericoli. La corretta implementazione di LACES aiuta a garantire che il personale addetto alla soppressione sia adeguatamente supervisionato, informato e avvertito dei rischi e dei potenziali pericoli e che sia consapevole di come e dove fuggire in caso di situazione ad alto rischio. LACES è l'acronimo di: L = Belvedere A = Consapevolezza o Punto di Ancoraggio C = Comunicazione E = Via di fuga e piano S = Area sicura	Osnovni bezbjednosni protokol koji treba implementirati u slučajevima požara kako bi se istakli rizici i opasnosti. Ispravna implementacija LACES-a pomaže da se osigura da je personal za suzbijanje pod odgovarajućim nadzorom, da je informisan i upozoren na rizike i potencijalne opasnosti i da zna kako i gdje da se skloni u slučaju situacije visokog rizika. LACES je akronim za: L = Lookouts (Osmatračnice), A = Awareness (Svjesnost) ili Anchor Point (Tačka učvršćivanja) C = Communication (Komunikacija) E = Esacpe route and plan (Ruta i plan za bijeg), S = Safe area (Bezbjedan prostor)
Litter Mbeturina Lettiera Šumski otpad	The top layer of debris fuels consisting of twigs, sticks and branches, it can also include recently fallen leaves and needles. The structure of the material within the litter layer has not been altered significantly by the process of decomposition.	Shtresa e sipërme e mbeturinave të lëndëve të djegshme e përbërë nga degëza, shkopinj dhe degë, që mund të përfshijë dhe gjethë dhe hala të rëna. Struktura e materialeve në shtresën e mbeturinave nuk kanë ndryshuar shumë nga procesi i dekompozimit.	Lo strato superiore dei combustibili detritico costituito da ramoscelli, bastoncini e rami, può includere anche foglie e aghi caduti di recente. La struttura del materiale all'interno dello strato di lettiera non è stata alterata in modo significativo dal processo di decomposizione.	Gornji sloj otpadnog gorućeg materijala koji se sastoji od grančica, štapića i grana, a može uključivati i nedavno opalo lišće i iglice. Struktura materijala unutar sloja šumskog otpada nije značajno promijenjena procesom razgradnje.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Fire baseline Bazë e zjarrit Linea di base del fuoco Osnovna linija požara	The initial line of fire ignited along a control line to contain and control subsequent burn operations.	Vijë fillestare e zjarrit e ndezur përgjatë një vije kontrolli për të përbajtbur dhe kontrolluar operacionet pasuese të djegies.	La linea di fuoco iniziale si è accesa lungo una linea di controllo per contenere e controllare le successive operazioni di combustione.	Početna linija vatre zapaljene duž kontrolne linije kako bi se obuzdale i kontrolisale naredne operacije spaljivanja.
Fingers of fire Gishta zjarri Dita di fuoco/Estensioni dell' incendio Prsti požara	An elongated burned area projecting from the main body of the fire resulting in an irregular fire perimeter. The pattern on the ground may resemble fingers on a hand, hence the name.	Një zgjatim zone të djegur që del nga masa kryesore e zjarrit duke shkaktuar si rezultat një perimetër të çrregullt zjarri. Model i shtrirjes së zjarrit në tokë, që u ngjan gishtave të dorës, ndaj dhe ky emërtim	Un'area bruciata allungata che sporge dal corpo principale dell'incendio con conseguente perimetro dell'incendio irregolare. Lo schema a terra può assomigliare alle dita di una mano, da cui il nome.	Izduženo spaljeno područje koje strči iz glavnog tijela požara što dovodi do nepravilnog perimetra požara. Obrazac na tlu može ličiti na prste na ruci, otuda i naziv.
Degree of damage Shkalla e dëmtimit Grado di danno Stepen oštećenja	The amount of fuel that is burned and consumed by a wildfire. The degree of damage sustained by a fuel can be interpreted as an indicator of a wildfire's intensity, duration and direction. The side of a fuel that faces an oncoming wildfire will usually exhibit the greatest degree of damage.	Sasia e lëndës së djegshme që është djegur dhe konsumuar nga një zjarr masiv. Shkalla e dëmit shkaktuar lëndës së djegshme mund të interpretohet si tregues i intensitetit, kohëzgjatjes dhe drejtimit të zjarrit masiv. Ajo pjesë e lëndës së djegshme që është përballë zjarrit masiv në shtrirje, zakonisht, do të shfaqë shkallën më të lartë të dëmtimit.	Grado di danno La quantità di carburante bruciato e consumato da un incendio. Il grado di danno subito da un carburante può essere interpretato come un indicatore dell'intensità, della durata e della direzione di un incendio. Il lato di un carburante che deve affrontare un incendio imminente di solito mostrerà il grado di danno maggiore.	Količina gorućeg materijala koji sagori i nestane u šumskom požaru. Stepen štete koju je pretrpio gorući materijal može se tumačiti kao pokazatelj intenziteta, trajanja i smjera šumskog požara. Strana gorućeg materijala koja je izložena nadolazećem šumskom požaru obično pokazuje najveći stepen oštećenja.
Water table Pasqyrë ujore Falda freatica Nivo podzemnih voda	The upper level of groundwater. Soil below the water table will be saturated. The level of the water table will vary due to changing conditions.	Niveli i sipërm i ujërave nëntokësore. Dherat poshtë pasqyrës së ujit janë të lagështa. Niveli i pasqyrës së ujit ndryshon sipas kushteve.	Il livello superiore della falda freatica. Il suolo al di sotto della falda freatica sarà saturo. Il livello della falda freatica varierà a causa del cambiamento delle condizioni.	Gornji nivo podzemnih voda. Tlo ispod nivoa podzemnih voda je zasićeno. Nivo podzemnih voda varira sa promjenama uslova.
Incident localization Lokalizim incidenti Localizzazione dell'incidente Lokalizacija incidenta	Identification of the specific location of a wildfire following its detection.	Identifikimi i vendndodhjes specifike të një zjarri masiv pas zbulimit të tij.	Identificazione della posizione specifica di un incendio dopo la sua rilevazione.	Identifikacija konkretnе lokacije šumskog požara nakon njegovog otkrivanja.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Longitude Gjatësia Longitudine Geografska dužina	The angular distance of a point east or west of an arbitrarily defined meridian, usually taken to be the Greenwich meridian. Longitude is usually measured in degrees, minutes and seconds.	Distanca këndore e një pike në lindje apo perëndim të një meridiani të përcaktuar arbitrarisht, që zakonisht është meridiani i Grinuicit. Gjatësia matet zakonisht në gradë, minuta dhe sekonda.	La distanza angolare di un punto a est o a ovest di un meridiano arbitrariamente definito, generalmente considerato il meridiano di Greenwich. La longitudine viene solitamente misurata in gradi, minuti e secondi.	Ugaona udaljenost tačke istočno ili zapadno od proizvoljno definisanog meridijana, za koji se obično uzima Grinički meridjan. Geografska dužina se obično mjeri u stepenima, minutima i sekundama.
Fuel boundary Kufi i lëndës së djegshme Confine carburante Granica gorućih materijala	A dividing line between two distinctly different fuel types.	Vijë ndarëse midis dy llojesh krejt të ndryshme lëndësh të djegshme.	Una linea di demarcazione tra due tipi di carburante nettamente diversi.	Linija podjele između dvije izrazito različite vrste goriva.
Fire edge Skaj zjarri Bordo del fuoco Rub požara	Used to refer to any section of the fire perimeter.	Përdoret për t'iu referuar cilitdo seksion të perimetrit të zjarrit.	Usato per fare riferimento a qualsiasi sezione del perimetro del fuoco.	Koristi se za označavanje bilo kog dijela perimetra požara.
Air mass Masë ajrore Massa d'aria Vazdušna masa	An extensive body of air with relatively uniform horizontal levels of temperature, humidity, and pressure.	Masë e madhe ajri me nivele relativisht të qëndrueshme temperaturë, lagështie dhe presioni.	Un vasto corpo d'aria con livelli orizzontali relativamente uniformi di temperatura, umidità e pressione.	Prostrano vazdušno tijelo sa relativno ujednačenim horizontalnim nivoima temperature, vlažnosti i pritiska.
Char Shkrumb Char/materiale bruciacchiato Garež	Carbonaceous material formed by incomplete combustion of an organic material, such as wood or a shrub. It has a blackened appearance.	Material karbonik i formuar nga djegia e paplotë e një materiali organik, si drurët apo gëmushat. Ka ngjyrë të zezë.	Materiale carbonioso formato dalla combustione incompleta di un materiale organico, come legno o arbusto. Ha un aspetto annerito.	Ugljenični materijal nastao nepotpunim sagorevanjem organskog materijala, kao što je drvo ili žbunje. Ima pocrneo izgled.
Ignition method Metoda e ndezjes Metodo di accensione Metoda paljenja	The means by which a fire is ignited.	Mjetet nëpërmjet të cilave ndizet zjarri.	Il mezzo attraverso il quale viene acceso un incendio.	Sredstva pomoću kojih se pali vatrica.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Scientific method Metodë shkencore Metodo scientifico Naučna metoda	The systematic pursuit of knowledge involving the recognition and formulation of a problem, the collection of data through observation and experiment, and the formulation and testing of a hypothesis.	Kërkimi sistematik njojurish që përfshin njojen dhe formulimin e një problemi, mbledhjen e të dhënave nëpërmjet vëzhgimit dhe eksperimentimit dhe formulimin dhe testimin e një hipoteze.	La ricerca sistematica della conoscenza che implica il riconoscimento e la formulazione di un problema, la raccolta di dati attraverso l'osservazione e la sperimentazione, e la formulazione e verifica di un'ipotesi.	Sistematsko traganje za znanjem koje uključuje prepoznavanje i formulisanje problema, prikupljanje podataka kroz posmatranje i eksperimentisanje, i formulisanje i testiranje hipoteze.
Burn patterns Modele djegieje Schema di combustione Obrasci spaljivanja	The characteristic configuration of char and other fire direction indicators left by a fire. The accurate interpretation of burn patterns can assist fire investigators in identifying the origin of a fire.	Konfigurim karakteristik i shkrumbit dhe treguesve të tjera të drejtimit të zjarrit të lëna nga zjarri. Interpretimi i saktë i modeleve të djegies mund t'i ndihmojë hetuesit e zjarrit të identifikojnë origjinën e zjarrit.	La configurazione caratteristica del carbone e di altri indicatori di direzione del fuoco lasciati da un incendio. L'interpretazione accurata dei modelli di combustione può aiutare gli investigatori del fuoco a identificare l'origine di un incendio.	Karakteristična konfiguracija gareži i drugih indiktors pravca vatre ostavljenih nakon požara. Tačna interpretacija obrazaca spljivanja može pomoći istražiteljima požara da identifikuju poreklo požara.
Fuel type pattern Model tipash lëndësh të djegshme Schema del tipo di carburante Obrazac vrste gorućeg materijala	A mosaic of distinct fuel types within a particular area.	Mozaik tipash lëndësh të djegshme të dallueshme qartë brenda një zone të caktuar.	Un mosaico di tipi di carburante distinti all'interno di una particolare area.	Mozaik različitih vrsta goriva unutar određenog područja.
Fuel model Model lënde të djegshme Modello del carburante Model gorućeg materijala	A mathematical representation of fuel properties within a specified location, often used to predict and plot likely fire spread and intensity.	Paraqitje matematikore e vëtive të lëndës së djegshme brenda një vendndodhjeje të caktuar, që shpesh përdoret për të parashikuar dhe hartuar shpërndarjen dhe intensitetin e mundshëm të zjarrit.	Una rappresentazione matematica delle proprietà del carburante all'interno di una posizione specifica, spesso utilizzata per prevedere e tracciare la probabile diffusione e intensità del fuoco.	Matematički prikaz svojstava gorućeg materijala unutar određene lokacije, koji se često koristi za predviđanje i isrtavanje vjerovatnog širenja i intenziteta požara.
Civil protection (CP) module Mbrotjtë Civile (MC) Modul Modulo di protezione civile (CP) Modul civilne zaštite (CZ)	A module built up and registered according to Commission Decision 2010/481/EU, Euratom	Modul i ndërtuar dhe i regjistruar sipas Vendimit të Komisionit të BE-së 2010/481, Euratom	Un modulo costruito e registrato secondo la Decisione della Commissione 2010/481/UE, Euratom	Modul izgrađen i registrovan u skladu sa Odlukom Komisije 2010/481/EU, Euratom

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Mountain Mal Montagna Planina	An area of very high ground with steep slopes falling down from a sharp peak at the top. Mountains are larger landforms than hills and generally have steeper slopes.	Terren shumë i ngritur mbi sipërfaqen e tokës, me shpate të pjerrëta që zgresin nga një kreshtë e thepisur në majë. Malet janë konture tokësore më të larta se kodrat dhe që zakonisht kanë shpate më të pjerrëta.	Un'area di altezze molto elevate con pendii ripidi che cadono da un picco aguzzo in cima. Le montagne sono morfologie più grandi delle colline e generalmente hanno pendii più ripidi.	Područje veoma visokog zemljista sa strmim padinama koje se spuštaju sa oštrog vrha gornjeg dela planine. Planine su veći geografski oblici od brda i uglavnom imaju strmije padine.
Transit nation Vend tranzit Nazione di transito Zemlja tranzita	A State through which territory a sending nation transports its assistance	Shtet nëpërmjet territorit të tij një vend dërgues transporton ndihmat e tij.	Uno Stato attraverso il quale territorio una nazione di invio trasporta la sua assistenza	Država kroz čiju teritoriju druga zemlja šalje pomoć
Host nation Vend pritës Nazione ospitante Zemlja domaćin	In the context of HNS the Participating State which by agreement: 1) receives international intervention modules/ teams deployed by other Participating States or other nations to cope with consequences of a disaster; 2) receives in-kind assistance and / or other equipment/ material to cope with consequences of a Disaster.	Në konteksttin e Mbështetjes për Shtetin Pritës, Shteti Pjesëmarrës që sipas marrëveshjes: 1) përfiton module/ekipe ndërkombe të dërguara nga Shtete të tjera Pjesëmarrëse, ose vende të tjera për të përballuar pasojat e një fatkeqësie; 2) përfiton ndihmë në natyrë dhe/ose pajisje/materiale të tjera për të përballuar pasojat e një Fatkeqësie.	Nel contesto di HNS lo Stato partecipante che, previo accordo: 1) riceve moduli/squadre di intervento internazionali schierati da altri Stati partecipanti o altre nazioni per far fronte alle conseguenze di un disastro; 2) riceve assistenza in natura e/o altra attrezzatura/materiale per far fronte alle conseguenze di un disastro.	U kontekstu HNS-a, država učesnica koja po dogovoru: 1) prima međunarodne interventne module/timove koje raspoređuju druge države učesnice ili druge zemlje da se nose sa posledicama katastrofe; 2) dobija nenovčanu pomoć i/ili drugu opremu/materijal za suočavanje sa posledicama katastrofe.
Swamp Kënetë Palude Močvara	A vegetated area that is permanently flooded. Unlike most other areas of land which are temporarily or permanently flooded by water, swamps may contain dense woody vegetation.	Zonë bimore gjithë kohës nën ujë. Ndryshe nga zonat e tjera të tokës që janë përkohësishët ose gjithmonë të përbënitura nga uji kënetat mund të përbajnjë bimësi të dendur drusore.	Un'area vegetata che è costantemente allagata. A differenza della maggior parte delle altre aree di terra che sono temporaneamente o permanentemente allagate dall'acqua, le paludi possono contenere una fitta vegetazione legnosa.	Područje obrazlo vegetacijom koje je trajno poplavljeno. Za razliku od većine drugih kopnenih područja koja su privremeno ili trajno poplavljena vodom, močvare mogu sadržati gustu drvenastu vegetaciju.
Release pass Fluturim shkarkimi Passaggio di rilascio Prolazak za izbacivanje	When a water bombing aircraft has a target in sight and carries out a release in flight over the target.	Kur një mjet fluturues e sheh objektivin dhe kryen shkarkim në fluturim e sipër mbi objektivin.	Quando un aereo da bombardamento d'acqua ha un bersaglio in vista ed effettua un rilascio in volo sopra il bersaglio.	Kada avion za bombardovanje vodom ima metu na vidiku i izvrši izbacivanje u letu iznad mete.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Slope Shpat Pendenza Padina	An incline of the ground.	Pjerrësi e tokës	Una pendenza del terreno.	Nagib tla.
Gradeability Gradueshmëri Pendenza superabile/Gradab ilità Stepenovanje uspona (Sposobnost savladavanja uspona)	the steepest grade a vehicle can climb with a full load.	këndi më i pjerrët që mund të ngjisë një mjet me ngarkesë të plotë.	Il grado più ripido che un veicolo può salire a pieno carico.	Najstrmiji uspon na koji se vozilo može popeti s punim opterećenjem.
Hillside Brinjë Collina Brdovita padina	Slope of a mountain or elevation of the terrain by any of its sides.	Pjerrësi në një mal apo terren të ngritur në cilëndo prej faqeve të tij.	Pendenza di una montagna o elevazione del terreno da uno qualsiasi dei suoi lati.	Nagib planine ili uzvišenje terena s bilo koje strane.
Forecast Parashikim Previsione Prognoza	Definite statement or statistical estimate of the likely occurrence of a future event or conditions for a specific area.	Deklaratë e caktuar ose vlerësim statistikor për gjasat që të ndodhë një zjarr ose kushtet për një zonë të caktuar.	Dichiarazione definita o stima statistica del probabile verificarsi di un evento futuro o condizioni per una determinata area.	Definitivna izjava ili statistička procjena vjerovatnog pojavljivanja budućeg događaja ili određenih uslova za dato područje.
Flood control Kontroll i përmbytjeve Controllo delle inondazioni Kontrola poplava	The management of water resources through construction of dams, reservoirs, embankments, etc. to avoid floods.	Menaxhim i burimeve ujore nëpërmjet ndërtimit të digave, rezervuarëve, argjinaturave, etj. për të shhangur përmbytjet.	La gestione delle risorse idriche attraverso la costruzione di dighe, bacini idrici, argini, ecc. per evitare le inondazioni.	Upravljanje vodnim resursima kroz izgradnju brana, akumulacija, nasipa, itd. da bi se izbegle poplave.
Flood protection Mbrojtje nga përmbytja Protezione dalle inondazioni Zaštita od poplava	Precautionary measures, equipment or structures implemented to guard or defend people, property and lands from an unusual accumulation of water above the ground.	Masa paraprake, pajisje ose struktura të zbatuara për të ruajtur ose mbrojtur njerëzit, pronën dhe tokën nga një akumulim i pazakontë i ujit mbi tokë.	Misure precauzionali, attrezzature o strutture implementate per proteggere o difendere persone, proprietà e terreni da un insolito accumulo di acqua al di sopra del suolo.	Mjere predostrožnosti, oprema ili strukture koje se primenjuju za zaštitu ili odbranu ljudi, imovine i zemljišta od neobičnog gomilanja vode iznad zemlje.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
Flooding Përmbytje Inondazioni Poplava	A general and temporary condition of partial or complete inundation of normally dry land areas from the overflow of inland and/or tidal waters, and/or the unusual and rapid accumulation or runoff of surface waters from any source. A great flow along a watercourse or a flow causing inundation of lands not normally covered by water.	Gjendje e përgjithshme dhe e përkohshme përmbytjeje të pjesshme ose të plotë të zonave që janë zakonisht të thata nga vërvshimi i ujërave në brendësi të vendit dhe/ose të lumenjeve dhe/ose nga akumulimi i pazakontë dhe i shpejtë ose rrjedhja e ujërave të sipërfaqes nga çdo burim. Vërvshim i madhe përgjatë një rrjedhe uji ose një rrjedhë që shkakton përmbytjen e tokave që nuk janë zakonisht të mbuluara me ujë.	Una condizione generale e temporanea di inondazione parziale o completa di aree di terra normalmente asciutte a causa dello straripamento di acque interne e/o di marea e/o l'accumulo o il deflusso insolito e rapido di acque superficiali da qualsiasi sorgente. Un grande flusso lungo un corso d'acqua o un flusso che provoca l'allagamento di terreni normalmente non ricoperti dall'acqua.	Opšte i privremeno stanje delimičnog ili potpunog plavljenja ubičajeno suvih površina uslijed izlivanja unutrašnjih i/ili plimnih voda, i/ili neuobičajene i brze akumulacije ili oticanja površinskih voda iz bilo kog izvora. Veliki bujica duž vodotoka ili protok koji uzrokuje poplave zemljišta koje inače nije pokriveno vodom.
Floodplain Lymishte Pianura alluvionale Poplavno područje	Any normally dry land area that is susceptible to being inundated by water from any natural source. This area is usually low land adjacent to a stream or lake.	Çdo sipërfaqe toke që është zakonisht e thatë, e prirur për t'u përmbytur me ujë nga një burim natyror. Kjo zonë është zakonisht tokë e ulët pranë një përroi ose liqeni.	Qualsiasi area di terra normalmente asciutta che è suscettibile di essere inondata dall'acqua proveniente da qualsiasi fonte naturale. Questa zona è solitamente un terreno pianeggiante adiacente a un ruscello oa un lago.	Svako normalno suvo zemljište koje je podložno poplavi vodom iz bilo kog prirodnog izvora. Takva područja su uglavnom niska zemljišta uz potoke ili jezera.
Flash flood Përmbytje e shpejtë Inondazione lampo Bujična poplava	A flash flood is a rapid flooding of an area of land as a result of intense or extreme rainfall events or failure of infrastructure designed to store or carry water or protect against flooding and is distinguished from general flooding by the sudden onset.	Përmbytje e shpejtë e një zone si rezultat i ngjarjeve intensive ose ekstreme të reshjeve ose dështimit të infrastrukturës së projektuar për të ruajtur ose depozituar ujë ose për të mbrojtur kundër përmbytjeve. Dallohet nga përmbytjet e përgjithshme nga fillimi i papritur.	Un'inondazione lampo è una rapida inondazione di un'area di terra a seguito di eventi piovosi intensi o estremi o il guasto delle infrastrutture progettate per immagazzinare o trasportare l'acqua o per proteggere dalle inondazioni e si distingue dalle inondazioni generali per l'insorgenza improvvisa.	Bujična poplava je rapidna poplava površina zemljišta kao rezultat intenzivnih ili ekstremnih padavina ili kvara infrastrukture predviđene za skladištenje prenošenje vode ili za zaštitu od poplava, a od ubičajenih poplava se razlikuje po iznenadnom početku.

Term	Definition	Përkufizimi	Definizione	Definicija
River Basin Management Plans (RBMP) Planet e Menaxhimit të Basenit Ujor (PMBU) Piani di gestione dei bacini idrografici (RBMP) Planovi upravljanja riječnim slivovima (PURS)	As required by the EU Water Framework Directive (2000/ 60/ EC), these plans will establish a strategic plan for the long-term management of the River Basin District, set out objectives for waterbodies, and in broad terms identify what measures are planned to meet these objectives, and act as the main reporting mechanism to the European Commission.	Siç kërkohet nga Direktiva Kuadër e Ujit (DKU) e BE-së (2000/60/EC), këto plane do të krijojnë një plan strategjik për menaxhimin afatgjatë të rajonit të Basenit Ujor, do të përcaktojnë objektiva për ujërat dhe në një kuadër më të gjerë do të identifikojë se cilat masa janë planifikuar për të përbushur këta objektiva dhe do të shërbejnë si mekanizmi kryesor i raportimit për Komisionin Evropian.	Come richiesto dalla direttiva quadro sulle acque dell'UE (2000/60/CE), questi piani stabiliranno un piano strategico per la gestione a lungo termine del distretto idrografico, stabiliranno obiettivi per i corpi idrici e in termini generali, identifieranno quali misure sono pianificate per raggiungere questi obiettivi e serviranno da principale meccanismo di segnalazione alla Commissione Europea.	„Prema zahtjevima Okvirne direktive o vodama EU (2000/60/EC), na osnovu ovih planova biće uspostavljen strateški plan za dugoročno upravljanje oblašću rečnog sliva, biće postavjeni ciljevi za vodna tela i, u širem smislu će biti identifikovane mjere kojima se planira da se ti ciljevi ispune, a oni će predstavljati i glavni mehanizam izveštavanja Evropskoj komisiji.“
Drop zone Zonë lëshimi Zona di lancio Zona pada	Specific location where personnel or equipment are to be dropped from an aircraft.	Vend specifik ku personeli ose pajisjet do të lëshohen nga një helikopter.	Luogo specifico in cui il personale o l'attrezzatura devono essere scaricati da un aeromobile.	Određeno mjesto gdje će se osoblje ili oprema ispuštiti iz zrakoplova.
Holding area Zonë mbajtje Area di attesa Područje držanja	Location established at an incident where resources can be placed while awaiting assignment.	Vend i caktuar në një vendngjarje ku burimet mund të vendosen gjatë pritjes të detyrës.	Luogo stabilito in corrispondenza di un incidente dove possono essere collocate risorse in attesa di assegnazione.	Određena je lokacija u slučaju incidenta gdje se resursi mogu rasporediti dok se čeka zadatak.
Release zone Zonë shkarkimi Zona di sgancio Zona otpuštanja	The area surrounding a specific release target.	Zonë përreth vendit të synuar ku do të shkarkohet.	L'area che circonda uno specifico bersaglio sul quale effettuare lo sgancio.	Područje koje okružuje određeni cilj ispuštanja.
Transition zone Zonë tranzicioni Zona di transizione Prijelazna zona	An area where the spread of a fire changes direction. Transition zones can be identified by changes in the appearance of indicators.	Zonë ku përhapja e zjarrit ndryshon drejtimin. Zonat e tranzicionit mund të identifikohen nga ndryshimet në paraqitjen e treguesve.	Un'area in cui la propagazione di un incendio cambia direzione. Le zone di transizione possono essere identificate dai cambiamenti nell'aspetto degli indicatori.	Područje gdje širenje vatre mijenja smjer. Prijelazne zone mogu se prepoznati po promjenama u izgledu indikatora.

PRINTED 2022